

ANTREA ENRIA
Εύρωστες οι ευρωπαϊκές τράπεζες

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι εύρωστες κεφαλαιακά. Ο επικεφαλής του εποπτικού βραχίονα της ΕΚΤ, Αντρέα Ενρία, δήλωσε ότι οι τράπεζες έχουν ανταπεξέλθει στις επιπτώσεις της εισβολής στην Ουκρανία, χάρη στις ισχυρές θέσεις κεφαλαίου και ρευστότητας, στην αύξηση της κερδοφορίας τους και τη βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού. **Σελ. 12**

ΑΝΤΥΙΑ ΓΙΑ ΤΟ 2023
Ανάπτυξη 0,7% στην Ευρωζώνη

Το ΔΑΤ προβλέπει πλέον πως το 2023 η Ευρωζώνη θα σημειώσει ανάπτυξη 0,7%, δηλαδή μεγαλύτερη από το 0,5% που είχε προβλέψει τον Οκτώβριο. Και ο λόγος των βελτιωμένων προβλέψεων είναι, μεταξύ άλλων, και η αποκλιμάκωση των τιμών του φυσικού αερίου, όπως και η βοήθεια που προσέφεραν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για να θωρακίσουν τα νοικοκυριά. **Σελ. 9**

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ
Εργα ενός δις. στον τουρισμό

Σε πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την εκτέλεση έργων υποδομής που σχετίζονται με τον τουρισμό εντός των επόμενων εβδομάδων θα προβεί το υπ. Τουρισμού. Πρόκειται για μέγιστων 39 έργων, ύψους 1 δις., για ανακούφιση βεβαρημένων από τον τουρισμό προρισμών, όπως η Αθήνα και η Σαντορίνη, αποκάλυπτε, ο υπ. Τουρισμού Βασίλης Κικιλίας. **Σελ. 16**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Στις αγορές με 10ετές για 1 δις. το Μάρτιο

Ο δανεισμός της Κύπρου με το συγκεκριμένο ομόλογο θα αποτελεί την πρώτη ενέργεια του νέου υπ. Οικονομικών

Μέσα στον Μάρτιο, πιθανώς μέσα στο πρώτο 15ήμερο του μήνα, και υπό το νέο Υπουργό Οικονομικών, η Κύπρος θα βγει στις αγορές για άντληση 1 δις. εκατομμυρίων ευρώ μέσω «πράσινου ομολόγου» (green bond). Επί της ο-

υσίας, αυτό που προετοιμάζει το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου θα είναι ένα 10ετές EMTN ομόλογο, το οποίο όμως θα είναι «Ομόλογο Βιωσιμότητας» (sustainable bond) και δεν θα έχει τον αυστηρό χαρακτήρα του «πρά-

σινου ομολόγου». Είναι η πρώτη φορά που η Κύπρος θα εκδώσει τέτοιο τύπο ομολόγου για να δανειστεί από τις διεθνείς αγορές και θα ανοίξει νέες πηγές χρηματοδότησης, πέραν των παραδοσιακών. Σύμφωνα με ορισμένες

πληροφορίες, η έξοδος στις αγορές θα γίνει στις 10 Μαρτίου 2023. Πρόκειται και είναι ένα «πρότζεκτ» επί του οποίου το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους εργάζεται για αρκετούς μήνες. Όσον αφορά στην α-

πόδοση που αναμένεται να λάβει το συγκεκριμένο 10ετές, ειδικοί του κλάδου σχολίασαν στην «Κ» πως θα κυμανθεί γύρω στο 4,10%, λίγο πάνω από ό,τι κυμαίνεται το 10ετές της ΚΔ που λήγει το 2032. **Σελ. 3**

ΣΤΑ ΨΗ Η ΖΗΤΗΣΗ

Πολυτελή ξενοδοχεία προτιμούν οι Κινέζοι

Στην Κίνα, όπου προσβάτως αποσύρθηκαν οι αυστηρές απαγορεύσεις μετακίνησης για την ανάσχεση της πανδημίας, οι άνθρωποι θέλουν να ταξιδέψουν και να επιτρέψουν κάποιες πολυτέλειες στον εαυτό τους, όπως αποτιμώνται στα αποτελέσματα έρευνας. Η έρευνα επισφαιρίζει την αυξανόμενη ζήτηση για ξενοδοχεία υψηλού επιπέδου και πολυτελείας στη χώρα. **Σελ. 13**

ΑΝΤΙΠΟΙΝΑ ΜΟΣΧΑΣ

Φόβοι για νέο άλμα των τιμών πετρελαίου

Εκτινάχθηκαν οι τιμές του πετρελαίου, μετά την ανακοίνωση της Ρωσίας ότι μειώνει την παραγωγή πετρελαίου κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα από τον επόμενο μήνα, ως αντίποινα για τις κυρώσεις της Δύσης. Πολλοί αναλυτές προβλέπουν πως οι τιμές του «μαύρου χρυσού» θα επανέλθουν σε επίπεδα τουλάχιστον γύρω στα 100 δολ. το βαρέλι. **Σελ. 11**

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟ 2022

Ρεκόρ αφίξεων πλοίων αλλά λιγότεροι επιβάτες

Παρά το ρεκόρ αφίξεων κρουαζιεροπλοίων το 2022 στην Ελλάδα, οι επιβάτες ήταν λιγότεροι σε σύγκριση με την καλύτερη χρονιά για τον τουρισμό, το 2019. Ο αριθμός των αφίξεων πλοίων ανήλθε περίπου σε 4.614 και οι επιβάτες τους 4.381.876, από 3.979 αφίξεις και 5.552.384 επιβάτες το 2019. Για το 2023 αναμένεται αύξηση 15%. **Σελ. 15**

Η τεχνητή νοημοσύνη το νέο μέτωπο των κολοσσών

Την τελευταία δεκαετία το πραγματικά καυτό καινούργιο μέτωπο του ανταγωνισμού ανάμεσα στους τεχνολογικούς κολοσσούς είναι η κυριαρχία στην τεχνητή νοημοσύνη. Κι ενώ έως τώρα η κόντρα σοβούσε σχετικά αθόρυβα, μέσα στην εβδομάδα εκδηλώθηκε ηχηρά με την επίσημη πλέον παρουσίαση ενός συστήματος τεχνητής νοημοσύνης της Microsoft που απειλεί να επισκιάσει την Google και να της αποσπάσει ενδεχομένως την πρωτοκαθεδρία στην αναζήτηση στο Ιντερνετ. Τόσο η Google όσο και η Meta του Ζούκερμπεργκ αλλά και πολλές μικρές εταιρείες υψηλής τεχνολογίας ετοιμάζουν ή έχουν ήδη ετοιμάσει, έστω και ατελώς, τη δική τους εκδοχή μιας τέτοιας εφαρμογής. Η Microsoft, όμως, φαίνεται πως τις «έπιασε στον ύπνο». Η εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT, δημιουργήματα της μικρής νεοφυούς OpenAI την οποία χρηματοδοτεί η Microsoft με 20 δις. δολ., είχε διατεθεί στο Ιντερνετ από τον Νοέμβριο και είχε ήδη κατακτήσει με τις πρώτες εκτιμήσεις κάπου 100 εκατομμύρια εγγεγραμμένους χρήστες που μαγεύτηκαν από τις αδιανόητες δυνατότητές της. **Σελ. 10**

Η ενεργειακή κρίση κόστισε 800 δις. ευρώ στην Ευρώπη

Το ποσό των 800 δις. ευρώ πλησιάζει πλέον το άθροισμα στο οποίο ανέχονται οι συνολικές δαπάνες των ευρωπαϊκών χωρών για τη θωράκιση των οικονομιών τους έναντι της ενεργειακής κρίσης. Οι σχετικοί υπολογισμοί ανήκουν στο οικονομικό και ερευνητικό ινστιτούτο Bruegel που διαπίστωσε πως από τον Σεπτέμβριο του 2021 και μετά οι χώρες της Ε.Ε. δαπάνησαν συνολικά 681 δις. ευρώ για τη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων και για τον ίδιο λόγο οι εκτός Ε.Ε. αφενός, Βρετανία και αφετέρου Νορβηγία διέθεσαν 103 δις. ευρώ και 8,1 δις. ευρώ αντιστοίχως. **Σελ. 8**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ: Ξεκαθαρίζει το σκηνικό για την προεδρία του ΔΗΣΥ **Σελ. 6**

Φθηνότερο καλάθι με εφαρμογή στο κινητό

Συνεχής ενημέρωση για τιμές Δεν θα προχωρήσει τελικά η πρόταση για Καλάθι του Νοικοκυριού. Στη θέση του, προωθείται ένα άλλο εργαλείο, μια ηλεκτρονική πλατφόρμα την οποία οι καταναλωτές θα μπορούν να εγκαταστήσουν στα κινητά τους τηλέφωνα. Με την πλατφόρμα θα ενημερώνονται καθημερινά για τις λιανικές τιμές των προϊόντων, θα συγκρίνουν και θα επιλέγουν από ποιά θα ψωνίσουν. **Σελ. 4**

Ανοίγουν δρόμο για το ειδικό δικαστήριο

Στο πλαίσιο των εκπομπών Ορισμένα κενά του πλαισίου των εκπομπών αναμένεται να κλείσει η δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου. Πρόκειται στην ουσία για ειδικό τμήμα εντός των δικαστηρίων, το οποίο θα εξετάζει υποθέσεις που χρήζουν περαιτέρω διερεύνησης. Η εξέταση θα γίνεται σε σύντομο χρονικό διάστημα, ώστε και οι δικαιολογητές να προστατευτούν αλλά και να μην καθυστερεί η διαδικασία εκπομπής. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Τραπεζικές πραγματικότητες

Ο ευρωπαϊκός τραπεζικός τομέας βρίσκεται αυτή την περίοδο στο εποπτικό επίκεντρο καθώς μετά από αρκετό καιρό που μεσολάβησε λόγω της πανδημίας, οι έλεγχοι επιστρέφουν στην κανονικότητα. Η μακροοικονομική κατάσταση χαρακτηρίζεται από έντονη αβεβαιότητα και αυτό από μόνο του αποτελεί σημαντικό λόγο για να ελεγχθεί μετά από καιρό το σύστημα με την δέουσα επιμέλεια. Η επικέντρωση προφανώς ξεκινά από την αξιολόγηση των εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης των κινδύνων που αναπτύσσουν και χρησιμοποιούν οι τράπεζες. Σε αυτό τον τομέα οι συστάσεις αφορούν στην ανάγκη όπως το πλέγμα της διαχείρισης κινδύνων αποσκοπεί έτσι ώστε να υπάρξει η δυνατότητα η προσπάθεια να εστιαστεί στα σπ-

μαντικά και να αναλυθεί η μεγάλη εικόνα. Σημαντικό θέμα που εγείρεται για τις τράπεζες είναι με ποιο τρόπο η επιθετική αύξηση των επιτοκίων θα επηρεάσει την ζήτηση για νέο δανεισμό. Η εικόνα που παρατηρείται το τελευταίο διάστημα αφορά στην αυξημένη τιμολόγηση των νέων δανείων που λειτουργεί αποτρεπτικά για νέες χρηματοδοτήσεις την ίδια ώρα που οι τράπεζες έχουν μειωμένη διάθεση ανάληψης κινδύνου, τουλάχιστον όχι με την ευκολία που το έπρατταν στο παρελθόν. Η πίεση και από τις δύο πλευρές της αλυσίδας χρηματοδότησης στοιχειοθετεί μια προς το παρόν ανησυχιακή εικόνα αν λάβουμε υπόψη ότι στην Γαλλία και Γερμανία η ζήτηση για νέα δάνεια είναι μειωμένη κατά 90% σε ετήσια

βάση. Όσον αφορά στην κερδοφορία των τραπεζικών ιδρυμάτων, η μεγαλύτερη ανησυχία δεν έχει να κάνει μόνο με την αύξηση των επιτοκίων αλλά και με τις πιθανότητες να υπάρξει ύφεση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Αν και οι τράπεζες είναι σε θέση να αντέξουν μια μικρή περίοδο ασθενούς οικονομικής δραστηριότητας δεν θα είναι εύκολο αν το εστιακό βάθος του προβλήματος είναι μεγάλο. Η μείωση στην ζήτηση αν δεν μετατραπεί από ένα παροδικό φαινόμενο σε κάτι πιο επίμονο δεν θα αποτελεί σοβαρό πρόβλημα αφού η μικρότερη παράγωγη αυτή την περίοδο γίνεται με βελτιωμένα περιθώρια κέρδους. Η ποιότητα του ισολογισμού πάντα θα αποτελεί την νούμερο ένα ανησυχία των εποπτών και δικαίως αυτήν την

περίοδο η ανησυχία είναι μεγαλύτερη. Εξάλλου από το δείγμα των τραπεζών που έχουν ελεγχθεί υπάρχουν 24 τράπεζες που επιφύλαξαν αρνητική έκπληξη. Η δημιουργία νέων μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων σε περιβάλλον μεγάλης αβεβαιότητας αποτελεί ορατό κίνδυνο. Οι τράπεζες για τα καινούργια δάνεια έχουν ενώπιόν τους ένα εκάθετο πλαίσιο διαχείρισης προβληματικών περιπτώσεων που επιβάλλει άμεσες διαγραφές ή σχηματισμό προβλέψεων. Η επίπτωση στα κεφάλαια με βάση την πρακτική που ακολουθείται από το 2019 και μετά επιβαρύνει τα κεφάλαια στο 100% της λογίζομενης απώλειας, γεγονός που προκαλεί καθυστερήσεις στις εκταμιεύσεις λόγω αυξημένων ελέγχων. Η ψηφιακή εποχή προκαλεί ανάγκες

για μεγάλες επενδύσεις που θα επηρεάσουν την κερδοφορία. Οι τράπεζες εμφανίζονται διαστικτές να προχωρήσουν αποφασιστικά αφού αυτό θα λειτουργήσει εις βάρος της κερδοφορίας των μετόχων οι οποίοι δικαίως απαιτούν αποδόσεις. Η εποπτική σύσταση είναι ισχυρή και έχει να κάνει με την ανάγκη οι επενδύσεις να προχωρήσουν άμεσα. Μόνο μέσα από την προσφορά ψηφιακών υπηρεσιών οι τράπεζες θα μπορέσουν να βελτιστοποιήσουν την δομή κόστους, να προσεγγίσουν καλύτερα τους πελάτες τους και να διεισδύσουν σε νέο πελατολόγιο. Σε αυτή την νέα προσπάθεια δεν θα πρέπει να αγνοηθεί το επιπλέον σημαντικό κόστος που αφορά στην κυβερνοασφάλεια ως κρίσιμος παράγοντας επιτυχίας.

Μπλε
Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Google play | App Store

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Στις αγορές με 10ετές ομόλογο το Μάρτιο

Ο δανεισμός της Κύπρου με τον συγκεκριμένο τύπο ομολόγου θα γίνει υπό την ομπρέλα του νέου υπουργού Οικονομικών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ενώσ εντείνονται οι διεργασίες για επιλογή νέου Υπουργού Οικονομικών της Κύπρου μετά την ανάληψη των καθηκόντων του νέου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας, κ. Νίκου Χριστοδουλίδη, το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους της Κύπρου βρίσκεται την τελική ευθεία για έξοδο στις αγορές. Μέσα στον Μάρτιο και πιθανώς μέσα στο πρώτο 15ήμερο του μήνα, υπό το νέο Υπουργό Οικονομικών, η Κύπρος θα βγει στις αγορές για άντληση 1 δισεκατομμυρίου ευρώ μέσω «πράσινου ομολόγου» (green bond). Επί της ουσίας, αυτό που προετοιμάζει το αρμόδιο τμήμα του Υπουργείου θα είναι ένα 10ετές EMTN ομόλογο, το οποίο όμως θα είναι «Ομόλογο Βιωσιμότητας» (sustainable bond) και δεν θα έχει τον αυστηρό χαρακτήρα του «πράσινου ομολόγου». Η Κύπρος θα είναι η πρώτη φορά που θα εκδώσει τέτοιο τύπο ομολόγου για να δανειστεί από τις διεθνείς αγορές και

Όσον αφορά στην απόδοση που αναμένεται να λάβει το συγκεκριμένο 10ετές, ειδικοί του κλάδου σχολίασαν στην «Κ» πως θα κυμανθεί γύρω στο 4,10%.

θα ανοίξει νέες πηγές χρηματοδότησης, πέραν των παραδοσιακών πηγών που αντλεί όπως γινόταν στις προηγούμενες εκδόσεις. «Ακούγεται» πως η έξοδος στις αγορές θα γίνει στις 10 Μαρτίου 2023 και είναι ένα «πρότζεκτ» επί του οποίου το Γραφείο Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους εργάζεται για αρκετούς μήνες. Οι σχεδιασμοί αρχικά, όπως και οι σχετικές δηλώσεις που είχαν γίνει ήταν να βγει η Κύπρος με «ομόλογο βιωσιμότητας», ή «πράσινο ομόλογο» μέχρι το τέλος του 2022, αλλά -εκ του αποτελέσματος- χρειάστηκε το πρώτο

Βάσει του σχεδιασμού του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους για το Ετήσιο Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα της ΚΔ για το 2023, προβλέπονται ετήσιες χρηματοδοτικές ανάγκες 1,52 δισ. ευρώ.

τριμήνιο του 2023 και ο δρόμος πλέον δείχνει μόνο «ομόλογο βιωσιμότητας». Όσον αφορά στην απόδοση που αναμένεται να λάβει το συγκεκριμένο 10ετές, ειδικοί του κλάδου σχολίασαν στην «Κ» πως θα κυμανθεί γύρω στο 4,10%, λίγο πάνω από ό,τι κυμαίνεται το 10ετές της ΚΔ που λήγει το 2032 (4% κυμαίνονταν την 14η Φεβρουαρίου).

Βάσει του σχεδιασμού του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους για το Ετήσιο Χρηματοδοτικό Πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας για το οικονομικό έτος 2023, προβλέπονται ε-

τήσιες χρηματοδοτικές ανάγκες 1,52 δισ. ευρώ. Στο ετήσιο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του τρέχοντος έτους αναφέρεται πως το 1 δισ. ευρώ θα είναι από Ευρωπαϊκά Μεσοπρόθεσμα Ομόλογα (EMTN) και ο εναπομείναν δανεισμός θα γίνει με εγχώρια τριμηνιαία γραμμάτια δημοσίου, εξαστη εγχώρια ομόλογα για ιδιώτες και δάνεια από υπερεθνικούς οργανισμούς. Η Κύπρος θα αντλήσει 300 εκατ. ευρώ από εγχώρια τριμηνιαία Γραμμάτια Δημοσίου, 40 εκατ. ευρώ από ιδιώτες μέσω εξαετών εγχώριων ομολόγων και 180 εκατ. ευρώ

μέσω δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ), την Τράπεζα Αναπτύξεως του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΑΣΕ) και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ).

Υπενθυμίζεται πως στις 11 Ιανουαρίου το Δημοσιονομικό Συμβούλιο της Κύπρου με επιστολή του προς την Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών έκανε λόγο για ενδεχόμενο υποβολής από την κυβέρνηση συμπληρωματικού προϋπολογισμού εντός του 2023. Με βάση την ιστορική τάση, αλλά και τις διαφαινόμενες α-

νάγκες της Δημοκρατίας, τόσο για σκοπούς άσκησης πολιτικής όσο και για σκοπούς κάλυψης αναγκών, σε συνδυασμό και με την διαφαινόμενη μείωση των κρατικών εσόδων σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις, διέκρινε τον «κίνδυνο» για υποβολή συμπληρωματικού προϋπολογισμού που να ξεπερνά ελαφρώς τα 500 εκατ. ευρώ. Έτσι, δεν αποκλείεται εντός του έτους να δούμε την Κύπρο να βγαίνει ξανά στις αγορές, ενδεχομένως για ένα μικρότερο ποσό από αυτό που θα αντλήσει το Μάρτιο.

«Σύρμα» από Πετρίδη

Τα ομόλογα βιωσιμότητας είναι χρεόγραφα που εκδίδονται ώστε να αντληθούν κεφάλαια για την υλοποίηση έργων που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Τα χρήματα που θα αντλήσει η Κυπριακή Δημοκρατία προορίζονται αποκλειστικά για την χρηματοδότηση πράσινων έργων, ενώ την 26η Ιανουαρίου 2023 ο Υπουργός Οικονομικών που θα είναι μέχρι την 1η του Μάρτιο ο Κωνσταντίνος Πετρίδης, γνωστοποίησε πως ενημερώθηκε το Υπουργικό Συμβούλιο για την πρόοδο του «πρότζεκτ» έκδοσης και την ετοιμασία του αναγκαίου Πλαισίου για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση. Ο ΥΠΟΙΚ κ. Πετρίδης, σε σχετική του ανακοίνωση, ενημέρωσε πως το πλαίσιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τη Δημοκρατία για την έκδοση «βιώσιμων» Ομολόγων και δανείων με σκοπό τη χρηματοδότηση κυβερνητικών πρωτοβουλιών που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα πράσινων και κοινωνικών έργων. Το Πλαίσιο για τη Χρηματοδότηση της Βιωσιμότητας, εξηγούσε πως καθορίζει τομείς περιβαλλοντικών και κοινωνικών δαπανών που μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω της έκδοσης βιώσιμων ομολόγων σύμφωνα με τα ισχύοντα διεθνή πρότυπα. Σημειώνεται πως το αναφερόμενο Πλαίσιο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις κατηγορίες κυβερνητικών έργων/σχεδίων/δαπανών που θα μπορούσαν να χρηματοδοτηθούν από την έκδοση βιώσιμου ομολόγου.

Στόχοι από το 2021

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε από τον Ιούλιο του 2021 μια σειρά μέτρων για την αύξηση του επιπέδου των φιλοδοξιών της όσον αφορά τη βιώσιμη χρηματοδότηση. Όπως εξηγούσε σε σχετικό δελτίο, η νέα στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση καθορίζει διάφορες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλων περιβαλλοντικών προκλήσεων, ενώ αυξάνει παράλληλα τις επενδύσεις και τη συμμετοχικότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στη μετάβαση της ΕΕ προς μια βιώσιμη οικονομία. Η πρόταση για το ευρωπαϊκό πρότυπο πράσινων ομολόγων, που εγκρίθηκε εκείνη την ημέρα, υπογράμμιζε πως θα δημιουργήσει ένα εθελοντικό πρότυπο υψηλής ποιότητας για ομόλογα που χρηματοδοτούν βιώσιμες επενδύσεις.

Η διεθνής αγορά ομολόγων ESG (Environmental – Social – Governance) είναι μια συνεχώς αναπτυσσόμενη δυναμική αγορά με τις εκδόσεις ομολόγων κατά το 2022 να ανέρχονται σε σχεδόν 1 τρισεκατομμύριο ευρώ. «Ένας αυξανόμενος αριθμός κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προχωρούν ή προετοιμάζονται να προχωρήσουν σε εκδόσεις τέτοιων ομολόγων. Η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην αγορά αυτή προβλέπεται να προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο από πλευράς ρευστότητας όσο και από πλευράς αξιολόγησης από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης. Η επικείμενη οριστικοποίηση του Πλαισίου Πολιτικής για τη Βιώσιμη Χρηματοδότηση της Κύπρου, ανοίγει τον δρόμο για την άντληση βιώσιμων χρηματοδοτήσεων, επιτρέποντας στη Δημοκρατία να έχει πρόσβαση σε πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης», σημειώνει χαρακτηριστικά ο κ. Πετρίδης.

GoGordian
REAL ESTATE

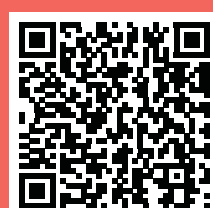
Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Εμπορικό κτήριο στη Λεωφ. Σταυρού, Λευκωσία

- Εμπορικό τριώροφο κτήριο στη προνομαχική λεωφόρο Σταυρού, 840μ. από τη συμβολή των λεωφόρων Σταυρού και Ιωσήφ Χατζηιωσήφ.
- Συνολικό καλυμμένο εμβαδόν 590τ.μ.
- Δύο ανεκκυστήρες.
- Ιδανικό για χρήση ως μεγάλο κατάστημα ή εκθεσιακό χώρο με ανεξάρτητους χώρους γραφείων, ή για χρήση ως δύο ανεξάρτητους χώρους γραφείων.
- Υπόγειος χώρος στάθμευσης και αποθήκη με εμβαδόν 233τ.μ.

Ref: 7890

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€1,450,000

Ερχεται application για το φθηνότερο καλάθι

Νέα πρόταση της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή για δημοσίευση λιανικών τιμών σε 1200-1300 κωδικούς προϊόντων στα σουπερμάρκετ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Παρελθόν αποτελεί η πρόταση για Καλάθι του Νοικοκυριού, η οποία είχε προωθηθεί από την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή τους προηγούμενους μήνες. Μιλώντας στην «Κ» ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή Κωνσταντίνος Καραγιώργης ανέφερε ότι επρόκειτο για ένα πρόσκαιρο εργαλείο με στόχο την αντιμετώπιση των πληθωριστικών τάσεων, το οποίο δεν αναμένεται τελικά να προχωρήσει. Στην θέση του, προωθείται πλέον ένα άλλο εργαλείο - μια ηλεκτρονική πλατφόρμα την οποία οι καταναλωτές θα μπορούν να εγκαταστήσουν στα κινητά τους τηλέφωνα, μέσω της οποίας θα ενημερώνονται σε καθημερινή βάση για τις λιανικές τιμές των προϊόντων.

Πώς θα λειτουργεί

Το ζητούμενο είναι, μέσα από την ηλεκτρονική πλατφόρμα, ο καταναλωτής να επιλέγει τα προϊόντα που βρίσκονται στη λίστα του, ώστε αφενός να μπορεί να έχει μπροστά του την σύγκριση των τιμών για το κάθε προϊόν ανά σημείο λιανικής πώλησης και αφετέρου να γνωρίζει πόσα θα στοιχίσει συνολικά το καλάθι ανά σημείο λιανικής πώλησης, αφού η εφαρμογή θα κάνει αναπροσαρμογή των επιλογών με βάση το φθηνότερο σουπερμάρκετ, με βάση τα προϊόντα στο καλάθι. Με αυτό τον τρόπο ο καταναλωτής θα ξέρει και θα μπορεί να επιλέγει το φθηνότερο σου-

Στόχος το νέο εργαλείο να είναι απλό και χρήσιμο για τον καταναλωτή και χωρίς να προσκρούει σε βασικές αρχές του ίσου ανταγωνισμού μεταξύ των εμπορευόμενων.

περμάρκετ ανάλογα με τα προϊόντα που επιθυμεί να αγοράσει. Ο Κ. Καραγιώργης επισήμανε ότι με αυτό το εργαλείο προωθείται η διαφάνεια των τιμών των προϊόντων με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των καταναλωτών.

1200 προϊόντα

Στην εφαρμογή αναμένεται να περιληφθούν 1200-1300 προϊόντα, που έχουν μεγαλύτερη ζήτηση από τους καταναλωτές - αν και ο ακριβής αριθμός και τα όποια προϊόντα θα αποφασίζεται με διάταγμα από τον Υπουργό Εμπορίου. Στο προσχέδιο του νομοσχεδίου για τον περί καταγραφής και παρακολούθησης δεδομένων τιμών προϊόντων νόμου του 2023, αναφέρεται ότι τα προϊόντα που θα περιλαμβάνονται στην εφαρμογή είναι αυτά που έχουν την υψηλότερη κατατάξιση και σημασία για το νοικοκυριό, τα οποία είναι ικανά να αποτελέσουν αντικείμενο εμπορικής συναλλαγής και διατίθενται στις επιχειρήσεις τροφίμων και/ή άλλων προϊόντων.

Οι κωδικοί προϊόντων για τα οποία απαιτείται υποβολή δεδομένων τιμών, ορίζονται από τον Υπουργό με διάταγμα το οποίο δημοσιεύεται στην Επισήμη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και δύναται να αναθεωρούνται περιοδικά με βάση τις πωλήσεις τους και τις εποχικές ανάγκες, κατόπιν σχετικής απόφασης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή. Επισημαίνεται επίσης ότι για την δήλωση των προϊόντων θα απαιτείται ο κωδικός αριθμός του προϊόντος, το όνομα με το οποίο το προϊόν παρουσιάζεται στο καρτελάκι στο ράφι, η τιμή του προϊόντος, όπως αυτή παρουσιάζεται στο καρτελάκι στο ράφι, η μέση τιμή πώλησης του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων των εκπτώσεων και των προωθητικών ενεργειών προμηθευτών και

Βάσει προσχεδίου, υπόχρεοι υποβολής δεδομένων τιμών θα είναι όλες ανεξαιρέτως, οι επιχειρήσεις υπεραγορών τροφίμων και/ή άλλων προϊόντων με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 8 εκατ. ευρώ, και όλες ανεξαιρέτως οι επιχειρήσεις προϊόντων αρτοποιίας με κύκλο εργασιών άνω του 1 εκατ. ευρώ.

η μοναδοποιημένη τιμή στη βασική μονάδα μέτρησης.

Supermarket και φούρνοι

Η νέα πλατφόρμα αναμένεται ότι θα περιλαμβάνει υπεραγορές, αλλά και αρτοποιεία, ανάλογα με τον κύκλο

εργασιών της προηγούμενης οικονομικής περιόδου.

Συγκεκριμένα, στο προσχέδιο του νομοσχεδίου αναφέρεται ότι υπόχρεοι υποβολής δεδομένων τιμών είναι όλες ανεξαιρέτως, οι επιχειρήσεις υπεραγορών τροφίμων και/ή άλλων προϊ-

τών που ασκούν δραστηριότητες λιανικής πώλησης («supermarkets») με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των 8 εκατομμυρίων (8.000.000) ευρώ, βάσει των οικονομικών καταστάσεων της αμέσως προηγούμενης οικονομικής περιόδου, και όλες ανεξαιρέτως οι ε-

πιχειρήσεις προϊόντων αρτοποιίας με κύκλο εργασιών άνω του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, βάσει των οικονομικών καταστάσεων της αμέσως προηγούμενης οικονομικής περιόδου. Οι υπόχρεοι υποβολής δεδομένων τιμών οφείλουν να ενημερώνουν την

πλατφόρμα για τα πιο πάνω στοιχεία καθημερινά, το αργότερο μέχρι τις 10:00 π.μ. Στο προσχέδιο αναφέρεται επίσης ότι η μη υποβολή ή υποβολή ανακριβούς και/ή ελλιπούς δήλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, συνιστά παράβαση, η οποία επισύρει ποινή με τη μορφή του διοικητικού προστίμου ύψους από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ, ανάλογα με τον κύκλο εργασιών του υπόχρεου υποβολής δεδομένων τιμών κατά το αμέσως προηγούμενο της παράβασης έτος κατά περίπτωση και αναλόγως της βαρύτητας της παράβασης.

Τα δεδομένα τιμών, είναι οι ημερήσιες τιμές ραφίου που ορίζονται ως η τιμή λιανικής πώλησης, χωρίς προωθητικές ενέργειες, συνολικά ανά επιχείρηση τροφίμων ή/και άλλων προϊόντων, και/ή τη μέση τιμή πώλησης η οποία ισχύει κατά την προηγούμενη ημέρα (συνολικός τζίρος πωλήσεων προϊόντος διά αριθμό πωληθέντων τεμαχίων).

Σε αρχικό στάδιο

Η προσπάθεια βρίσκεται σε εμβρυακό στάδιο. Μέχρι στιγμής έχει ετοιμαστεί προσχέδιο νομοσχεδίου, το οποίο έχει τεθεί για διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς μέχρι τέλος Φεβρουαρίου.

Ακολουθώς, θα κατατεθεί ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας για νομοτεχνικό έλεγχο και εφόσον εγκριθεί, θα ακολουθήσει κατάθεσή του στο Υπουργικό Συμβούλιο και η συζήτησή του στην Επιτροπή Εμπορίου της Βουλής. Παράλληλα, ετοιμάζονται οι τεχνικοί όροι της ώστε εφόσον εξασφαλιστεί η σύμφωνος γνώμη των εμπλεκόμενων και της Βουλής, τότε να υπάρξει η ετοιμότητα να προχωρήσει άμεσα η διαδικασία των προσφορών για τη δημιουργία της εφαρμογής.

Τα ερωτήματα και οι προβληματισμοί

Στη διαδικασία διαβούλευσης, η οποία είναι σε εξέλιξη μέχρι τέλος Φεβρουαρίου, συμμετέχουν οι σύνδεσμοι καταναλωτών, υπεραγορών και λιανικού εμπορίου. Ενώπιον τους βρίσκεται το προσχέδιο του νομοσχεδίου και αναμένεται να στείλουν τα σχόλιά τους το επόμενο διάστημα στην Υπηρεσία. Σε επικριτικότητα της «Κ» με εκπροσώπους των συνδέσμων, αναφέρθηκε ότι είναι απαραίτητες οι διευκρινήσεις επί συγκεκριμένων σημείων.

Από την πλευρά του ο Μάριος Αντωνίου, γ.γ. του Παγκύπριου Συνδέσμου Λιανικού Εμπορίου, ανέφερε ότι χρειάζονται αρκετά σημεία διευκρίνησης στο προσχέδιο. Για παράδειγμα ο αριθμός των προϊόντων που θα περιλαμβάνονται καθώς και το ποια προϊόντα θα περιλαμβάνονται, «Είναι πολύ σημαντικό το διευκρινιστεί κατά πόσο θα πρόκειται για επώνυμα προϊόντα, είτε προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας». Πρόκειται για ένα σοβαρό ζήτημα που θα πρέπει να διευκρινιστεί, εφόσον υπάρχουν αλυσίδες με σημαντικό μερίδιο στην αγορά, που επικεντρώνονται στα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, όπως για παράδειγμα η αλυσίδα υπεραγορών Lidl. Αναμένεται ότι θα τεθούν ερωτήματα και σε σχέση με το είδος

Ζητούμενο της πλευράς των επιχειρήσεων είναι να διασφαλιστεί ο ίσος ανταγωνισμός, κάτι που εκτιμάται ότι θα περιλαμβάνεται στα σχόλια του συνδέσμου Υπεραγορών.

των επιχειρήσεων που θα συμμετέχουν στο ηλεκτρονικό Παρατηρητήριο, εφόσον ήδη δημιουργεί προβληματισμό η αναφορά στο προσχέδιο περί επικεντρώσεων προϊόντων αρτοποιίας (φούρνων). Ζητούμενο της πλευράς των επιχειρήσεων είναι να διασφαλιστεί ο ίσος ανταγωνισμός, κάτι που εκτιμάται ότι θα πε-

ριλαμβάνεται στα σχόλια του συνδέσμου Υπεραγορών. Ο εκτελεστικός γραμματέας του Συνδέσμου, Ανδρέας Χατζηαδάμου, εξέφρασε προβληματισμούς για το κατά πόσο θα είναι εφικτό η εφαρμογή αυτής της πρωτοβουλίας. «Θα πρέπει να δούμε τι ζητείται, γιατί στην πράξη φαντάζει τρομερά δύσκολο έως ακατόρθωτο

Η πρόταση βρίσκεται σε διαδικασία διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς μέχρι τέλος Φεβρουαρίου.

να γίνεται μια σωστή σύγκριση. Αυτούς τους προβληματισμούς τους είχαμε καταθέσει και προηγουμένως με το Καλάθι του νοικοκυριού». Τόνισε ότι θα πρέπει να βρεθούν οι ασφαλιστικές δικλίδες ώστε να μην δημιουργηθεί ένα εργαλείο το οποίο ουσιαστικά αντί να προσφέρει να δημιουργήσει αντίθετα αποτελέσματα λόγω δυσκολιών στην ενημέρωση και την πρακτική εφαρμογή. Σε κάθε περίπτωση, ανέφερε, πρώτο μέλημα των υπεραγορών είναι η ενημέρωση και η σωστή αντιμετώπιση των πελατών με πληροφόρηση για τις προσφορές και τις τιμές των προϊόντων σε ηλεκτρονικά ή έντυπα φυλλάδια. Οι απόψεις όλων των εμπλεκόμενων θα τεθούν ενώπιον της Υπηρεσίας Προστασίας Καταναλωτή μέχρι τέλος Φεβρουαρίου και ακολουθώς θα οριστεί μεταξύ τους συνάντηση.

«Καλάθι νοικοκυριού» από τον Μάρτιο και στη Γαλλία

«Καλάθι νοικοκυριού», αντίστοιχο με εκείνο που προώθησε η ελληνική κυβέρνηση, αποτελούμενο δηλαδή από κάποια βασικά αγαθά σε προσιτές τιμές, ζητάει τώρα το Παρίσι από τους εμπόρους λιανικής καλώντας τους να βοηθήσουν τους καταναλωτές να αντεπεξέλθουν στις υψηλές τιμές. «Η άνοδος των τιμών των τροφίμων αποτελεί μείζονα πηγή ανησυχίας και πρέπει ο καθένας να συνδράμει στην αντιμετώπιση του προβλήματος, συμπεριλαμβανομένων και των εμπόρων λιανικής», τόνισε σχετικά ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινόν Λε Μερ. Μιλώντας στον γαλλικό τηλεοπτικό σταθμό RTL, ο κ. Λε Μερ υπογράμμισε πως «το κράτος πρέπει να αναλάβει αυτό που του ανήκει, αλλά και οι έμποροι λιανικής να κάνουν παραπάνω». Η κυβέρνηση α-

Βασικά αγαθά σε προσιτές τιμές ζητάει το Παρίσι από τους εμπόρους λιανικής.

πευθύνεται ειδικότερα στις μεγάλες αλυσίδες λιανικού εμπορίου, όπως οι Carrefour, Casino και οι οικογενειακές επιχειρήσεις Auchan και E.Leclerc, και τις καλεί να πουλούν κάθε ημέρα περίπου 50 προϊόντα από τα βασικά είδη διατροφής σε χαμηλότερες τιμές αρχής γενομένης από τον επόμενο μήνα. Μέχρι στιγμής, όμως, μόνον ορισμένες μικρότερες αλυσίδες, όπως, για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικές Lidl και Systeme U, έχουν δείξει να συναινούν στην πρωτοβουλία

της κυβέρνησης, που έως τώρα τουλάχιστον δεν είναι υποχρεωτική. Σημειώθηκε ότι αυτές οι μικρότερες αλυσίδες παρουσίασαν προσφάτως δική τους πρωτοβουλία με 150 προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας, τα οποία και προτείνουν στους χαμηλότερες τιμές. Οι μεγάλες αλυσίδες, αντιθέτως, όπως για παράδειγμα η Carrefour, υποστηρίζουν πως έχουν ήδη λάβει σχετικά μέτρα κατά του πληθωρισμού μπλοκάροντας την άνοδο των τιμών σε ομάδα προϊόντων. Άλλες όπως η Auchan απάντησαν παρουσιάζοντας δικές τους πρωτοβουλίες και τονίζοντας πως είναι πολύ πιο αναγκαίο να επικεντρωθεί το «καλάθι του νοικοκυριού» στα φρέσκα προϊόντα, όπως είναι το κρέας, το ψάρι, τα φρούτα και τα λαχανικά.

Ανεξάρτητα, πάντως, από τις προσπάθειες των εμπόρων, η γαλλική στατιστική υπηρεσία INSEE προβλέπει ότι ο πληθωρισμός των τιμών των τροφίμων θα παραμείνει στο υψηλό επίπεδο του 13% για όλο το πρώτο ήμισυ του έτους. Οι τιμές των τροφίμων αναμένεται να αποκλιμακωθεί μέσα στο πρώτο εξάμηνο του έτους και από το 6,0% του Ιανουαρίου να υποχωρήσει στο 5,0% έως τον Ιούνιο. Το γαλλικό υπουργείο Οικονομικών, εξάλλου, διεξήγαγε έρευνα στα περιθώρια κέρδους των εμπόρων λιανικής, αλλά δεν έχει βρει έως τώρα στοιχεία αισχροκέρδειας.

REUTERS

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών, Μπρινόν Λε Μερ, σημείωσε σε τηλεοπτική συνέντευξη του πως «το κράτος πρέπει να αναλάβει αυτό που του ανήκει, αλλά και οι έμποροι λιανικής να κάνουν παραπάνω».

Ζεσταίνουν μηχανές για το ειδικό δικαστήριο

Θα δούμε να εγγράφεται το θέμα της δημιουργίας του στις επόμενες συνεδρίες της Επιτροπής Νομικών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μετά τη δημιουργία και εφαρμογή του Ενοικίου Έναντι Δόσης (mortgage to rent) στην Κύπρο, σειρά πρέπει να λάβει η δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου για να καλυφθούν οι «τρύπες» του πλαισίου των εκποιήσεων στην Κύπρο. Το πλαίσιο των εκποιήσεων στην Κύπρο δουλεύει περίπου από το καλοκαίρι του 2018, όταν και η Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα διασπάστηκε στα δύο, αλλά όχι τόσο καλά.

Τουλάχιστον όχι τόσο καλά, όσο θα ήθελαν η Βουλή των Αντιπροσώπων και οι βουλευτές. Τα δύο τελευταία χρόνια δε, από την αρχή της πανδημίας που έχουν γίνει μεγάλες παύσεις στην εφαρμογή του πλαισίου είτε με παράτρηση της Κυβέρνησης, είτε με αποφάσεις της Βουλής, έχει αποφανθεί η τελευταία πως δύο διαδικασίες θα ενίσχυαν το προβληματικό πλαίσιο.

Η διαμάχη μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών ή εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων βρίσκει βάση στο υπόλοιπο που χρωστά ο δανειολήπτης.

Η πρώτη είναι το σχέδιο ενοικίου έναντι δόσης, όπου οι πραγματικά ευάλωτοι δανειολήπτες θα κατάφεραν να προστατευθούν και να μην μείνουν δίχως στέγη και δεύτερον, η δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου. Το ειδικό δικαστήριο, έτσι όπως το φαντάζεται η Βουλή, θα είναι ένα δικαστήριο το οποίο θα παρέχει πραγματική προστασία των δανειοληπτών από τις λεγόμενες «υπερχρεώσεις» και διαδικασίες εκποίησης που σε συγκεκριμένες περιπτώσεις δεν θα έπρεπε να προχωρούν. Το ειδικό δικαστήριο, το οποίο στην ουσία θα είναι ένα ειδικό τμήμα εντός των δικαστηρίων, θα εξετάζει υποθέσεις υπερχρεώσεων ή υποθέσεων που κρίζουν περαιτέρω διερεύνησης.

Η εκδίκαση αυτών των υποθέσεων σύμφωνα με τους σχεδιασμούς θα γίνονται άμεσα, ώστε άμεσα και να προστατευθούν οι δανειολήπτες πρέπει να προστατευθούν, αλλά συγχρόνως και σε όσες περιπτώσεις οι εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων ή οι τράπεζες έχουν δικίο, να μην υπάρξουν περαιτέρω καθυστερήσεις στην διαδικασία εκποίησης. Η δημιουργία του ειδικού δικαστηρίου θα απασχολήσει τη Βουλή των Αντιπροσώπων πιθανόν στην Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και θα δούμε το θέμα να εγγράφεται στις επόμενες συνεδρίες. Η διαμάχη μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών ή εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων βρίσκει βάση στο υπόλοιπο που χρωστά ο δανειολήπτης.

Για παράδειγμα ο δανειολήπτης έλαβε 200 χιλιάδες ευρώ δάνειο, να πλήρωνε μέχρι να φτάσει το υπόλοιπό του στις 170 χιλιάδες και με τις υπερχρεώσεις θα έχει αυξηθεί στα 230 χιλιάδες ευρώ το υπόλοιπο του δανείου. Για τη διαφορά των 60 χιλιάδων ευρώ το δικαστήριο θα καλείται να αποφανθεί μέσα σε 60 – 90 ημέρες που είναι το υπόλοιπο του δανείου. Πριν από την συζήτηση της δημιουργίας του Ειδικού Δικαστηρίου στη Βουλή, θα υπάρξει διαβού-

λευση μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών, Ανωτάτου Δικαστηρίου και Κεντρικής Τράπεζας.

Το 1ο κομμάτι του παζλ

Το πρώτο σκέλος της ενδυνάμωσης του πλαισίου των εκποιήσεων, είναι το Σχέδιο Ενοικίου Έναντι Δόσης. Όπως έγραφε η «Κ» σε προηγούμενο ρεπορτάζ της, το Σχέδιο αναμένεται να μπει σε εφαρμογή το Μάρτιο, το πολύ τον Απρίλιο. Το Υπουργείο Οικονομικών εξέδωσε προ ημερών ανακοίνωση σχετικά με το Σχέδιο Ενοικίου Έναντι Δόσης, τις λεπτομέρειες και τα κριτήρια συμμετοχής στο Σχέδιο. Όπως εξήγησε στη σχετική ανακοίνωση, βασικός σκο-

Πριν από την συζήτηση της δημιουργίας του Ειδικού Δικαστηρίου στη Βουλή, θα υπάρξει διαβούλευση μεταξύ Υπουργείου Οικονομικών, Ανωτάτου Δικαστηρίου και Κεντρικής Τράπεζας.

πός του Σχεδίου είναι η προστασία της κύριας κατοικίας από τυχόν εκποίηση και διευθέτηση των στεγαστικών μη εξυπηρετούμενων δανείων ευάλωτων ομάδων πληθυσμού με χαμηλά ή καθόλου εισοδήματα. Δικαιούχοι για ένταξη στο Σχέδιο είναι πρώτον οι λήπτες κοινωνικών

παροχών οι οποίοι είχαν μη εξυπηρετούμενα δάνεια στις 31/12/2021, και τα οποία παρέμειναν μη εξυπηρετούμενα στις 31/12/2022, με εξαίρεση την κύρια κατοικία αγοραίας αξίας μέχρι 250 χιλιάδες ευρώ. Δεύτερον, όλοι οι αιτητές στα Σχέδια Εστία και Οικία οι οποίοι α-

ξιολογήθηκαν ή θα αξιολογηθούν ως επιλέξιμοι αλλά μη βιώσιμοι με αγοραία αξία κύριας κατοικίας μέχρι 350 χιλιάδες ευρώ. Με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου έχει εγκριθεί το Σχέδιο, υπό την αίρεση τυχόν τελικών τροποποιήσεων που θα απαιτηθούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Υπουργείο Οικονομικών στο πλαίσιο της διαδικασίας προ κοινοποίησης βρίσκεται ήδη σε προχωρημένη διαβούλευση με τη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς τις παραμέτρους του Σχεδίου, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συμβατότητα του με τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων. Όπως σημειώνεται στην ανακοίνωση του Υπουργείου, μετά την λήψη έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Υπουργείο Οικονομικών θα απευθύνει πρόσκληση για εκδήλωση ενδιαφέροντος για συμμετοχή σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων. «Η συμμετοχή όλων των τραπεζικών ιδρυμάτων και εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων θα συνεισφέρει στην επιτυχία του Σχεδίου εφόσον έτσι δεν θα αποκλειστεί κανένας δυνητικός δικαιούχος και θα αποτελέσει έμπρακτη ένδειξη της εταιρικής κοινωνικής τους ευθύνης», καταλήγει.

Σε εποχές αστάθειας, η δόση σου ας είναι σταθερή.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΣΗ

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΓΙΑ 5 ή 10 ΧΡΟΝΙΑ

Τράπεζα Κύπρου

Στην Τράπεζα Κύπρου καταλαβαίνουμε ότι ανάμεσα σε τόσα που σε προβληματίζουν αυτή την εποχή, δεν θέλεις να ανησυχείς και για τυχόν αύξηση των επιτοκίων. Γι' αυτό σου προσφέρουμε Στεγαστικό Δάνειο με σταθερό επιτόκιο για να έχεις μια έγνοια λιγότερη.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Προειδοποίηση: Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, το δάνειο θα τιμολογείται με μεταβλητό επιτόκιο. Σε περίπτωση μεταβλητού επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΧΟΛΓΚΕΡ ΣΜΙΕΝΤΙΝΓΚ, ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ και ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Ανοδος μετοχών ενώ κλείνουν οι στρόφιγγες ρευστότητας

Μεταξύ 2009 και 2020 οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες παρείχαν άνευ προηγουμένου στήριξη στην παγκόσμια οικονομία μέσω αγορών δημοσίων και ιδιωτικών περιουσιακών στοιχείων – ποσοτικά χαλάρωση (QE) – και προώθησαν κι άλλες ενέσεις ρευστότητας. Ενώ τα οικονομικά οφέλη από τους επόμενους γύρους ποσοτικής χαλάρωσης είναι συζητήσιμα, η πολιτική αυτή σταμάτησε τις επαναλαμβανόμενες καρτερέσιες στις χρηματοπιστωτικές αγορές και βοήθησε στην εκτόνωση των κρίσεων του ισολογισμού 2008-2012 στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη.

Αν και η οικονομική πραγματικότητα είναι πολύ πιο περίπλοκη, αναδόθηκε ένα νέο δόγμα. Η ποσοτική χαλάρωση δεν ήταν απλώς ένας παράγοντας μεταξύ πολλών υποστηρικτικών, που ενίσχυαν τις αγορές επενδυτικών προϊόντων με ρίσκο, ήταν ο βασικός παράγοντας. Αυτή η πεποίθηση οδήγησε στο να εκφραστούν ευρέως διαδεδομένοι φόβοι ότι η λογική αυτή θα λειτουργούσε αμφίδρομα, ότι, δηλαδή, οι αγορές μετοχών και ομολόγων θα εκτονωθούν, αφήνοντας τις κεντρικές τράπεζες αχίρυσες να αναδιπλώνονται ως προς το πρό-

Το τέλος της ποσοτικής χαλάρωσης των κεντρικών τραπεζών δεν έπληξε τις μετοχές.

γραμμα ποσοτικής χαλάρωσης. Αναγκάζοντας τις κεντρικές τράπεζες να συσφίγγουν τη νομισματική πολιτική, η άνοδος του πληθωρισμού τους τελευταίους 18 μήνες θέτει σε δοκιμασία την επικρατούσα άποψη ότι α) οι αγορές έχουν γίνει συνάρτηση των ισολογισμών των κεντρικών τραπεζών και β) ότι οι δυτικές οικονομίες δεν μπορούν πλέον να ανεχθούν κανονικά επίπεδα επιτοκίων χωρίς σοβαρές πιέσεις. Αν και το παρασμένο έτος ήταν δεινό, έχει γίνει σαφές από τον Οκτώβριο ότι οι αγορές μπορούν να ακολουθήσουν ανοδική πορεία ακόμη και με λιγότερη υποστήριξη από τις κεντρικές τράπεζες. Ο συνολικός ισολογισμός σε δολάρια ΗΠΑ των τεσσάρων μεγάλων κεντρικών τραπεζών έφθασε στο ανώτατο επίπεδο του πέρυσι τον Μάιο. Εκτοτε, οι συν-

λικές συμμετοχές τους μειώθηκαν κατά 6%. Ακόμη και πριν κορυφωθούν οι ισολογισμοί των κεντρικών τραπεζών, οι μετοχές παγκοσμίως είχαν υποχωρήσει κατά 18% (βάσει του παγκόσμιου δείκτη Dow Jones) από τα ρεκόρ του Δεκεμβρίου του 2021, ως απόρροια της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Στη συνέχεια, οι μετοχές διεθνώς υποχώρησαν περαιτέρω κατά 12% μέχρι τα μέσα Οκτωβρίου, καθώς οι οικονομικές προοπτικές επιδεινώθηκαν. Ωστόσο, από τον πυθμένα του Οκτωβρίου, οι μετοχές έχουν σημειώσει άνοδο περίπου 18% παρά τη συνεχιζόμενη χαλάρωση των ισολογισμών των κεντρικών τραπεζών. Τέλος, κατά την άποψή μας, η σύνδεση μεταξύ των αγορών προϊόντων με ανάλυση κινδύνου και των ισολογισμών των κεντρικών τραπεζών δεν ήταν ποτέ τόσο ισχυρή όσο φαινόταν. Εν μέρει, η παράλληλη ανοδική τάση στις χρηματοπιστωτικές αγορές και τα περιουσιακά στοιχεία της κεντρικής τράπεζας δείχνει ότι όλα τα πράγματα συνήθως αυξάνονται σε ονομαστικούς όρους με την πάροδο του χρόνου.

*Οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Της ΡΕΒΕΚΚΑΣ ΚΡΙΣΤΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Το υδρογόνο ως «γέφυρα» μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης

Οι έντονες εμπορικές αντιπαράθεσεις θα μπορούσαν να εξαλειφθούν εάν οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνουν παραχωρήσεις για το υδρογόνο. Ο νόμος της Ουάσιγκτον (IRA) περιλαμβάνει επιδοτήσεις που θα μπορούσαν να μειώσουν το κόστος της βιώσιμης παραγόμενης πράσινης έκδοσης του στοιχείου έως το 2030. Εάν η Ε.Ε. μπορέσει να διαπραγματευτεί καλύτερη πρόσβαση στην αλυσίδα παραγωγής της Αμερικής, διαχειριζόμενη με τρόπο ελκυστικό τις μελλοντικές ανάγκες της σε εισαγωγές, θα μπορούσε να βοηθήσει στην εκτόνωση μιας ευρύτερης διατλαντικής διαμάχης. Οι παράγοντες της Ε.Ε. υποσχέθηκαν την Παρασκευή να αναλάβουν δράση, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι βρέθηκαν πολύ πιο κοντά στο να δώσουν σθεναρή απάντηση στον IRA. Είτε έτσι είτε αλλιώς, τόσο οι Ηνωμένες Πολιτείες όσο και η Ε.Ε. θέλουν να ξεκινήσουν την εκκένωση παραγωγή πράσινου υδρογόνου, να μειώσουν τις μελλοντικές εκπομπές ρύπων και να αποτρέψουν την Κίνα από το να κυριαρχήσει σε μια ολοένα και πιο σημαντική παγκόσμια αγορά, όπως ισχύει για τους πλοικούς συλλέ-

Και οι δύο θέλουν να αποτρέψουν την Κίνα από το να κυριαρχήσει σε μια ολοένα και πιο σημαντική παγκόσμια αγορά.

Αυτή τη στιγμή, το 99% των σχεδόν 100 εκατομμυρίων τόνων ετήσιας εμπορικής παραγωγής υδρογόνου προέρχεται από παλαιάς κοπής πηγές ενέργειας από ορυκτά καύσιμα. Μέχρι το 2030, ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας προβλέπει πάνω από 175 εκατομμύρια τόνους παγκόσμιας παραγωγής, με το 35% να προέρχεται από πράσινο υδρογόνο. Αυτό χρησιμοποιεί ανανεώσιμη ηλεκτρική ενέργεια μη-δενικού διοξειδίου του άνθρακα για τη διάσπαση του νερού μέσω ηλεκτρόλυσης, παράγοντας το ίδιο στοιχείο αλλά χωρίς επιβλαβείς εκπομπές.

Τόσο η Ευρώπη όσο και οι Ηνωμένες Πολιτείες κατανοούν τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το πράσινο υδρογόνο στην απαλλαγή από τις εκ-

πομπές δύσκολων πεδίων, όπως η βαριά βιομηχανία και η χαλυβουργία. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρώπη την έχει καταστήσει κεντρικό στοιχείο μιας νέας σειράς επιδοτήσεων «σημαντικών έργων». Ωστόσο, η Ευρώπη χρειάζεται να εισαγάγει ξανά την ίδια ποσότητα με τους 10 εκατομμύρια τόνους που στοχεύει να παράγει εκχώρια έως το 2030. Αυτό ανοίγει την πόρτα για μια συμφωνία: εάν οι Ηνωμένες Πολιτείες βοηθήσουν τους κατασκευαστές της Ε.Ε. να συνεισφέρουν ένα ευρύτερο φάσμα ανταλλακτικών και μηχανημάτων στην αλυσίδα εφαρμογών, τότε η Ευρώπη θα μπορούσε να ανταποδώσει παρέχοντας τους κατασκευαστές της Ε.Ε. να συνεισφέρουν ένα ευρύτερο φάσμα ανταλλακτικών και μηχανημάτων στην αλυσίδα εφαρμογών, παράγοντας το ίδιο στοιχείο αλλά χωρίς επιβλαβείς εκπομπές. Τόσο η Ευρώπη όσο και οι Ηνωμένες Πολιτείες κατανοούν τον ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει το πράσινο υδρογόνο στην απαλλαγή από τις εκ-

Ξεκαθάρισε το σκηνικό για την προεδρία του ΔΗΣΥ

Με τουλάχιστον τρεις υποψηφιότητες για την προεδρική καρέκλα της Πινδάρου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Λιγότερο από είκοσι τέσσερις ώρες μετά τη συνεδρία του Πολιτικού Γραφείου και την απόφαση για διπλές κάλπες στον Συναγερμό προς ανάδειξη νέας ηγεσίας, το σκηνικό στο κόμμα της δεξιάς φαίνεται να έχει διαμορφωθεί σε μεγάλο βαθμό. Ο ένας μετά τον άλλον οι ενδιαφερόμενοι για τη θέση του προέδρου του κόμματος έχουν ανοίξει τα χαρτιά τους, δίνοντας έτσι μια πρώτη εικόνα για το σκηνικό που θα στηθεί

Με μια γραπτή δήλωσή του ο υπουργός Εσωτερικών Νίκος Νουρής απέσυρε το αρχικό ενδιαφέρον του για την προεδρία του Συναγερμού. Αφήνει αιχμές για το κλίμα που δημιουργήθηκε στο κόμμα της δεξιάς.

μέχρι και την 11η Μαρτίου, ημερομηνία κατά την οποία το συναγερμικό εκλογικό σώμα των 51 χιλιάδων μελών θα κληθεί να αναδείξει τον επόμενο πρόεδρο του ΔΗΣΥ. Μια διαδικασία σε μια ιδιαίτερα κρίσιμη περίοδο για τον Συναγερμό ένεκα του αποτελέσματος των Προεδρικών Εκλογών τόσο κατά την πρώτη όσο και δεύτερη Κυριακή. Η ήττα που υπέστη ο πρόεδρος του κόμματος κατά τον πρώτο γύρο των εκλογών καθώς και οι επι-

λογές της πλειοψηφίας των συναγερμικών ψηφοφόρων, στην κάλπη της δεύτερης Κυριακής αναμένεται να είναι το κυρίαρχο ζήτημα της σύντομης προεκλογικής περιόδου. Στις 11 Μαρτίου από το αποτέλεσμα θα διαφανεί αν η επιρροή του Αβέρωφ Νεοφύτου περιορίζεται στα κομματικά όργανα ή επεκτείνεται και στη βάση του κόμματος. Το ενδιαφέρον που υπάρχει επικεντρώνεται προς την πλευρά του εκλογικού σώματος και στο κατά πόσο με την ψήφο του θα επικροτήσει το αφήγημα του προέδρου του κόμματος, μετά τον πρώτο γύρο, ή θα εκφράσει τη διαφωνία του, στρεφόμενο προς άλλες υποψηφιότητες. Ένα θέμα στο οποίο συμφωνούν άπαντες στον Συναγερμό είναι πως το αποτέλεσμα της 11ης Μαρτίου με τον ένα ή άλλο τρόπο θα ανοίξει μια νέα σελίδα στην 47χρονη ιστορία του.

Το σκηνικό

Μέχρι σήμερα η ηγεσία του κόμματος, επιλέγοντας τους υπηλούς και κατά κάποιους δικαστικούς τόνους, φαίνεται να έχει περιορίσει τις έντονες αντιδράσεις στο εσωτερικό του Συναγερμού. Τόσο κατά τη συνεδρία του διευρυμένου Πολιτικού Γραφείου την προπερασμένη Τρίτη όσο και του Πολιτικού Γραφείου την περασμένη Δευτέρα, ο Αβέρωφ Νεοφύτου όχι μόνο πέτυχε να περιορίσει το ελάχιστο τους κραδαμούς από την αποτυχία στις Προεδρικές Εκλογές αλλά να δείχνει προς τα έξω πως συνεχίζει να παραμένει κυρίαρχος του εσωκομματικού σκηνικού. Η απόφαση του τελευταίου Πολιτικού Γραφείου που επι-

Αβέρωφ Νεοφύτου, Χάρης Γεωργιάδης και Δημήτρης Δημητρίου, που ανακοινώνει την απόφασή του την Τετάρτη, είναι οι τρεις υποψήφιοι μέχρι στιγμής για την προεδρία του ΔΗΣΥ.

Τετάρτη εξαγγέλλει υποψηφιότητα ο Δημητρίου

Το παζλ των υποψηφιοτήτων θα συμπληρωθεί ο εκπρόσωπος τύπου και βουλευτής του κόμματος Δημήτρης Δημητρίου. Επίσημα η υποψηφιότητα θα ανακοινωθεί την Τετάρτη ωστόσο ο κ. Δημητρίου έχει κάνει γνωστές τις προθέσεις του εδώ και δυο ημέρες. Μάλιστα χθες Τρίτη με δημόσιες εμφανίσεις του συντήρησε τα σενάρια που τον φέρουν να είναι υποψήφιος. «Τα μηνύματα που παίρνω από τους ψηφοφόρους, από τα μέλη της παράταξης είναι πέρα για πέρα ενθαρρυντικά και είναι αυτό που μου δίνει δύναμη, που με σπρώχνει στο να προχωρήσω στην ανακοίνωση της υποψηφιότητάς μου», δήλωσε ο κ. Δημητρίου. Οι πληροφορίες που υπήρχαν τον ήθελαν να ανακοινώσει την απόφασή του την Τρίτη το βράδυ ωστόσο νεότερες πληροφορίες μετέθεταν τις ανακοινώσεις σήμερα Τετάρτη 15 Φεβρουαρίου.

κρότησε την πρότασή του για διπλές κάλπες θεωρείται μια πρώτη νίκη για τον πρόεδρο του Συναγερμού έναντι των φανερών και μη αντιπάλων του, οι οποίοι πίσω από την 11η Μαρτίου εντοπιζόταν προσπάθεια αφηνισμού τους από τον Αβέρωφ Νεοφύτου. Επί του προκειμένου ενδεικτική ήταν η τοποθέτηση του υπουργού Εσωτερικών Νίκου Νουρή ο οποίος επίσημα τάχθηκε κατά της διεξαγωγής εκλογών για την προεδρία του κόμματος στις 11 Μαρτίου

Στο σκηνικό που έχει διαμορφωθεί η απόφαση του Νίκου Νουρή να μην είναι ένας εκ των διεκδικητών της συναγερμικής προεδρικής καρέκλας, ενδεχομένως να φωτογραφίζει το κλίμα μέσα στο οποίο θα πραγματοποιηθούν οι εκλογές της 11ης Μαρτίου. Ο υπουργός Εσωτερικών ο οποίος δεν είχε κρύψει, προεκλογικά, το ενδιαφέρον του για την επόμενη μέρα στον ΔΗΣΥ, απέσυρε το ενδιαφέρον του με βολές κατά της ηγεσίας του ΔΗΣΥ. Αυτό που επιδίωξε ο κ. Νουρής στο τελευταίο Πολιτικό

Γραφείο ήταν της εκλογής του προέδρου του κόμματος να «προηγηθεί ουσιαστική συζήτηση αλλά και αποτίμηση του εκλογικού αποτελέσματος, ώστε να διερευνηθούν τα αίτια και τα αιτιατά που οδήγησαν σε αυτή την θέση τον Δημοκρατικό Συναγερμό». Ο προβληματισμός του υπουργού Εσωτερικών δεν είχε τύχη στο Πολιτικό Γραφείο με τον ίδιο να διατυπώνει ξεκάθαρες αιχμές κατά της ηγεσίας. «Καλώ την ηγεσία της παράταξης να ιεραρχήσει υπεράνω των όποιων προσωπικών φιλοδοξιών, την ενόπτητα της ιστορικής μας παράταξης δημιουργώντας τις προϋποθέσεις προκειμένου ο περήφανος κόσμος του Δημοκρατικού Συναγερμού που ενδεχόμενα έκανε άλλες επιλογές στις Προεδρικές εκλογές, να επιστρέψει στο σπίτι του».

Τρεις υποψήφιοι

Με εξαίρεση τον Αβέρωφ Νεοφύτου ο οποίος έχει εξαγγείλει υποψηφιότητα από την προπερασμένη Τρίτη, το σκηνικό στον Συναγερμό διαμόρφωσε η υποψηφιότητα Χάρη Γεωργιάδη. Ο αναπληρωτής πρόεδρος του Συναγερμού,

ο οποίος υπερασπίστηκε την επιλογή της ψήφου κατά συνείδηση στον Β' γύρο ως πράξη πολιτικής αξιοπιστίας, εξήγγειλε υποψηφιότητα εκφράζοντας ξεκάθαρα την διαφωνία του για το κλίμα που δημιουργήθηκε στο κόμμα. «Η ήττα στις προεδρικές εκλογές αλλά κυρίως τα όσα ακολούθησαν έχουν προκαλέσει θλίψη και προβληματισμό. Αντί της νηφάλιας ανασκόπησης και της συνενωτικής προσέγγισης, επιλέγεται η δικαστική όδωση και οι παρεμβάσεις που έθεσαν την παράταξή μας μπροστά στον κίνδυνο της διάσπασης. Απαιτείται μια νέα πορεία για να παραμείνει ο Δημοκρατικός Συναγερμός ενωμένος, δυνατός και αξιόπιστος». Στην ανακοίνωση εξαγγελίας της υποψηφιότητας αίσθηση έχουν προκαλέσει οι αναφορές του κ. Γεωργιάδη σε τακτικισμούς και τυχοδιωκτισμούς με την προτροπή ο Συναγερμός να μείνει μακριά και δεν θα ανέχετα καμία σκιά, καμία υπόνοια διπλοκλή. «Είναι η ώρα για τον Δημοκρατικό Συναγερμό να εισέλθει σε μια νέα εποχή, με μια νέα πολιτική κουλτούρα, ένα νέο πολιτικό ήθος και μια νέα συλλογική ηγεσία».

Σήμα κινδύνου από το ΝΑΤΟ για την Ουκρανία

Επείγει η αποστολή πυρομαχικών, τονίζει ο Στόλτενμπεργκ, καθώς οι Ρώσοι σφίγγουν τον κλοιό στο Ντονμπάς

Ενώ κλιμακώνεται η επίθεση του ρωσικού στρατού στην ανατολική Ουκρανία με στόχο την κατάληψη ολόκληρης της βιομηχανικής επαρχίας Ντονέτσκ, στις Βρυξέλλες οι υπουργοί Αμυνας του ΝΑΤΟ και άλλων συμμάχων της Ουκρανίας συσκέπτονταν χθες για να αποφασίσουν τα επόμενα βήματα στρατιωτικής ενίσχυσης των Ουκρανών.

Ερωτηθείς για τις προτεραιότητες στη λίστα των αιτημάτων του Κίεβου αναφορικά με τις εξοπλιστικές προμήθειες λίγο πριν αρχίσει η σύνοδος των Βρυξέλλων, ο Ουκρανός υπουργός Αμυνας Ολέξι Ρέζνικουφ αρκέστηκε να δείξει στους δημοσιογράφους τη φωτογραφία ενός μαχητικού αεροπλάνου. Ωστόσο οι ΗΠΑ αποκλείουν για την ώρα αυτό το ενδεχόμενο, ενώ άλλες χώρες της Συμμαχίας, όπως η Βρετανία και η Ολλανδία, δηλώνουν ότι το σκέφτονται. Ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ Γενς Στόλτενμπεργκ δήλωσε ότι το θέμα θα μπορούσε να συζητηθεί

Ο ιδρυτής της Wagner, Γεβγκένι Πριγκόζιν, παραδέχτηκε ότι δημιούργησε εταιρεία για τον επηρεασμό των Αμερικανών ψηφοφόρων.

στις χθεσινές διαβουλεύσεις και στη σημερινή σύνοδο των υπουργών Αμυνας της Συμμαχίας, τόνισε όμως ότι σε κάθε περίπτωση αυτή τη στιγμή η Ουκρανία έχει άλλες, πιο επείγουσες ανάγκες και πρώτα απ' όλα τον αποτελεσματικό εφοδιασμό της με πυρομαχικά.

Όπως ανέφερε ο Γενς Στόλτενμπεργκ, ο ουκρανικός στρατός εκτοξεύει κάθε μέρα γύρω στις 6.000 έως 7.000 βλήματα πυροβολικού, περισσότερα από αυτά με τα οποία εφοδιάζεται από τη Δύση. Ο Γερμανός υπουργός Αμυνας Μπόρις Πιστόριους συνέπεσε στην εκτίμηση ότι «η εξήγηση πυρομαχικών και μέσων αεράμυνας είναι αυτή τη στιγμή πολύ σημαντικότερο ζήτημα από τη συζήτηση για μαχητικά αεροσκάφη» και ανακοίνωσε ότι το υπουργείο

Το ρωσικό πυροβολικό εξαπέλυσε ομοβροντίες σε περιοχές του Ντονέτσκ, ενώ οι Ουκρανοί προσπαθούν να αντισταθούν. Ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ και ο Γερμανός υπουργός Αμυνας θεωρούν προτεραιότητα για το Κίεβο την εξεύρεση πυρομαχικών και μέσων αεράμυνας, παρά την απόκτηση αεροσκαφών.

γειο του υπέγραψε σύμβαση με τη βιομηχανία Rheinmetall για την επανέκδοση της παραγωγής πυρομαχικών που έχει ανάγκη η Ουκρανία. Από την πλευρά του ο Αμερικανός υπουργός Αμυνας Λόιντ Οστιν διαβεβαίωσε ότι «η κοινή δέσμευση όλων μας θα συντηρήσει τη δυναμική των Ουκρανών τις επόμενες εβδομάδες», προσθέτοντας ότι «το Κρεμλίνο εξακολουθεί να στοιχειοματίζει πως κάποια στιγμή θα αποσυρθούμε».

Ξεχωριστή ένταξη

Στο περιθώριο της συνόδου, ο Γενς Στόλτενμπεργκ άνοιξε ένα παράθυρο για το ενδεχόμενο να μην ενταχθούν ταυτόχρονα η Φινλανδία και η Σουηδία στη Συμμαχία λόγω των συνεχιζόμενων εντάσεων της Τουρκίας έναντι της

σοουδικής υποψηφιότητας. «Το βασικό ερώτημα δεν είναι αν οι υποψηφιότητες της Φινλανδίας και της Σουηδίας θα επικυρωθούν ταυτόχρονα, αλλά το να γίνουν πλήρη μέλη το συντομότερο δυνατόν», δήλωσε ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ. Ωστόσο, ο Σουηδός πρωθυπουργός Ουλφ Κρίστερσον επέμεινε, με χθεσινές δηλώσεις του, στην ταυτόχρονη ένταξη των δύο χωρών, ενώ ταυτόσημη ήταν η στάση της Γερμανίας.

Στο μέτωπο των επιχειρήσεων, το ρωσικό πυροβολικό εξαπέλυσε χθες ομοβροντίες στην πόλη Μπαχουσέ και σε άλλες περιοχές του Ντονέτσκ, με τους Ουκρανούς να θεωρούν ότι πρόκειται για την πρώτη φάση της αναμενόμενης, μεγάλης κλίμακας ρωσικής επίθεσης. Ο ουκρανικός στρατός

ανέφερε ότι απόθωσε 11 ρωσικές επιθέσεις στις επαρχίες Ντονέτσκ και Λουγκάνσκ και μία στην επαρχία Χάρκοβο, στα βορειοανατολικά. Αίσθηση προκάλεσαν αναρτήσεις του Γεβγκένι Πριγκόζιν σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, με τις οποίες ο ιδρυτής της ρωσικής εταιρείας μισθοφόρων Wagner Group επαίρεται ότι ο ίδιος δημιούργησε και διηύθυνε την εταιρεία διαδικτυακών ερευνών IRA, που έχει ενοχοποιηθεί από τους Αμερικανούς για παρέμβαση στις αμερικανικές προεδρικές εκλογές του 2016. Στη σχετική έκθεση του ειδικού ανακριτή Ρόμπερτ Μιούλερ η IRA κατηγορούνταν για συνωμοσία και ψυχολογικό πόλεμο, ενώ αναφερόταν ότι προσπαθούσε, μέσω μιας φάμπρικας τρολ που είχε στήσει, να στείρει στους Αμερικανούς πολίτες

τη δικόνοια και τη δυσπιστία για το αδιάβλητο της εκλογικής διαδικασίας.

Άλλη μία αυτοκτονία

Τα ρωσικά μέσα ενημέρωσης απασχόλησε έντονα και ο θάνατος του 72χρονου υποστρατήγου της αστυνομίας Βλαντιμίρ Μακάρουφ, ο οποίος διέταξε υπαρχηγός της διεύθυνσης καταδίωξης του εξτρεμισμού και παύθηκε από το αξίωμά του με απόφαση του προέδρου Πούτιν τον περασμένο μήνα. Το πρακτορείο TASS ανέφερε ότι ο Μακάρουφ αυτοκτόνησε με καρμίνη μέσα στο σπίτι του, στα περίχωρα της Μόσχας, ενδεχομένως γιατί περιέπεσε σε κατάθλιψη μετά την απόλυσή του. Το τελευταίο διάστημα αναφέρθηκαν και άλλες αυτοκτονίες υψηλόβαθμων στελεχών των υπηρεσιών ασφαλείας, όπως αυτές του απόστρατου υποστρατήγου της FSB Γεβγκένι Λομπάτσοφ και του υποστρατήγου της SVR Λεβ Σοστόκοφ.

Συναγερμός στη Μολδαβία

Μία ημέρα μετά τις καταγγελίες της προέδρου της Μολδαβίας Μάγια Σάντου ότι η Ρωσία σχεδιάζει την ανατροπή της κυβέρνησής της, οι Αρχές της χώρας έκλεισαν προσωρινά τον εναέριο χώρο της επικαλούμενες αδιευκρίνιστους λόγους ασφαλείας. Πρώτος ο Ζελένσκι μίλησε την περασμένη εβδομάδα για μυστικό ρωσικό σχέδιο «καταστροφής της Μολδαβίας», το οποίο, κατά δήλωσή του, είχαν ανακαλύψει οι ουκρανικές υπηρεσίες. Την Δευτέρα η Σάντου δήλωσε ότι η Ρωσία επιδίωκε την πολιτική αποσταθεροποίηση της χώρας της με συμποτήρη που θα προχωρήσουν σε βίαιες πράξεις εναντίον κρατικών κτιρίων και θα αιχμαλωτίσουν ομήρους. Την ανησυχία του γι' αυτές τις καταγγελίες εξέφρασε το Στέιτ Ντιπάρτμεντ. «Απολύτως αστήρικτες και ανυπόστατες» χαρακτήρισε τις δηλώσεις Σάντου η εκπρόσωπος Τύπου του ρωσικού ΥΠΕΞ Μαρία Ζαχάροβα, προσθέτοντας ότι η πρόεδρος της Μολδαβίας «καλλιέργει τον μύθο της ρωσικής απειλής για να αποπροσανατολίσει τους πολίτες από τα εσωτερικά προβλήματα λόγω των καταστροφικών οικονομικοκοινωνικών πολιτικών της κυβέρνησής».

REUTERS, A.P.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Ψηφιακή Κύπρος

Το μεγάλο στοίχημα της νέας κυβέρνησης θα είναι η ψηφιακή μεταρρύθμιση και η μετεξέλιξη του κράτους σε έναν σύγχρονο κόμβο ψηφιακών υπηρεσιών. Το να έχει μια χώρα ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι έχει εκπληρώσει το χρέος της. Φυσικά και θα πρέπει να ψηφιοποιηθούν όλες οι υπηρεσίες που παρέχονται σε φυσική μορφή ώστε να μειωθεί το κόστος αλλά και η ταλαιπωρία των πολιτών. Την ίδια ώρα θα πρέπει να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο, το οποίο θα φέρει στη χώρα μας επενδύσεις που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες και τη δημιουργία ψηφιακών λύσεων με σκοπό να μπορούν να προωθηθούν στην Ευρώπη και τη μέση Ανατολή. Αυτό μπορεί να γίνει με κάποιες μικρές παρεμβάσεις ώστε να δοθεί ώθηση σε αυτόν τον τομέα, όπως για παράδειγμα καθολική πρόσβαση σε ευρωζωνικές υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων. Θα πρέπει στην ήδη υπάρχουσα εθνική ψηφιακή στρατηγική να προστεθούν στοιχεία που θα λαμβάνουν υπόψη όλες τις νέες τεχνολογίες εξελίξεις και την ίδια ώρα να διαφοροποιηθεί το νομοθετικό πλαίσιο ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί. Μέσω της ενιαίας πύλης για τη δημόσια διοίκηση, η οποία θα πρέπει να μεταφερθεί στο κινητό μας τπλέφωνο, πρέπει να καταφέρουμε να συγκεντρώσουμε ό,τι είναι απαραίτητο για να διευκολύνουμε τη ζωή των πολιτών. Την ίδια ώρα θα πρέπει να αναλάβουμε δράση για να προωθήσουμε την ηλεκτρονική οικονομία και το ηλεκτρονικό χρήμα, αφού από τη μια θα φέρουμε νέες εταιρείες στην Κύπρο δίνοντας τις κατάλληλες άδειες για να μπορούν να λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, και από την άλλη θα συμβάλουμε στην διαφάνεια των οικονομικών συναλλαγών καθαρίζοντας το όνομα της Κύπρου από περιστατικά που παρελθόντος που μας είχαν εκθέσει. Σε αυτό, μεγάλο ρόλο μπορούν να παίξουν οι δυο ανεξάρτητες αρχές που είναι η Κεντρική Τράπεζα και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς αφού επιβλέπουν ένα μεγάλο κομμάτι των fintech που εδρεύουν στην Κύπρο ή θα μπορούν να κάνουν τη βάση τους εδώ. Το ψηφιακό μέλλον είναι λαμπρό και πρέπει οπωσδήποτε να είμαστε μέρος του.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιάδης είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Η λέξη «Γιουνάν» γλύκαινε τον πόνο

Οι διασώστες της ΕΜΑΚ και του ΕΚΑΒ μίλησαν για την αποστολή στην Τουρκία

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΟΥΛΙΩΤΗ

«Θα με κυνηγούν για το υπόλοιπο της ζωής μου οι φωνές των ανθρώπων που βρίσκονταν μέσα στα χαλάσματα. Είναι οι φωνές των ζωντανών θαμμένων». «Ακόμη και όταν μας ζήτησε να της κόψουμε το πόδι προκειμένου να τη βγάλουμε έξω, το είπε χαμογελώντας. Μας άφησε δύο φορές το κορίτσι και το καταλάβαμε από τις φωνές του Κώστα».

Όσα αντίκρισαν και βίωσαν κατά τη διάρκεια της επτάμηρης αποστολής τους στις πληγείσες από τον σεισμό περιοχές της Τουρκίας περιέγραψαν σε χθεσινή συνέντευξη Τύπου τα μέλη της ελληνικής αποστολής. Διασώστες της ΕΜΑΚ και του ΕΚΑΒ, συχνά με μάτια υγρά από τη συγκίνηση, μίλησαν για τις δυσκολίες της επιχείρησης, την αντίδραση του τουρκικού πληθυσμού στο άκουσμα της λέξης «Γιουνάν» (Ελληνάς) και τις σκηνές ανεπίπτου πόνου που, όπως λένε τα στελέχη της Πυροσβεστικής και του ΕΚΑΒ, «θα κουβαλάμε πάντα μαζί μας».

Πρώτοι οι Έλληνες

Η ελληνική ήταν η πρώτη ξένη αποστολή που πάτησε το πόδι της επί τουρκικού εδάφους ανταποκρινόμενη στο τουρκικό αίτημα προς τον ευρωπαϊκό μηχανισμό πολιτικής προστασίας. «Σε μια καταστροφή, ο πρώτος που θα σπεύσει να σε βοηθήσει είναι ο γείτονάς σου», δήλωσε ο διασώστης του ΕΚΑΒ Ευθύμης Αραβανής, απαντώντας σε ερώτηση δημοσιογράφου.

«Φτιάξαμε ένα γραφείο συλλογής πληροφοριών και καλέσαμε τον τοπικό πληθυσμό να μας δώσει πληροφορίες για ανθρώπους που ήταν εγκλωβισμένοι στα ερείπια», εξήγησε ο Παναγιώτης Γιαννόπουλος, ο οποίος συντόνιζε τα στελέχη της ΕΜΑΚ. Στην επιχείρηση διάσωσης ενός 11χρονου αγοριού από τα μέλη της ελληνικής αποστολής αναφέρθηκε ο επιπυραγός Θωμάς Κρικελής: «Ήταν ξαπλωμένος και δεν είχε τρόπο ούτε το κεφάλι να γυρίσει για να πει νερό. Κάθε φορά που τράβαγα το ποτήρι μου έπιανε το χέρι και μου έλεγε “όχι, όχι, όχι”, δηλαδή να συνεχίσω να του δίνω νερό και έπειτα να

Τα στελέχη της ΕΜΑΚ και του ΕΚΑΒ που βρέθηκαν στη νοτιοανατολική Τουρκία μίλησαν για την εμπειρία τους. Ακόμη κι αυτοί που σώζουν ζωές κάτω από τόνους συντρίμια, λύγισαν από τον πόνο που είδαν στα μάτια των παιδιών.

Συγκινητικές αφηγήσεις από τα μέλη του σωστικού συνεργείου το οποίο έσπευσε στις σεισμόπληκτες περιοχές.

μου υπενθυμίζει συνεχώς στα αγγλικά ότι είναι στο 10% των δυνάμεών του, ότι δεν αντέχει άλλο».

«Ποια είναι η στιγμή που σας συγκλόνισε περισσότερο;» ρώτησε τους εκπροσώπους της ΕΜΑΚ και του ΕΚΑΒ ένας από τους δημοσιογράφους. «Ήταν μόλις είχαμε φτάσει. Ένας πιστορικός, πρέπει να ήταν 7-8 χρόνων. Με πλησίασε και μου έδωσε ένα κουτί μπισκότα. Για εμένα αυτή η στιγμή ήταν πολύ πιο ψηλά, πολύ πιο δυνατή απ’

όλες τις άλλες», απάντησε ο γιατρός Σωκράτης Δούκας μην μπορώντας να κρύψει τη συγκίνησή του.

«Αυτό που θα μου μείνει είναι η εικόνα των παιδιών να παίζουν γελώντας σε μια παιδική χαρά δίπλα στα ερείπια», συμπλήρωσε ο κ. Γιαννόπουλος. Για τον διασώστη της ΕΜΑΚ Κωνσταντίνο Νίκα, που συγκέντρωσε τα φώτα της δημοσιότητας καθώς και ο πατέρας του υπηρέτησε στην ΕΜΑΚ, η πιο δυνατή στιγμή ήταν η διάσωση της μικρής Αϊρίν. «Πέρασαμε πάρα πολύ χρόνο δίπλα στην εγκλωβισμένη. Ήταν τεχνικά μια πολύ δύσκολη διάσωση, οπότε η στιγμή που τη βγάλαμε ήταν για εμένα πολύ σημαντική», δήλωσε.

Και οι πέντε εκπρόσωποι της ελληνικής αποστολής μίλησαν για τη θερμή υποδοχή από τους πληγέντες της Τουρκίας και τα συναισθήματα με τα οποία τους περιέβαλε ο ντόπιος

πληθυσμός. «Στα διαλείμματα των επιχειρήσεων έρχονταν απλοί πολίτες να μας δώσουν τσάι ή ψωμί. Όταν βρεθήκαμε σε μια ουρά πίσω από έναν αυτοσχέδιο πάγκο, ο κόσμος παραέρισε για να περάσουμε μπροστά», αφηγήθηκε ο κ. Γιαννόπουλος. «Ενώ βρισκόμασταν σε έναν καταυλισμό, είδαμε ένα άτομο να μας κάνει νόημα να πάμε πίσω από τη σκηνή. Εκεί έβγαλε ταψιά με τουρκικά γλυκά. Το ένα μας είπε να το φάμε εκεί επιτόπου και το δεύτερο ήθελε να το πάρουμε μαζί μας», περιέγραψε ο Θωμάς Κρικελής, με ένα θλιμμένο χαμόγελο να σχηματίζεται στα χείλη του. Κλείνοντας, τα μέλη της αποστολής αισθάνθηκαν την ανάγκη να ξεκαθαρίσουν ότι δεν είναι ήρωες, όπως αναφέρθηκε στα ΜΜΕ, αλλά επαγγελματίες που εκπαιδεύονται να επιχειρούν κάτω από τέτοιες συνθήκες.

Τσαβούσογλου: Νέα σελίδα με την Ελλάδα

Η συνάντηση του υπουργού Αμυνας Νίκου Παναγιωτόπουλου με τον Τούρκο ομόλογο του Χουλουσί Ακάρ δεν πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, καθώς ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας έπρεπε να παραμείνει στη χώρα του λόγω του καταστροφικού σεισμού. Πάντως, ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου μίλησε για «νέα σελίδα» στις σχέσεις Αθήνας - Αγκυρας.

Ο κ. Ακάρ, ο οποίος παραμένει στην επαρχία του Χατάι, μαζί με τον αρχηγό του γενικού επιτελείου Ξηράς, στρατηγό Μουσά Αβσεβέρ, παρακολουθεί εδώ και εννέα ημέρες τις δραστηριότητες έρευνας, διάσωσης και υποστήριξης. Γνωστοποιήθηκε ότι ο κ. Ακάρ δεν θα μπορούσε να παραστεί στη συνάντηση των υπουργών Αμυνας του ΝΑΤΟ λόγω των εργασιών του στη ζώνη του σεισμού και ότι ο μόνιμος αντιπρόσωπος της Τουρκίας στο ΝΑΤΟ Λεβέντ Γκιουμρουκτσού θα εκπροσωπήσει την Τουρκία στη συνάντηση. Πάντως θεωρείται σίγουρο πως το επόμενο διάστημα ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας και ο κ. Παναγιωτόπουλος θα προγραμματίσουν συνάντηση, όταν θα βρεθεί η κατάλληλη ευκαιρία.

Στην Αλεξάνδρεια παρατηρήσαμε πως άνδρες του στρατού Ξηράς και του ναυτικού της Τουρκίας συμμετέχουν ενεργά στις προσπάθειες ομαλοποίησης της κατάστασης, σπίνοντας καταυλισμούς και χώρους για σουσιτία. Μέσα σε αυτό το κλίμα ο κ. Μεβλούτ Τσαβούσογλου έστειλε μήνυμα ομαλοποίησης των σχέσεων της Τουρκίας με τις χώρες της Ανατολικής Μεσογείου και την Ελλάδα.

«Θέλουμε σταθερότητα και ειρήνη στην περιοχή μας. Τα βήματα που έχουμε κάνει για την εξομάλυνση των σχέσεών μας με τις χώρες της περιοχής, ιδίως με το Ισραήλ, είναι προφανή. Ελπίζω ότι η αλληλεγγύη μας κατά τη διάρκεια αυτού του σεισμού θα είναι επίσης καθοριστική για το άνοιγμα μιας νέας σελίδας με την Ελλάδα. Ως εκ τούτου, όπως όλες οι χώρες της περιοχής, πρέπει να συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για τη σταθερότητα, την οικονομική ανάπτυξη και την ειρήνη της περιοχής μας», δήλωσε ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας στη συν-

«Ελπίζω ότι η αλληλεγγύη κατά τη διάρκεια αυτού του σεισμού θα είναι καθοριστική για τις διμερείς σχέσεις», ανέφερε ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας.

τευξη Τύπου μετά τη συνάντησή του με τον Ισραηλινο ομόλογο του Ελι Κοέν στην Αγκυρα.

«Efxaristo poli file»

Εν τω μεταξύ, η τουρκική εφημερίδα Hurriyet με πρωτοσέλιδο τίτλο «Efxaristo poli file» (σ.σ. Ευχαριστώ πολύ φίλε) ευχαριστεί την Ελλάδα για τη συνδρομή και τη βοήθεια προς τις περιοχές που έπληξε ο σεισμός της 6ης Φεβρουαρίου. Το δημοσίευμα αναφέρεται στην επιστροφή των μελών της ΕΜΑΚ στην Ελλάδα, μετά την ολοκλήρωση της αποστολής τους.

Η αρθρογράφος της εφημερίδας Hurriyet Χαντέ Φιράτ αναφέρει ότι «η Τουρκία και η Ελλάδα ήταν στα πρόθυρα του πολέμου μέχρι τον σεισμό. Ωστόσο, η καταστροφή έκανε τους ηγέτες των δύο χωρών να αφήσουν στην άκρη όλες τις εντάσεις. Τόσο η Πρόεδρος της Ελλάδας όσο και ο πρωθυπουργός τηλεφώνησαν στον πρόεδρο Ερντογάν. «Εχουμε βιώσει τέτοιου είδους πόνο μαζί, θα είμαστε πάντα μαζί σας», είχαν και οι δύο στο τηλέφωνο. Σοκαριστικές ήταν οι εικόνες για τον Έλληνα υπουργό Εξωτερικών κ. Ν. Δένδια που ήρθε στην Τουρκία για να δει τη ζώνη του σεισμού και έκανε εναέριες επιθεωρήσεις.

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΩΣΤΙΑΣ

800 δισ. το κόστος της ενεργειακής κρίσης στην Ευρώπη

Οι μεγαλύτερες δαπάνες από Γερμανία, ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία

Το ποσό των 800 δισ. ευρώ πλησιάζει πλέον το άθροισμα στο οποίο ανέρχονται οι συνολικές δαπάνες των ευρωπαϊκών χωρών για τη θωράκιση των οικονομιών τους έναντι της ενεργειακής κρίσης. Οι σχετικοί υπολογισμοί ανήκουν στο οικονομικό και ερευνητικό ινστιτούτο Bruegel που διαπίστωσε πως από τον Σεπτέμβριο του 2021 και μετά οι χώρες της Ε.Ε. δαπάνησαν συνολικά 681 δισ. ευρώ για τη στήριξη νοικοκυριών και επιχειρήσεων και για τον ίδιο λόγο οι εκτός Ε.Ε. αφενός Βρετανία και αφετέρου Νορβηγία διέθεσαν 103 δισ. ευρώ και 8,1 δισ. ευρώ αντιστοίχως. Η Ελλάδα δαπάνησε 9,5 δισ. ευρώ για τη θωράκιση της οικονομίας της από την ενεργειακή κρίση και το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 5,2% του ελληνικού ΑΕΠ.

Σημειώτέον ότι μόλις τον Νοέμβριο το Bruegel υπολόγιζε το ίδιο συνολικό ποσό στα 706 δισ. ευρώ αλλά προφανώς έχει αυξηθεί σημαντικά καθώς οι ευρωπαϊκές χώρες εξακολουθούν να διαθέτουν σημαντικά κεφάλαια για να αναπληρώσουν το ρωσικό αέριο και να προστατευθούν γενικότερα από τις επιπτώσεις που προκάλεσε η διακοπή της προσφοράς του. Οι διαφορές στο ύψος των ποσών ανά χώρα προδίδουν μεγάλες α-

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

Δαπάνες ευρωπαϊκών χωρών κατά της ενεργειακής κρίσης

ΣΤΗΡΙΞΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Συνολικά η Ε.Ε. δαπάνησε 681 δισ. ευρώ για στήριξη έναντι της ενεργειακής κρίσης

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

νισότητες στις δυνατότητες των χωρών να στηρίξουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Με μεγάλη διαφορά από όλες τις άλλες χώρες προηγείται, βέβαια, η Γερμανία που διέθεσε το συντριπτικά υψηλότερο ποσό των σχεδόν 270 δισ. ευρώ για τη στήριξη της γερμανικής οικονομίας. Ακολουθούν Βρετανία, Ιταλία και Γαλλία που δαπάνησαν κάθε μία λιγότερα από 150 δισ. ευρώ και οι υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. με μόλις ένα μικρό τμήμα αυτού του ποσού. Ως προς το ύψος των κατά κεφαλήν δαπανών, τα μεγαλύτερα ποσά διέθεσαν και πάλι η Γερμανία, η Δανία και το Λουξεμβούργο. Το άθροισμα των δαπανών έναντι της ενεργειακής κρίσης έφτασε και υπερέβη πλέον τα κεφάλαια

Κατά των ριζικών αλλαγών στην ευρωπαϊκή αγορά ενέργειας 7 χώρες του Βορρά

Μεγάλες επιφυλάξεις εκφράζουν επτά χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά για τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να μεταρρυθμίσει την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Με επιστολή τους προς την Κομισιόν, Δανία, Γερμανία, Ολλανδία, Εσθονία, Φινλανδία, Λουξεμβούργο και Λετονία ζητούν να μη γίνουν μεγάλες αλλαγές στο υφιστάμενο σύστημα που, όπως υποστηρίζουν, κατόρθωσε να διασφαλίσει χαμηλές τιμές του ηλεκτρισμού για μεγάλο χρονικό διάστημα, διευκόλυνε την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και διασφάλισε επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας ικανής να καλύψει τη ζήτηση και να αποτρέψει ελλείψεις.

Οι επτά χώρες προσπαθούν να επηρεάσουν τα σχέδια της Κομισιόν για πλήρη αναμόρφωση των κανόνων όσον αφορά την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η εν λόγω μεταρρύθμιση έχει στόχο να

προστατεύσει καταναλωτές από την εκτόξευση των τιμών των καυσίμων αλλά και να αποτρέψει μια επανάληψη της κρίσης που γνώρισε η Ε.Ε. το περασμένο έτος με την εκτόξευση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας, όταν διεκόπη η ροή του ρωσικού αερίου. «Δεν πρέπει να σκοτώσουμε τη χίνα που κάνει τα χρυσά αυγά, γιατί αυτό ήταν η ενιαία αγορά ηλεκτρικής ενέργειας την τελευταία δεκαετία», τόνισε σχετικά ο Δανός υπουργός Ενέργειας Λας Ααγκαρντ. Οι επτά χώρες αναγνωρίζουν, βέβαια, πως υπάρχουν περιθώρια για κάποια βελτίωση των σχετικών κανόνων, δεδομένου ότι εκτοξεύθηκαν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας πέρυσι. Υπογραμμίζουν όμως ότι οι οποιεσδήποτε αλλαγές πρέπει να έχουν διασφαλίσει την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και την προσέλκυση επενδύσεων στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Στην εν λόγω επιστολή που

Διαφωνούν με πρόταση της Ε.Ε. για επέκταση του μέτρου της ανάκτησης των υπερκερδών από όσες εταιρείες παράγουν ενέργεια χωρίς την κατανάλωση αερίου.

διέρρευσε στο Reuters, τονίζουν πως «οποιαδήποτε μεταρρύθμιση που θα υπερβαίνει κάποιες στοχευμένες παρεμβάσεις στο υφιστάμενο πλαίσιο, θα πρέπει να βασίζεται σε μια εις βάθος αποτίμηση της κατάστασης και δεν πρέπει να υποθεθεί εσπευσμένα ως αντίδραση στην κρίση».

Στο αντίποδα βρίσκονται, ως συνήθως, οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, με την Ισπανία και τη Γαλλία να ζητούν

Δανία, Γερμανία, Ολλανδία, Εσθονία, Φινλανδία, Λουξεμβούργο και Λετονία ζητούν να μη γίνουν μεγάλες αλλαγές στο υφιστάμενο σύστημα που, όπως υποστηρίζουν, κατόρθωσε να διασφαλίσει χαμηλές τιμές του ηλεκτρισμού για μεγάλο χρονικό διάστημα.

βαθύτερα και αποφασιστική μεταρρύθμιση του υφιστάμενου πλαισίου. Η Ισπανία έχει προτείνει μια στροφή σε μικροπρόθεσμα συμβόλαια σταθερών τιμών για τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με σκοπό να αποφευχθούν τα άλματα των τιμών της ενέργειας.

Οι επτά χώρες επισημαίνουν επίσης πως τα διάφορα σκέλη που έχουν επωνοηθεί για να αποτραπεί μια εκτόξευση των τιμών, όπως για παράδειγμα οι λεγόμενες «συμβάσεις επί διαφορών», μπορούν να βοηθήσουν αλλά πρέπει να συναφθούν μόνον σε εθελοντική βάση με έμφαση στην παραγωγή ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Παράλληλα, τάσσονται υπέρ μιας ιδέας την οποία έχει ήδη θέσει στο τραπέζι η Κομισιόν και αφορά το να γίνει ευκολότερο για τους καταναλωτές να μπορούν να επιλέγουν ανάμεσα σε συμβόλαια παροχής

ηλεκτρικής ενέργειας με σταθερές τιμές και σε συμβόλαια κυμαινόμενης τιμής. Εκφράζουν, αντιθέτως, σφοδρή διαφωνία με μια άλλη πρόταση της Κομισιόν, την επέκταση ενός μέτρου που υποθέτουμε προωθήσει η Ε.Ε., δηλαδή την ανάκτηση των υπερκερδών από όσες εταιρείες παράγουν ενέργεια χωρίς την κατανάλωση αερίου και επομένως σε μικρότερες τιμές. Υποστηρίζουν ειδικότερα πως αυτού του είδους η ανάκτηση των υπερκερδών «θα υπονομεύει την εμπιστοσύνη των επενδυτών στις απαιτούμενες επενδύσεις» και επικαλούνται στοιχεία της Ε.Ε., σύμφωνα με τα οποία θα χρειάζονται κάθε χρόνο εκατοντάδες δισ. ευρώ για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ώστε να βοηθηθούν οι ευρωπαϊκές χώρες στην προσπάθειά τους να απεξαρτηθούν ενεργειακά από τη Ρωσία.

REUTERS

Η κυριαρχία των μικρομεσαίων αυτοκινήτων SUV

Μικρά και μεσαίου μεγέθους αυτοκίνητα χρειάζονται περιορισμένους χώρους στάθμευσης, διευκολύνουν την κυκλοφορία στους δρόμους πόλεων και επιβαρύνουν λιγότερο το περιβάλλον. Αρκετοί κατασκευαστές επενδύουν σε μικρά και μεσαία αυτοκίνητα, άλλοι πάλι ποτίζουν περισσότερο σε πιο κερδοφόρα μοντέλα. Τα σχετικά αναφέρει σε άρθρο της n Deutsche Welle. Επομένως η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία βλέπει πολλά πλεονεκτήματα στα μικρομεσαία οχήματα ιδίως όταν διαθέτουν ηλεκτροκίνητη. Οι ειδικοί διαπιστώνουν, ωστόσο, ότι πολλοί κατασκευαστές περιορίζουν σταδιακά συνειδητά τον σχεδιασμό και την κατασκευή μικρότερων οχημάτων. Οι λόγοι ποικίλλουν. Σύμφωνα με την ομοσπονδιακή υπη-

ρεσία οχημάτων, τον Δεκέμβριο του 2022 στον τομέα των μικρομεσαίων οχημάτων οι πωλήσεις σκαρφάλωσαν στο 15,7%. Συγκριτικά το ποσοστό των οχημάτων πολλαπλών χρήσεων SUV ανήλθε στο 34%.

Στον τομέα μικρών και μεσίων αυτοκινήτων είναι σαφές μια μακροπρόθεσμη τάση την περίοδο 2012-2022. Ο Σύνδεσμος Γερμανικής Αυτοκινητοβιομηχανίας, VDA, αποτιμά ωστόσο θετικά την παρούσα κατάσταση, ανακοινώνοντας ότι στην εκπινοή του 2022 είχαν πωληθεί πάνω από 420.000 μικρά και μεσαίου μεγέθους αυτοκίνητα, από τα οποία το ένα τρίτο ηλεκτροκίνητα. Η αυτοκινητοβιομηχανία συμπεραίνει από αυτά την εξέλιξη πως στη Γερμανία το ποσοστό ηλεκτροκίνητων μικρών και μεσίων

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες κερδίζουν περισσότερο από τις πωλήσεις οχημάτων πολλαπλών χρήσεων ή μεγάλων και πολυτελών.

αυτοκινήτων είναι πολύ υψηλό. Από τότε που το γερμανικό δημόσιο επιδοτεί την αγορά ηλεκτρικών αυτοκινήτων, η σημασία των μικρομεσαίων οχημάτων έχει ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, επισημαίνει ο Σύνδεσμος. Από την άλλη πλευρά, είναι γνωστό ότι το μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους για τις αυτοκινητοβιομηχανίες προκύπτει από τις πω-

λήσεις μεγαλύτερων μοντέλων. Ο κανόνας αυτός της αγοράς είναι απλός και κατανοητός. Εξήγει, πάντως, εν μέρει για ποιο λόγο οι κατασκευαστές επενδύουν τα τελευταία χρόνια ολοένα και λιγότερο σε μικρότερα και μεσαία μοντέλα. Είναι σαφές ότι από τις πωλήσεις SUV ή μεγάλων και πολυτελών οχημάτων βγαίνουν περισσότερα χρήματα. Οι κατασκευαστές κερδίζουν υψηλότερα ποσά από τις πωλήσεις μικρότερων οχημάτων, μόνο αν διασφαλίσουν αυξημένες πωλήσεις. Όμως ο αριθμός των γερμανικών μοντέλων έχει σταθερά πτωτική τάση. Μέσα σε μία δεκαετία ο αριθμός των μοντέλων περιορίστηκε στο μισό, από 24 σε δώδεκα. Μοντέλα όπως Ford Ka και Opel Adam δεν αντικαταστάθηκαν. Το γερμα-

νικό περιοδικό αυτοκινήτων Auto Straßenverkehr κατέγραψε μείωση μικρομεσαίων μοντέλων την περίοδο 2017-2022, από 17 σε μόλις οκτώ. «Η διεθνής στροφή προς τα SUV είναι σαφής», λέει ο Στέφαν Μπράτσελ από το Κέντρο Διαχείρισης Αυτοκινήτων CAR στην Μπέρη Γκλάντμπακ. «Στην κατηγορία μεγάλων και πολυτελών αυτοκινήτων η τάση στην αγορά είναι ανοδική. Τα ποσοστά SUV στην αγορά αυξάνονται συνεχώς». Ο Μπένεντικτ Μάιερ από το Ινστιτούτο Οικονομίας του Αυτοκινήτου προσθέτει, τέλος: «Δεν πιστεύω ότι μεσοπρόθεσμα οι γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες θα επενδύσουν σε μικρά αυτοκίνητα ή προσιτά οχήματα χαμηλού κόστους με στόχο τις μαζικές πωλήσεις».

Σύμφωνα με τη γερμανική ομοσπονδιακή υπηρεσία οχημάτων, τον Δεκέμβριο του 2022 οι πωλήσεις μικρομεσαίων οχημάτων σκαρφάλωσαν στο 15,7%, ενώ των οχημάτων πολλαπλών χρήσεων SUV ανήλθαν στο 34%.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

G.A.P. VASSILOPOULOS
GROUP

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

Απομακρύνεται το ενδεχόμενο παγκόσμιας ύφεσης

Σημάδια σταθεροποίησης

ή και ανόδου της οικονομίας των ΗΠΑ

Η επανεκκίνηση της Κίνας και της οικονομίας της, η αποκλιμάκωση των τιμών του αερίου στην Ευρώπη και του πληθωρισμού στις ΗΠΑ, καθώς και η καλή κατάσταση της αμερικανικής αγοράς εργασίας τείνουν να απομακρύνουν τον κίνδυνο της παγκόσμιας ύφεσης. Οπως επισημαίνει σχετικό δημοσίευμα των New York Times με τον ενδεικτικό τίτλο «Ποια ύφεση;», η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα, η Fed, αύξησε επιθετικά τα επιτόκια, αλλά αντί για την ύφεση που περιμέναμε να προκαλέσει, μάλλον η οικονομία δείχνει να τα πηγαίνει πολύ καλά. Στις ΗΠΑ οι επιχειρήσεις δημιουργούν μισό εκατομμύριο νέες θέσεις εργασίας μόνο μέσα στον Ιανουάριο, η αγορά στέγης δείχνει σημάδια σταθεροποίησης ή ακόμη και ανόδου, και πολλοί οικονομολόγοι της Wall Street αρχίζουν να υποβαθμίζουν το ενδεχόμενο ύφεσης μέσα στο τρέχον έτος.

Και η ανεργία στις ΗΠΑ βρίσκεται στο 3,4% καταγράφοντας τα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων τουλάχιστον 53 ετών, ενώ παράλληλα στη διάρκεια του περασμένου έτους οι προσλήψεις ήταν τόσο πολυάριθμες ώστε προβλή-

μάτιζαν τον πρόεδρο της Fed, Ζερόμι Πάουελ. Οπως επισημαίνει βέβαια η αμερικανική εφημερίδα, δεν είναι όλα τα στοιχεία ρόδινα. Ο τομέας της μεταποίησης παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και οι καταναλωτικές δαπάνες φαίνονται ασταθείς, δικαιολογώντας, έτσι, μερίδα οικονομολόγων και αναλυτών που εξακολουθούν να προβλέπουν ύφεση. Είναι, πάντως, πολύ χαμηλότεροι οι τόνοι τους. Ο όμιλος Citi, για παράδειγμα, δίνει πιθανότητα 30% να σημειωθεί παγκόσμια ύφεση, αλλά είναι σαφώς πιο αισιόδοξος σε σύγκριση με το περασμένο έτος όταν έδινε πιθανότητα 50%. Το Reuters επισημαίνει παράλληλα ότι πολλές από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου, κατά κύριο λόγο τεχνολογικοί κολοσσοί των ΗΠΑ όπως οι Meta, IBM, Amazon, Yahoo και πολλές άλλες, προχωρούν σε χιλιάδες απολύσεις. Οπως τονίζει, όμως, ο Ρόνι Γουόκερ, οικονομολόγος της Goldman Sachs, αυτές οι απολύσεις αφορούν κυρίως τους τεχνολογικούς κολοσσοί που στη διάρκεια της πανδημίας είχαν προσλάβει ασυνήθιστα υψηλά νούμερα υπαλλήλων. Ο ίδιος υπογραμμίζει, άλλωστε, πως οι τεχνολογικοί κολοσσοί δεν αντιπροσω-

Οι διαπραγματευτές ομολόγουν προβλέπουν πως η Fed θα αυξήσει τα επιτόκια μέχρι να φτάσουν στο 5% με 5,25% και στη συνέχεια θα αποφασίσει μια μείωσή τους προς τα τέλη του έτους. Από τις αρχές του περασμένου χρόνου και μέχρι προ ολίγων ημερών η Fed έχει αυξήσει τα επιτόκια του δολαρίου από τα σχεδόν μηδενικά επίπεδα στο 4,5%, καταγράφοντας την πλέον επιθετική στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική εδώ και δεκαετίες.

Οι αγορές ομολόγων εξακολουθούν να κατατείνουν σε επικείμενη ύφεση, με τις αποδόσεις του βραχυπρόθεσμου χρέους ΗΠΑ και Γερμανίας να κινούνται ανοδικά.

πεύουν την ευρύτερη οικονομία.

Την ίδια στιγμή, οι αγορές ομολόγων εξακολουθούν να κατατείνουν σε επικείμενη ύφεση. Οι αποδόσεις του βραχυπρόθεσμου χρέους τόσο των ΗΠΑ όσο και της Γερμανίας, αλλά και κάποιων άλλων οικονομιών, κινούνται ανοδικά υπερβαίνοντας συχνά τις αποδόσεις του μακροπρόθεσμου χρέους. Και αυτό ιστορικά αποτελεί ένδειξη ότι η αγορά προεξοφλεί επερχόμενη ύφεση. Στο μεταξύ, οι διαπραγματευτές ομολόγων

προβλέπουν πως η Fed θα αυξήσει τα επιτόκια μέχρι να φτάσουν στο 5% με 5,25% και στη συνέχεια θα αποφασίσει μια μείωσή τους προς τα τέλη του έτους. Από τις αρχές του περασμένου χρόνου και μέχρι προ ολίγων ημερών η Fed έχει αυξήσει τα επιτόκια του δολαρίου από τα σχεδόν μηδενικά επίπεδα στο 4,5%, καταγράφοντας την πλέον επιθετική στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική εδώ και δεκαετίες. Αυτή η αύξηση του κόστους δανεισμού έχει μεταφραστεί αυτόματα σε υψηλότερες δόσεις για την αγορά αυτοκινήτων και για την αποπληρωμή στεγαστικών δανείων, και προς στιγμήν φάνηκε όντως να επιβραδύνει την αμερικανική οικονομία. Από τον Δεκέμβριο όμως, οπότε φάνηκε η πρόθεσή της να προχωρήσει με πιο ήπιους ρυθμούς στην περιοριστική πολιτική, οι αγορές χαλάρωσαν ξανά. Ηδη τα επιτόκια των στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ έχουν υποχωρήσει

ελαφρώς. Οι αιτήσεις για στεγαστικά δάνεια ανακάμπτουν, έστω κι αν βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα. Οι πωλήσεις νέων κατοικιών βρίσκονται περίπου στα ίδια επίπεδα στα οποία βρίσκονταν προ πανδημίας. Οι πωλήσεις μεταχειρισμένων αυτοκινήτων είχαν μειωθεί, αλλά τώρα τείνουν να ανακάμψουν. Κι ενώ οι λιανικές πωλήσεις και οι δαπάνες των αμερικανικών νοικοκυριών έχουν μειωθεί, πολλοί αναλυτές εκτιμούν πως παρ'επιφύλαξης στην αγορά νέες δυνάμεις ικανές να τονώσουν την καταναλωτική ζήτηση μέσα στο τρέχον έτος.

Εν ολίγοις, έπειτα από ένα και πλέον έτος υψηλού πληθωρισμού που διάβρωσε την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, οι αυξήσεις των μισθών αρχίζουν να υπερκαλύπτουν τις αυξήσεις των τιμών. Και δεδομένου ότι οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να προσλαμβάνουν, οι Αμερικανοί έχουν χρήματα και σίγουρα θα τα ξοδέψουν. Δεν υπάρχει, βέβαια,

καμία εγγύηση πως όλοι αυτοί οι παράγοντες θα εξισορροπήσουν τον αντίκτυπο από τις αυξήσεις των επιτοκίων. Τα εισοδηματικά χαμηλά στρώματα έχουν ήδη δαπανήσει τις αποταμιεύσεις τους πολύ πιο γρήγορα από τις κοινωνικές τάξεις υψηλότερου εισοδήματος και δεν έχουν πλέον το περιθώριο να δαπανήσουν περισσότερα. Μιλώντας στους NYT, η Νέλα Ρίτσαρντσον, οικονομολόγος στην εταιρεία δεδομένων ADP, εκφράζει τη διαφωνία της με την εντύπωση πως η αμερικανική οικονομία επιταχύνεται ξανά και υπενθυμίζει πως «μπορεί θαυμάσια μια οικονομία να έχει ισχυρή αγορά εργασίας και χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης». Για τη Fed, πάντως, το κρίσιμο ερώτημα είναι πόσο χρειάζεται να αυξήσει τα επιτόκια ώστε να διασφαλίσει πως τόσο ο πληθωρισμός όσο και η οικονομία κι η ανάπτυξη της θα επιστρέψουν σε ένα βιώσιμο επίπεδο.

REUTERS, THE NEW YORK TIMES

Αντέχει η ευρωπαϊκή οικονομία, ανάπτυξη 0,7% στην Ευρωζώνη βλέπει το ΔΝΤ

Η ενεργειακή κρίση της Ευρώπης και η απεξάρτησή της από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες δεν απεδείχθη τελικά Αρμαγεδδών για την οικονομία της, καθώς όλα δείχνουν ότι η Ευρωζώνη έχει διαφύγει την ύφεση, προς το παρόν τουλάχιστον. Κατ' αρχάς, η Ευρωζώνη σημείωσε μικρή ανάπτυξη το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους και στα τέλη Ιανουαρίου η Eurostat ανακοίνωσε την αύξηση του ΑΕΠ της κατά 0,1%. Τότε ο Μπερτ Κόλιντζ, οικονομολόγος της ING, εξέφραζε τον θαυμασμό του για την «εκπληκτική αντοχή» που επέδειξε στην ενεργειακή κρίση. Η οριακή αυτή ανάπτυξη στο σύνολο του έτους μεταφράζεται σε αύξηση ΑΕΠ κατά 3,5% και ο Τζον Λίπερ, στέλεχος της Titan Asset Management, χαρακτήρισε το ποσοστό αυτό «επιτεύγμα». Και όλα αυτά όταν η ΕΚΤ είχε αυξήσει τα επιτόκια του ευρώ κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες στη διάρκεια του β' εξμήνου του περασμένου έτους.

Αποφεύγει την ύφεση φέτος, καθώς αποκλιμακώνεται η ενεργειακή κρίση.

Έτσι το ΔΝΤ προβλέπει πλέον πως το 2023 η Ευρωζώνη θα σημειώσει ανάπτυξη 0,7%, δηλαδή μεγαλύτερη από το 0,5% που είχε προβλέψει τον Οκτώβριο. Και ο λόγος των βελτιωμένων προβλέψεων είναι, μεταξύ άλλων, και η αποκλιμάκωση των τιμών του φυσικού αερίου, όπως βέβαια και η βοήθεια που προσέφεραν οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις για να θωρακίσουν τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά έναντι της ενεργειακής κρίσης. Πιο συγκεκριμένα αλλά και πάλι αισιόδοξη, η Deutsche Bank συντάχθηκε με τους αισιόδοξους μέσα στην εβδομάδα αναθεωρώντας προς τα πάνω τις προβλέψεις της για την Ευρωζώνη, καθώς τώρα εκτιμά πως το ΑΕΠ της θα αυξηθεί

Η Κριστίν Λαγκάρντ, έχει παραδεχθεί πως «τελευταία, η εικόνα είναι λιγότερο κακή σε σύγκριση με αυτά που πιστεύαμε πριν από μερικούς μήνες».

κατά 0,5%. Σε ό,τι αφορά το επόμενο έτος, η γερμανικός κολοσσός προβλέπει ανάπτυξη 1%. Σύμφωνα με τους αναλυτές της, η Ευρωζώνη αποφεύγει την ύφεση φέτος αφού αποκλιμακώνεται η ενεργειακή κρίση, επειδή υποχωρεί η αβεβαιότητα που προκάλεσε αρχικά ο πόλεμος, και περιορίζεται το ισχυρό πλήγμα που είχαν δεχθεί τα πραγματικά εισοδήματα.

Δεδομένου, δε, ότι ο πληθωρισμός της Ευρωζώνης παρουσίασε τάσεις αποκλιμακώσεως, η πρόεδρος του ΕΚΤ έχει παραδεχθεί ότι «τελευταία η εικόνα είναι λιγότερο κακή σε σύγκριση με αυτά που πιστεύαμε πριν από μερικούς μήνες». Η Deutsche Bank προβλέπει, άλλωστε, πως η επανεκκίνηση της κινεζικής οικονομίας θα ενισχύσει το ΑΕΠ της Ευρωζώνης κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ αισιοδοξεί πως μέχρι τα μέσα του επόμενου έτους η ΕΚΤ θα έχει καταρθείσει να επαναφέρει τον πληθωρισμό της Ευρωζώνης κοντά στον

στόχο του 2%. Ως εκ τούτου, εκφράζει την αισιόδοξη εκτίμηση πως στη συνέχεια η Τράπεζα της Ευρωζώνης θα μπορεί να εγκαινιάσει νέο γύρο μειώσεων των επιτοκίων με μειώσεις κατά 25 μονάδες βάσης κάθε τρίμηνο, για να τα επαναφέρει τελικά στο επίπεδο του 1,75%. Δεν έχουν εξαφανιστεί, βέβαια, όλα τα σύννεφα πάνω από την Ευρωζώνη καθώς η Γερμανία ανακοίνωσε προ ημερών ότι η οικονομία της συρρικνώθηκε στη διάρκεια του δ' τριμήνου του 2022, που σημαίνει ότι κινδυνεύει να διολισθήσει σε ύφεση. Και πάλι, όμως, η εικόνα παραμένει στη χειρότερη περίπτωση μικτή καθώς η επενδυτική εμπιστοσύνη στη Γερμανία είναι και πάλι σε θετικά επίπεδα, σύμφωνα με τον δείκτη του οικονομικού ινστιτούτου ZEW. Σχεδόν ταυτόχρονα, πάντως, η Γαλλία και η Ισπανία ανακοίνωσαν ότι κατέγραψαν νέα επιτάξεις του πληθωρισμού μετά τις τάσεις αποκλιμάκωσης που είχαν καταγράψει.

Ο πληθωρισμός είναι αυτή τη στιγμή η βαθύτερη και πιο επικίνδυνη παθολογία της βρετανικής οικονομίας. Έχει εκτοξευθεί στο 11,1% από τον Οκτώβριο, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 41 ετών.

Θετικά σημάδια και από τη βρετανική οικονομία

Ακόμη και η βρετανική οικονομία, που συρρικνώθηκε τον Δεκέμβριο επιβεβαιώνοντας τις δυσόιωνες προβλέψεις των οικονομικών αναλυτών, τελικά απέφυγε την ύφεση, έστω και μετά βίας. Ειδικότερα, τον τελευταίο μήνα του περασμένου έτους το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,5%, έπειτα από τους θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης που είχε σημειώσει τους δύο προηγούμενους μήνες και συγκεκριμένα 0,1% τον Νοέμβριο και 0,55% τον Οκτώβριο.

Συνολικά τα τελευταία στοιχεία δείχνουν ότι το βρετανικό ΑΕΠ παρέμεινε στάσιμο τους τελευταίους τρεις μήνες του 2022. Μια αρνητική ένδειξη για το σύνολο του δ' τριμήνου θα σηματοδοτούσε ότι η οικονομία βρίσκεται σε ύ-

Το ΑΕΠ της παρέμεινε στάσιμο τους τελευταίους τρεις μήνες του 2022, αποφεύγοντας έτσι την ύφεση.

φεση, καθώς η οικονομία είχε συρρικνωθεί κατά 0,3% το γ' τρίμηνο. Εν προκειμένω είχε προηγηθεί συρρικνώση της βρετανικής οικονομίας κατά 0,3% στη διάρκεια του τριμήνου μεταξύ Ιουλίου και Σεπτεμβρίου.

Ως ύφεση ορίζεται όταν η οικονομία συρρικνώνεται για δύο διαδοχικές τρίμηνες περιόδους. Αυτό συνήθως σημαίνει ότι έχει κακές επιδόσεις και οι

εταιρείες μπορεί να βγάλουν λιγότερα χρήματα και να μειώσουν τις θέσεις εργασίας, αφήνοντας την κυβέρνηση με λιγότερα φορολογικά έσοδα. Ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ δήλωσε ότι η βρετανική οικονομία δεν έχει ακόμη ξεπεράσει τις δυσκολίες, αντιδρώντας στα στοιχεία που έδειξαν μηδενική ανάπτυξη το τελευταίο τρίμηνο του 2022, αλλά ότι η Βρετανία απέφυγε να εισέλθει σε ύφεση.

Οπως υπογράμμισε, «το γεγονός ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η ταχύτερα αναπτυσσόμενη οικονομία στο G7 πέρυσι, καθώς και ότι απέφυγε την ύφεση, δείχνει ότι η οικονομία μας είναι πιο ανθεκτική από όσο είχαμε φοβηθεί», ανέφερε ο Χαντ σε δήλωσή του. Προσέθεσε,

ωστόσο, με την απαιτούμενη επιφυλακτικότητα, πως σε κάθε περίπτωση η βρετανική οικονομία δεν έχει βγει ακόμη «στο ξέφωτο» και κυρίως σε ό,τι αφορά τον πληθωρισμό. Πράγματι, ο πληθωρισμός είναι αυτή τη στιγμή η βαθύτερη και πιο επικίνδυνη παθολογία της βρετανικής οικονομίας. Έχει εκτοξευθεί στο 11,1% από τον Οκτώβριο, καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 41 ετών. Το αποτέλεσμα είναι να καταφέρει καιρό πλάγμα στο βιοτικό επίπεδο των Βρετανών, ενώ την ίδια στιγμή νοικοκυριά και επιχειρήσεις της χώρας πλήττονται από την επιθετική αύξηση του κόστους του δανεισμού στην οποία έχει προχωρήσει από πέρυσι η Τράπεζα της Αγγλίας.

Η έλλειψη χιονιού δεν θίγει μόνο τους σκιέρ

Χωρίς χιόνι δεν γίνονται χειμερινά σπορ, αλλά η έλλειψη νερού από την τήξη του έχει επιπτώσεις διαρκείας, καθώς πλήττονται η ναυτιλία, η γεωργία και η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας. «Το χιόνι έχει σημαντικό ρόλο στον κύκλο του νερού κι αυτός είναι να συγκρατεί το νερό για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, με αποτέλεσμα αυτό να ρέει μόνο το καλοκαίρι ή την άνοιξη», εξηγεί ο Ντάνιελ Φαρινότι, καθηγητής Παγετολογίας στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Ζυρίχης. Χωρίς τη ρυθμιστική λειτουργία του χιονιού, αυτό το νερό λείπει αργότερα μέσα στη χρονιά. Τα ποτάμια που

συνήθως τροφοδοτούνται από το λιώσιμο του χιονιού έχουν τότε χαμηλότερη στάθμη, όπως αναφέρει σχετικά η Deutsche Welle. Ένα από αυτά τα ποτάμια είναι ο Ρήνος στη Γερμανία, όπου το νερό από το λιώσιμο του χιονιού είναι ζωτικής σημασίας ως απόθεμα για το καλοκαίρι και το φθινόπωρο. Τα κλιματικά μοντέλα προβλέπουν ότι στο μέλλον θα βρέξει περισσότερο τον χειμώνα. Αλλά η βροχή πιθανώς να μην μπορεί να αντισταθμίσει το νερό από το χιόνι.

Η χαμηλή στάθμη του νερού το καλοκαίρι επηρεάζει όσους χρησιμοποιούν το νερό κατά μήκος του

Ρήνου: υδροηλεκτρικούς σταθμούς, προμηθευτές πόσιμου νερού, καθώς και τους αγρότες.

Θα χρειαστούν λοιπόν πρόσθετες τεχνικές δεξαμενές αποθήκευσης για τις βροχές του χειμώνα. Ωστόσο, αυτό αποτελεί πάντα μια παρέμβαση στη φύση και ειδικά στα βουνά ο χώρος για τέτοιες λεκάνες κατακράτησης είναι περιορισμένος. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο πρέπει να εξοικονομήσουμε νερό όπου μπορούμε. Ειδικά νοτίως των Αλπεων εξακολουθεί να χάνεται πολύ νερό στη γεωργία, για παράδειγμα λόγω διαρροών στους σωλήνες και επειδή έχει χρησιμοποι-

ούνται συχνά ακόμα ψεκαστήρες, με αποτέλεσμα να εξατμίζεται πολύ νερό. Ακόμη πρέπει να επανεξεταστούν οι καλλιέργειες μακροπρόθεσμα. Στην κοιλάδα του Πάδου στην Ιταλία, για παράδειγμα, υπάρχουν σχέδια για την καλλιέργεια πολύ λιγότερου ρυζιού, επειδή απαιτεί πολύ νερό. Ο Πάδος δεν είχε σχεδόν καθόλου νερό πέρυσι το καλοκαίρι. Πέρα από μια εξαιρετικά θερμή, ξηρή περίοδο, ο προηγούμενος χειμώνας με πολύ λίγο χιόνι και βροχή είχε ως αποτέλεσμα τη δραματική πτώση της στάθμης των υδάτων σε πολλά ποτάμια.

Η έλλειψη χιονιού έχει επίσης

συνέπειες στις ίδιες τις ορεινές περιοχές. Εάν τον χειμώνα υπάρχουν περισσότερες έντονες βροχοπτώσεις αντί για χιόνι, ελλοχεύει ο κίνδυνος κατολισθητικών. Και η έλλειψη χιονιού έχει επίσης ισχυρό αντίκτυπο στα τοπικά οικοσυστήματα, καθώς «τα οικοσυστήματα που είχαν συνηθίσει στο χιόνι θα συγκροτηθούν διαφορετικά, επειδή άλλα είδη θα μεταναστεύσουν εκεί», εξηγεί ο Φαρινότι. Επιπλέον, τέλος, το νερό του χιονιού διατηρεί τα εδάφη στα βουνά πιο υγρά απ' ό,τι το νερό της βροχής, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των φυτών την άνοιξη.

Η χαμηλή στάθμη του νερού το καλοκαίρι επηρεάζει όσους χρησιμοποιούν το νερό κατά μήκος του Ρήνου: υδροηλεκτρικούς σταθμούς, προμηθευτές πόσιμου νερού, καθώς και τους αγρότες.

Μάχη κολοσσών για την τεχνητή νοημοσύνη

Η κούρσα ανταγωνισμού μεταξύ των μεγάλων εταιρειών τεχνολογίας και πώς η Microsoft απειλεί να επισκιάσει την Google

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Μπορεί ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ, ιδρυτής και διευθύνων σύμβουλος του Facebook, να έχει ρίξει το βάρος στα παράτολμα σχέδιά του για το «μετασύμπαν», όμως την τελευταία δεκαετία το πραγματικά καυτό καινουργιο μέτωπο του ανταγωνισμού ανάμεσα στους τεχνολογικούς κολοσσούς είναι ο ανταγωνισμός για την κυριαρχία στην τεχνητή νοημοσύνη. Κι ενώ έως τώρα η κόντρα σοβούσε σχετικά αθόρυβα, μέσα στην εβδομάδα εκδηλώθηκε η κούρσα με την επίσημη πλέον παρουσίαση ενός συστήματος τεχνητής νοημοσύνης της Microsoft που απειλεί να επισκιάσει την Google και να της αποσπάσει ενδεχομένως την πρωτοκαθεδρία στην αναζήτηση στο Ιντερνέτ. Τόσο η Google όσο και η Meta του Ζούκερμπεργκ αλλά και πολλές μικρές εταιρείες υψηλής τεχνολογίας ετοιμάζουν ή έχουν ήδη ετοιμάσει, έστω και ατελώς, τη δική τους εκδοχή μιας τέτοιας εφαρμογής. Η Microsoft, όμως, φαίνεται πως τις «έπιασε στον ύπνο», όπως πριν από χρόνια πιάστηκε η ίδια όταν η Google προσέφερε την επιτυχέστερη και δημοφιλέστερη μηχανή πλοήγησης στο Ιντερνέτ. Η εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT, δημιούργημα της μικρής νεοφυούς OpenAI την οποία χρηματοδοτεί η Microsoft με 20 δισ. δολ., παρουσιάστηκε επισήμως μέσα στην εβδομάδα από τον διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας, Σάτια Νατέλα. Ήταν, ωστόσο, ήδη γνωστή στους μανιώδεις του είδους, καθώς είχε διατεθεί στο Ιντερνέτ από τον Νο-

Η εφαρμογή τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT, δημιούργημα της μικρής νεοφυούς OpenAI, την οποία χρηματοδοτεί η Microsoft με 20 δισ. δολ., και οι δυνατότητες του Bing, της δικής της μηχανής πλοήγησης στο Ιντερνέτ, παρουσιάστηκαν επισήμως μέσα στην εβδομάδα.

Η ταχύτατη εξάπλωση της εφαρμογής ChatGPT έχει προκαλέσει αναστάτωση και στα πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Η Google έσπευσε, χωρίς όμως την αναμενόμενη επιτυχία, να παρουσιάσει τη δική της εκδοχή του ChatGPT.

έμβριο και είχε ήδη κατακτήσει με τις πρώτες εκτιμήσεις κάπου 100 εκατομμύρια εγγεγραμμένους χρήστες που κυριολεκτικά μαγεύτηκαν από τις αδριανές δυνατότητές της. Το σύστημα ChatGPT έχει τη δυνατότητα να συντάσσει κείμενο, ακαδημαϊκές εργασίες, στίχους και ποιήματα, τραγούδια, εικόνες, να απαντάει σε ερωτήσεις επιστημονικού ή άλλου περιεχομένου, και ουσιαστικά να συνομιλεί με τον χρήστη του.

Η ταχύτατη εξάπλωση του έχει κυριολεκτικά προκαλέσει αναστάτωση στα πανεπιστήμια, με τους καθηγητές να εκπονήνουν σχέδια για το πώς θα αποτρέψουν τους φοιτητές τους από μια εξαιρετικά εξελιγμένη εκδοχή της παραδοσιακής «αμαρτίας» φοιτητών και μαθητών: από το να τους παρουσιάσουν κάποιο πόνημα του ChatGPT, απολύτως πλάστο, αντί για δικές τους εργασίες. Σημειώτεον ότι το Τμήμα Πληροφορικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το υπέβαλε

στην ίδια εξέταση με τους φοιτητές και του έδωσε άριστα.

Πρωτίστως, όμως, στον κόσμο των τεχνολογικών κολοσσών το ChatGPT τείνει, προς το παρόν τουλάχιστον, να φέρει κυριολεκτικά «τα πάνω κάτω». Απειλεί να ανατρέψει την πρωτοκαθεδρία της Google καθώς η Microsoft το ενσωματώνει στις δυνατότητες του Bing, της δικής της μηχανής πλοήγησης στο Ιντερνέτ, και ενδέχεται να υπεριοικήσει της μηχανής της Google. Είναι ενδεικτικό ότι για τους περισσότερους χρήστες του Ιντερνέτ ακόμη και η ονομασία Bing είναι σχεδόν άγνωστη ή τουλάχιστον ξεχασμένη, καθώς εδώ και τουλάχιστον 20 χρόνια η μηχανή αναζήτησης της Microsoft έρχεται δεύτερη και με μεγάλη απόσταση μετά τη μηχανή αναζήτησης της Google. Ως γνωστόν, η μηχανή της Google έχει γίνει πλέον σε τέτοιο βαθμό συνώνυμη της αναζήτησης στο Ιντερνέτ ώστε έχει δημιουργήσει το σχετικό ρήμα. Μέσα στην

εβδομάδα, πάντως, η Google παρουσίασε τη δική της εκδοχή του ChatGPT, το Bard, και σε αντίθεση με τη Microsoft, δεν τα πήγε καλά.

Το λάθος της αυτοκρατορίας

Βλέποντας την απροσδόκητη επιτυχία που σημείωσε η Microsoft με το ChatGPT της OpenAI, η Google έκανε το λάθος να βιαστεί. Ή ίσως στάθηκε απλώς κάπως άτυχη. Επί δύο μήνες το ChatGPT μονοπώλησε το ενδιαφέρον και μία ημέρα πριν από την επίσημη παρουσίασή του από τη Microsoft η εταιρεία της πλέον δημοφιλούς μηχανής πλοήγησης στο Ιντερνέτ έσπευσε να παρουσιάσει τη δική της εκδοχή: το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης Bard.

Το Bard έκανε όμως λάθος και ίσως η μεγάλη ατυχία της Google ήταν πως το λάθος έγινε στο διαφημιστικό σποτάκι που προηγήθηκε της επίσημης παρουσίασης. Το εντύπισε, έτσι, το Reuters και

σεχδόν προκατέλαβε τις εντυπώσεις επενδυτών και κοινού που παρακολούθησαν την επίσημη παρουσίαση και αντιδράσαν σχεδόν αδιάφορα, σε αντίθεση με τον ενθουσιασμό που προκάλεσε μία ημέρα αργότερα η Microsoft παρουσιάζοντας το ήδη εξαιρετικά δημοφιλές ChatGPT. Στη διαφήμιση το Bard καλείται να παραθέσει τις ανακαλύψεις του διαστημικού τηλεσκοπίου Τζέιμς Γουέμπ, για τις οποίες να μπορεί να μιλήσει κάποιος σε ένα παιδί εννέα ετών. Για την ακρίβεια, η ερώτηση ήταν «για ποιες ανακαλύψεις του τηλεσκοπίου Τζέιμς Γουέμπ μπορώ να μιλήσω στον εννιάχρονο γιο μου και να προκαλέσω το ενδιαφέρον του;». Το Bard έδωσε σειρά απαντήσεων, κάποιες εκ των οποίων μπορούσαν να θεωρηθούν όχι απλώς επιτυχείς αλλά και εύστοχα διατυπωμένες για να γίνουν αντιληπτές και ενδιαφέρουσες. Εδώσε, όμως, και μία απολύτως ατυχία, καθώς έμοιαζε να υπονοεί ότι το τηλεσκόπιο τράβηξε φωτο-

γραφίες από έναν πλανήτη έξω από το ηλιακό μας σύστημα.

Σε αντίθεση, άλλωστε, με τη Microsoft, που από τον Νοέμβριο διαθέτει στο κοινό το σύστημα ChatGPT και ήδη κυκλοφορεί τη νέα εκδοχή του Bing με ενσωματωμένη τη νέα τεχνολογία, η Google δείχνει να καθυστερεί. Στην παρουσίασή της δεν έδωσε λεπτομέρειες για το πώς και πότε το Bard θα ενσωματωθεί στη βασική αναζήτησή της. Όπως σχολίασε στο Reuters ο Τζίλ Λουρία, αναλυτής θεμάτων λογισμικού στην D.A. Davidson, «η Google ήταν η ηγετική δύναμη στην τεχνητή νοημοσύνη εδώ και χρόνια, αλλά την πήρε ο ύπνος και άργησε να εφαρμόσει την τεχνολογία αυτήν στη μηχανή της αναζήτησης στο Ιντερνέτ». Εν ολίγοις, βρισκόταν ένα βήμα πίσω από τη Microsoft εξαιτίας αυτής της καθυστέρησης και πάνω στη βιασύνη της να ανταγωνιστεί, έκανε λάθος και βρέθηκε περισσότερα βήματα πίσω.

Επενδύσεις πολλών δισεκατομμυρίων από τη Meta

Των ΚΕΪΝΤ ΜΕΤΖ ΚΑΙ ΜΑΪΚ ΙΣΑΑΚ
THE NEW YORK TIMES

Δύο εβδομάδες προτού εμφανιστεί στο Ιντερνέτ και καταπλήξει τον κόσμο το ChatGPT, η Meta, μητρική των Facebook, WhatsApp και Instagram, παρουσίασε το δικό της chatbot, όπως αποκαλείται στη σχετική προλογία αυτή η εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης.

Ονομάζεται Galactica και έχει σχεδιαστεί για επιστημονική έρευνα. Μπορεί να συντάσσει στιγμιαία άρθρα, να λύνει μαθηματικά προβλήματα, να παράγει κωδικούς υπολογιστών και να περιγράφει εικόνες. Έκανε λάθη και όταν ένας χρήστης του έθεσε το ερώτημα ποιος κυβερνάει στη Σίλικον Βάλι, το Galactica απάντησε «ο

Στιβ Τζομπς». Σε αντίθεση, όμως, με το ChatGPT, που είχε επίσης κάνει κάποια λάθη, το Galactica δέχθηκε κιονοστιβάδα από διαμαρτυρίες και επικρίσεις για τα λάθη του. Μόλις τρεις ημέρες αργότερα, η εταιρεία απέσυρε το Galactica από το Ιντερνέτ, καθώς είχε ήδη κατηγορηθεί εις το έπακρον για παραπληροφόρηση και δημοσίευση εκδηλώσεων μίσους μέσω των εφαρμογών της στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επί σχεδόν μία δεκαετία, η Meta δαπανά δισεκατομμύρια δολάρια για να εκπονήσει νέα προϊόντα τεχνητής νοημοσύνης. Ο διευθύνων σύμβουλος της, Μαρκ Ζούκερμπεργκ, έχει από το 2013 θέσει στόχο για τη Meta την ανάδειξή της σε ηγετική δύναμη στον τομέα. Η εταιρεία έχει προσλάβει εκατοντάδες κο-

ρυφαίους ερευνητές της τεχνητής νοημοσύνης, μεταξύ των οποίων και τον δόκτορα Λε Κουν. Έχει δαπανήσει εκατοντάδες εκατ. δολ. στον τεράστιο όγκο ενέργειας που χρειάζονται οι υπολογιστές για να φτιάξουν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης.

Και όμως η Meta έχει μείνει προς το παρόν έξω από το παιχνίδι τώρα που η Σίλικον Βάλι ζει στον πυρετό της «δημιουργικής τεχνητής νοημοσύνης», όπως αποκαλούνται οι τεχνολογίες αυτές που παράγουν μόνες τους κείμενο, εικόνες και γενικός υλικό επικοινωνίας. Την κεντρική θέση τώρα καταλαμβάνει η OpenAI, παρά το γεγονός ότι τόσο η Meta όσο και πολλές άλλες εταιρείες έχουν παρουσιάσει αντίστοιχες δικές τους τεχνολογίες. Κάποιες

έσπευσαν να μουν άσφαλα στο παιχνίδι. Η Meta, όμως, είχε ήδη δεχθεί πλήγμα στην φήμη της ως τεχνολογικού κολοσσού όταν κατηγορήθηκε για διασπορά ψευδών πληροφοριών, όπως τόνισε προφάτως ο δόκτωρ Λε Κουν. Δεδομένης δε της ευθύνης της προς τα δισεκατομμύρια των χρηστών της, δεν μπορούσε να επιτρέψει να κυκλοφορεί ένα chatbot που έδινε λανθασμένες και μεροληπτικές πληροφορίες. Όπως επισήμανε ο Σιράγκ Σαχ, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Ουάσιγκτον, που έχει μελετήσει τα λάθη τεχνολογιών όπως το Galactica και ChatGPT, «η OpenAI και κάποιες άλλες μικρές εταιρείες είναι σε θέση να έχουν καλύτερη αντιμετώπιση και να πιστωθούν την επιτυχία να παρουσιάσουν κάτι τέτοιο όπως το ChatGPT και

δεν πρόκειται να δεχθούν το ίδιο είδος επικρίσεων». Εξάλλου, τα τελευταία χρόνια η Meta έχει επικεντρωθεί σε μίαν άλλη σφαίρα της τεχνολογίας: τον αναδυόμενο κόσμο του λεγόμενου «μετασύμπαντος», που ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ πιστεύει πως είναι το καινουργιο. Βραχυπρόθεσμα, είναι αμφίβολο αν η εταιρεία του είναι σε θέση να προσφέρει προϊόντα δημιουργικής τεχνητής νοημοσύνης με όσες υπηρεσίες διαθέτει σήμερα και κατά τρόπο που να αποσπάσει το ενδιαφέρον του κοινού. Αυτό δεν σημαίνει, βέβαια, ότι δεν προσαθεί. Αντιθέτως ο Ζούκερμπεργκ ασχολείται ενεργά με τις σχετικές πρωτοβουλίες και συγκαλεί σύσκεψη κάθε εβδομάδα με τους ερευνητές τεχνητής νοημοσύνης της εταιρείας του.

Σάτια Νατέλα

Παρουσιάζοντας την τεχνολογία του συστήματος τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT και ανακοινώνοντας την ενσωμάτωσή του στη μηχανή αναζήτησης της Microsoft, ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας τόνισε πως «αρχίζει σήμερα μια κούρσα ως προς το τι μπορεί να περιμένει κανείς» και προέβλεψε πως «αυτή η τεχνολογία θα μεταβάλει σημαντικά όσες κατηγορίες λογισμικού γνωρίζουμε».

100

δισ. δολ. Έκανε η Google από τη χρηματιστηριακή αξία της εξαιτίας του λάθους που έκανε το Bard στο διαφημιστικό σποτάκι.

Σουντάρ Πιτσάι

Επιχειρώντας να δικαιολογήσει την αργοπρία της Google ως προς την παρουσίαση του Bard, δικής της εκδοχής του ChatGPT, ο διευθύνων σύμβουλος της δημοφιλέστερης μηχανής πλοήγησης στο Ιντερνέτ τόνισε πως «η Google έχει δεσμευθεί να αναπτύξει την τεχνητή νοημοσύνη υπεύθυνα» και προσέθεσε πως «είναι κρίσιμο να φέρουμε την εμπειρία αυτών των μοντέλων στον κόσμο με τομήρη, αλλά υπεύθυνα τρόπο».

20

δισ. δολ., τουλάχιστον, έχει επενδύσει η Microsoft στη μικρή νεοφυή OpenAI που ανέπτυξε το σύστημα τεχνητής νοημοσύνης ChatGPT.

Μαρκ Ζούκερμπεργκ

Παρά τις δυσκολίες της Meta σε ό,τι αφορά την Galactica, δική της εκδοχή του ChatGPT, και την προσπάθειά της να ανταγωνιστεί τη Microsoft, ο διευθύνων σύμβουλος της υπογράμμισε πως «έναν από τους στόχους της εταιρείας είναι να βασιστεί στην έρευνά της για να αναδειχθεί σε ηγετική δύναμη στη δημιουργική τεχνητή νοημοσύνη».

Κυπριακή αγορά ακινήτων & ανάπτυξης γης
Ανασκόπηση για το 2022

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το πραγματικό έλλειμμα βιομηχανικής ανάπτυξης

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η συζήτηση διεθνώς προσανατολίζεται στα μέσα που θα διατεθούν για την ανάπτυξη της βιομηχανίας. Στις ΗΠΑ, όπου ο πρόεδρος Μπάιντεν έχει εξαγγείλει επιδοτήσεις ύψους 400 δισ. δολ. για την αναγέννηση της αμερικανικής βιομηχανίας τα δέκα επόμενα χρόνια. Η Ευρώπη διαθέτει εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Όσο κι αν φαίνεται παράδοξο, η συζήτηση στην Ελλάδα προκαλεί έναν αφανή κίνδυνο. Στο παρελθόν πολλές φορές διατέθηκαν κεφάλαια για την εξυπηρέτηση κάποιου σημαντικού, εύλογου σκοπού. Τις περισσότερες φορές κατέληξαν σε διασπάθιση χρήματος, ενώ οι στόχοι παρέμειναν καλές προθέσεις. Συνήθως ξεκινάει από το άμεσο πρόβλημα, όπως είναι η αύξηση ενεργειακού κόστους για τη βιομηχανία και γρήγορα αναβαθμίζεται ρητορικά στην αντιμετώπιση του δομικού θέματος, όπως η δημιουργία νέας βιομηχανικής

παραμένει σε μέτριες επιδόσεις όσον αφορά την παραγωγικότητα, τόσο στη βιομηχανία όσο και τις υπηρεσίες. Η παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης, είναι περιορισμένη.

Ένα από τα αίτια είναι ότι οι ενδιαφερόμενοι αλλά και οι κυβερνήσεις μένουν στο άμεσο πρόβλημα. Ενδιαφέρονται οι μισοί για τον περιορισμό του ενεργειακού κόστους και οι δε για την αποφυγή της αναστάτωσης που θα έφερε η εκτόξευση του πληθωρισμού και το κλείσιμο επιχειρήσεων. Όλοι μαζί «επιλύουν» το άμεσο ζήτημα, ακόμη κι όταν η λύση «σερβίρεται» με μακροπρόθεσμη ρητορική: Εθνική Στρατηγική Βιομηχανίας που ξεδιπλώνεται με 14 παρεμβάσεις, προσκλήσεις στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027 και του Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, για τον ψηφιακό και πράσινο μετασχηματισμό των ελληνικών επιχειρήσεων.

Η παρακμή της ελληνικής βιομηχανίας δεν οφειλόταν στην έλλειψη κεφαλαίων. Αυτό ίσως ήταν πρόβλημα των μετόχων - ιδιοκτητών των επιχειρήσεων. Το πραγματικό έλλειμμα αφορά τη μειωμένη παραγωγικότητα, το έλλειμμα στην ανάπτυξη αναγκαίων δεξιοτήτων του προσωπικού και την ποιότητα μανάτζμεντ. Κυρίως αυτά μπορούν να φέρουν την αναβάθμιση της παραγωγικότητας.

Παλιές μελέτες του ΟΟΣΑ επισημαίνουν ότι υψηλό ποσοστό εργαζομένων απασχολείται σε χαμηλές θέσεις εργασίας, παρότι έχει (τυπικά) μεγαλύτερα προσόντα. Έχουν περισσότερες δεξιότητες (overqualified) είτε επειδή τα προσόντα τους είναι θεωρητικά είτε οι εταιρείες δεν χρειάζονται (πληρώνουν) υψηλότερα προσόντα. Το αποτέλεσμα είναι μειωμένη παραγωγικότητα, καθώς οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν αρνητική απόδοση στη διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, προγραμματισμό, συνεργασία και συνεργασία. Φαίνονται να ανυποψιάζονται σε ό,τι αφορά λήψη αποφάσεων από ένα μόνο άτομο, αλλά εμφανίζουν χαμηλότερα επίπεδα αυτονομίας των εργαζομένων. Δεδομένου ότι η εταιρεία κουλτούρα στρέφεται γύρω από τον ιδρυτή, υπάρχουν ελάχιστοι περιθώρια για ανάπτυξη ταλέντων και αποκέντρωση της λειτουργίας επιχειρήσεων.

Το 1981 η βιομηχανία αποτελούσε το 21% του ΑΕΠ και πέρυσι ήταν το 9% ενός πολύ μεγαλύτερου ΑΕΠ.

βάσης που είναι αναγκαία για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της χώρας. Το ευνοϊκό παγκόσμιο πλαίσιο βοηθάει και την ελληνική βιομηχανία που αναμένει ανάλογες επιδοτήσεις οι οποίες, όμως, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα είναι η λύση για τη δύσραστη πραγματικότητα. Το 1981 η βιομηχανία αποτελούσε το 21% του ΑΕΠ και πέρυσι ήταν 9% του πολύ μεγαλύτερου ΑΕΠ. Μήπως τώρα τα ευρωπαϊκά κονδύλια συνθέτουν την ευκαιρία για τη βιομηχανία να κερδίσει το χαμένο έδαφος και να φθάσει τον υποτιθέμενο στόχο να αποτελέσει το 15% του ΑΕΠ; Ίσως, αλλά αυτό δεν θα επιτευχθεί μόνον με επιδοτήσεις γιατί κατά την περίοδο σαράντα ετών που υποβαθμίστηκε, δεν έλειπαν οι επιδοτήσεις. Αντίθετα, όλες οι κυβερνήσεις ήταν μάλλον γενναίοδοτες προς τη βιομηχανία, όπως βέβαια και προς τον τουρισμό και τις κατασκευές. Το αθέατο πρόβλημα είναι ότι η χώρα

Αλμα στις τιμές πετρελαίου φέρνει η μείωση παραγωγής από Ρωσία

Αντίποινα της Μόσχας στις κυρώσεις που αποφάσισαν οι χώρες του G7 και η Ε.Ε.

Σε άλμα 2,6% οδήγησε χθες τις τιμές του πετρελαίου, τόσο του Brent όσο και του αργού δυτικού Τέξας, η ανακοίνωση της Ρωσίας ότι μειώνει την παραγωγή πετρελαίου κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα από τον επόμενο μήνα, ως αντίποινα για τις κυρώσεις της Δύσης. Πρόκειται για την υλοποίηση απειλής που επανειλημμένως είχε εξαπολύσει το Κρεμλίνο από τη στιγμή που οι χώρες του G7 και της Ε.Ε. άρχισαν να εξετάζουν την ιδέα να επιβάλουν πλαφόν στις τιμές του ρωσικού πετρελαίου.

«Η Ρωσία θεωρεί πως ο μηχανισμός επιβολής πλαφόν στο ρωσικό πετρέλαιο και τα πετρελαιοειδή αποτελεί παρέμβαση στις σχέσεις της αγοράς και επέκταση της καταστρεπτικής ενεργειακής πολιτικής που έχει υιοθετήσει συλλήβδην η Δύση», σχολίασε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Αλέξανδρ Νόβακ, ανακοινώνοντας την απόφαση του Κρεμλίνου. Προσέθεσε μάλιστα πως με τη μείωση

Ηδη αναλυτές προβλέπουν πως οι τιμές του «μαύρου χρυσού» θα επανέλθουν σε επίπεδα τουλάχιστον γύρω στα 100 δολ. το βαρέλι, εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης.

αυτή «θα αποκατασταθούν οι σχέσεις στην παγκόσμια αγορά». Ο όγκος των 500.000 βαρελίων την ημέρα αντιστοιχεί στο 5% της παραγωγής ρωσικού πετρελαίου, με τα στοιχεία του Ιανουαρίου.

Η κίνηση προκαλεί τώρα νέους κραδασμούς στην παγκόσμια αγορά, που έως τώρα είχε απορροφήσει τόσο την επιβολή του πλαφόν όσο και την απαγόρευση στις εισαγωγές ρωσικού πετρελαίου διά θαλάσσης. Ανακινούνται, άλλωστε, ενώ η επανεκκίνηση της κινεζικής οικονομίας αναμένεται να εκτοξεύσει την παγκόσμια ζήτηση για μαύρο χρυσό και έναν μήνα μετά την ανακοίνωση της Διεθνούς Υπηρεσίας Ενέργειας ότι η παγκόσμια ζήτηση πρόκειται να αυξηθεί στο εγγύς μέλλον κατά 1,9 εκατ. βαρέλια την ημέρα, φθάνοντας στο ιστορικό ρεκόρ των 101,7 εκατ. βαρελίων την ημέρα. Ετσι το Brent αναρριχήθηκε χθες στα 86 δολ. το βαρέλι και το αργό δυτικού Τέξας σχεδόν στα 80 δολ. το βαρέλι.

Εχει προηγηθεί η απόφαση που έλαβε τον Οκτώβριο ο ΟΠΕΚ+ για μείωση της

Η Ρωσία ανακοίνωσε ότι μειώνει την παραγωγή πετρελαίου κατά 500.000 βαρέλια την ημέρα από τον επόμενο μήνα, αριθμός που αντιστοιχεί στο 5% της παραγωγής ρωσικού πετρελαίου με τα στοιχεία του Ιανουαρίου.

παραγωγής του κατά 2 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Σύμφωνα, πάντως, με πηγές του Reuters, το Κρεμλίνο έλαβε την απόφαση αυτή χωρίς πρότερη διαβούλευση με το διεθνές καρτέλ πετρελαίου, του οποίου ντε φάκτο ηγετική δύναμη είναι η Σαουδική Αραβία. Και όπως επισημαίνει ο Γζοβάνι Σταουνόβο, αναλυτής της UBS Group, βραχυπρόθεσμα δεν υπάρχει κανείς που να μπορεί να καλύψει το κενό από τη μείωση της παραγωγής ρωσικού πετρελαίου. Σημειώθηκε ότι ήδη πολλοί αναλυτές προβλέπουν πως οι τιμές του πετρελαίου θα επανέλθουν σε επίπεδα τουλάχιστον γύρω στα 100

δολ. το βαρέλι, εξαιτίας της αυξημένης ζήτησης. Μέχρι στιγμής, βέβαια, έχουν αυξήσει την παραγωγή τους χώρες όπως η Νορβηγία, που τείνει σχεδόν να αντικαταστήσει τη Ρωσία ως προμηθευτής πετρελαίου και φυσικού αερίου της Ευρώπης. Σε ό,τι αφορά το πετρέλαιο Ουραλίων, ο κύριος όγκος πετρελαίου που εξάγει η Ρωσία κυμαινόταν χθες στα 28 δολ. το βαρέλι, καθώς η Μόσχα έχει αναγκαστεί να στραφεί στις ασιατικές αγορές και κατά κύριο λόγο στην Κίνα και την Ινδία, στις οποίες εξάγει τους υδρογονάνθρακες της παραχωρώντας μεγάλες εκπτώσεις.

Οι τιμές του πετρελαίου είχαν εκτοξευθεί στα 139 δολ. το βαρέλι αμέσως μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία πριν από σχεδόν έναν χρόνο. Στη συνέχεια, όμως, υποχώρησαν σε επίπεδα γύρω στα 80 δολ. το βαρέλι, εν μέρει εξαιτίας των μέτρων της Δύσης όπως το πλαφόν στα 60 δολ. το βαρέλι. Όπως όλα δείχνουν, πάντως, το πλαφόν στις τιμές του ρωσικού πετρελαίου δεν είχε την αποτελεσματικότητα που ήλπιζαν οι χώρες της Δύσης όταν το αποφάσισαν από κοινού.

BLOOMBERG, REUTERS, CNN, FINANCIAL TIMES

Το μέγεθος μπαταριών, μεγάλο εμπόδιο για ηλεκτρικά αεροπλάνα

Το ηλεκτρικό αεροσκάφος Alice σχεδιάστηκε για την πρώτη γενιά βιώσιμων πτήσεων και πραγματοποίησε την πρώτη πτήση τον περυσί τον Σεπτέμβριο στην Ουάσιγκτον. Με χωρητικότητα εννέα θέσεων, το Alice είναι το μοναδικό εμπορικό αεροσκάφος που έχει σχεδιαστεί εξ αρχής για να πετάει

Οι ηλεκτροκίνητες του αεροσκάφους θα επιτρέπουν μια ταχύτητα ταξιδιού 407 χιλιομέτρων την ώρα.

Οι μπαταρίες είναι ακόμη πολύ μεγάλες, πολύ βαριές και παρέχουν πολύ λίγη ενέργεια για μεγαλύτερες πτήσεις.

αποκλειστικά με μπαταρία, κατασκευασμένο από την Eviation, μια εταιρεία που ιδρύθηκε στο Ισραήλ και σήμερα εδρεύει στις ΗΠΑ. Ο ελκυστικός σχεδιασμός του χρησιμεύει μόνο για τη βελτιστοποίηση των χαρακτηριστικών πτήσης του,

όπως σχετικός αναφέρει σε δημοσίευσή της η Deutsche Welle. Για την ακρίβεια θυμίζει λεπτή φάλαινα με κοφτή, πεπλατυσμένη μύτη. Το Alice διαθέτει φαρδιά άτρακτο, που στενεύει στο τέλος, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της άνωσπης, ώστε να ανυψωθεί το τεράστιο βάρος των μπαταριών που ξεπερνάει τους 3,5 τόνους. Οι ηλεκτροκίνητες του αεροσκάφους θα επιτρέπουν μια ταχύτητα ταξιδιού 407 χιλιομέτρων την ώρα.

Το μεγάλο πρόβλημα με τα ηλεκτρικά αεροσκάφη είναι εμφανές και στην Alice: οι μπαταρίες είναι ακόμη πολύ μεγάλες, πολύ βαριές και παρέχουν πολύ λίγη ενέργεια για αποτελεσματικές και μεγαλύτερες πτήσεις. Μετά την επιτυχημένη πρώτη πτήση, η οποία διήρκεσε μόλις οκτώ λεπτά, η εταιρεία μείωσε σημαντικά την επιδιωκόμενη εμβέλεια σε μόλις 445 χιλιόμετρα. Παρ' όλα αυτά, τα ηλεκτρικά αεροσκάφη έχουν ζήτηση. «Οι αμιγώς ηλεκτρικές πτήσεις είναι πολύ της μόδας λόγω της υψηλής ηλεκτρικής απόδοσης, αν, για παράδειγμα, φορτιστούν οι μπαταρίες με αιολική ενέργεια», εξηγεί ο Μπγιόρν Νάγκελ, επικεφαλής του Ινστιτούτου Αρχιτεκτονικής Συστημάτων στο Γερμανικό Κέντρο Αεροδιαστημικής (DLR) στο Αμβούργο. Οι πρώτες παραδόσεις του Alice προγραμματίζονται για το 2027, εφόσον η τεχνολογία των μπαταριών συνεχίσει να αναπτύσσεται με τον προβλεπόμενο ρυθμό. Μεταξύ των αγοραστών είναι η αμερικανική Cape Air, η εταιρεία τσάρτερ GlobalX Airlines, η Deutsche Post, αλλά και επιβατικές αεροπορικές εταιρείες, όπως η Air New Zealand.

Τα υψηλότερα κέρδη από το 2007 εμφάνισε η Deutsche Bank το 2022

Αν και με υψηλό κόστος, ο CEO Κ. Τσέβινγκ αναζωογόνησε τη γερμανική τράπεζα

Του ΛΙΑΜ ΠΡΑΟΥΝΤ
REUTERS BREAKINGVIEWS

Με πολλούς τρόπους ο Κρίστιαν Τσέβινγκ έχει κατορθώσει επιτυχώς να αναζωογονήσει την Deutsche Bank. Οι αντισημβαλλόμενοι δεν ανησυχούν πλέον για τη φερεγγυότητα του γερμανικού τραπεζικού ομίλου, ενώ περιστείλει το κόστος του κατά 3 δισ. ευρώ, απ' τις στιγμές ανέλαβε ως διευθύνων σύμβουλος το 2018, όπως αναφέρει ο Λιάμ Πράουντ στα Breakingviews/Reuters. Είναι αξιοσημείωτο πως τα προφώρον/μικτά κέρδη της γερμανικής τράπεζας το 2022 αποδείχθηκαν τα υψηλότερα που είχε εξασφαλίσει ποτέ κατά τα τελευταία 15 χρόνια, αυξημένα κατά 65% στα 5,6 δισ. ευρώ. Τα καθαρά έσοδα της ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση 7%, στα 27,2 δισ. ευρώ, ενώ οι δαπάνες εκτός τόκων μειώθηκαν 5% στα 20,4 δισ. ευρώ. Το προτεινόμενο μέρισμα προς τους μετόχους του γερμανικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος

Το 2022 η τράπεζα έφθασε πολύ κοντά στο να εμφανίσει απόδοση επί ιδίων κεφαλαίων 8%, που ήταν η επιδίωξή.

είναι και αυτό γενναίοδωρο, ήτοι ενισχυμένο κατά 50% από το 2021 και διαμορφώνεται στα 30 λεπτά του ευρώ ανά μετοχή. Μέχρις εδώ τα αποτελέσματα είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για το πρόγραμμα εξυγίανσης του Κρίστιαν Τσέβινγκ.

Πάντως, όπως υπογραμμίζει στο άρθρο του ο Λιάμ Πράουντ, το κομβικό σημείο αυτού του σχεδίου ήταν ο στόχος από-

Τα έσοδα της Deutsche Bank ενισχύθηκαν σε ετήσια βάση 7%, στα 27,2 δισ. ευρώ, ενώ το μέρισμα που θα λάβουν οι μέτοχοι της τράπεζας φθάνει τα 30 λεπτά ανά μετοχή.

δοσης 8% επί των υλικών ιδίων κεφαλαίων κατά το περασμένο έτος, ο οποίος ουσιαστικά δεν υλοποιήθηκε. Κι αυτό αφήνει σε εκκρεμότητα ένα θλιβερό οικείο καθήκον. Ομολογούμενος, τα αποτελέσματα 12μήνου της Deutsche έδειχναν άλλα πράγματα. Χρησιμοποιώντας τους δημοσιοποιηθέντες αριθμούς, ο όμιλος με έδρα τη Φρανκφούρτη σημείωσε μια απόδοση επί των υλικών ιδίων κε-

φαλαίων κατά 9,4%, που μετράει το ποσό των κερδών τα οποία παράγει μια τράπεζα σε σχέση με τη λογιστική αξία. Αφαιρέστε μια δαπάνη, που αφορά μια αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, ωστόσο, και αυτό το ποσοστό υποχωρεί στο 6,7%, ήτοι πολύ λιγότερο από τον στόχο του 8%. Εάν, δε, εστιαστέτε στα τμήματα της Deutsche, που θέλει να διατηρήσει ο Τσέβινγκ για μεγάλο χρο-

νικό διάστημα, συναρπάζοντας τη λογόμενη βασική τράπεζα, τότε η απόδοση επί ιδίων κεφαλαίων χωρίς τον εφάπαξ φόρο διαμορφώνεται στο 8,5% έναντι στόχου 9%.

Βέβαια, του αξίζει να λάβει κάποια εύσημα καθώς έφθασε σε απόσταση αναπνοής, κάτι που φαινόταν απίθανο μόλις πριν από λίγα χρόνια, όταν το κόστος υπερέβαινε κατά πολύ τα έσοδα και ορισμένοι επενδυτές πίστευαν ότι η Deutsche χρειαζόταν ένεση ρευστού, όπως υπενθυμίζει ο Λιάμ Πράουντ. Το κύριο ερώτημα τώρα είναι εάν η στοχασία του επικεφαλής της τράπεζας για το 2022 θα καταστήσει τις φιλοδοξίες του για το 2025 ακόμη πιο παρατραβηγμένες. Η τράπεζα ελπίζει να δημιουργήσει μια απόδοση επί των υλικών ιδίων κεφαλαίων τουλάχιστον της τάξεως του 10%, η οποία θα απαιτούσε μια αποτίμηση περίπου σύμφωνη με την υλική λογιστική αξία των 56 δισ. ευρώ. Η κεφαλαιοποίηση της Deutsche στα 24 δισ. ευρώ είναι περίπου τα δύο πέμπτα αυτού του ποσού, υποδηλώνοντας ότι οι επενδυτές αναμένουν ότι ο Κρίστιαν Τσέβινγκ θα αποκλίσει από τους στόχους του. Η μέση εκτίμηση των αναλυτών είναι για απόδοση επί των υλικών ιδίων κεφαλαίων της τάξεως του 8% το 2025.

Υποθέτοντας ότι τα επιτόκια της ΕΚΤ παραμένουν άνετα πάνω από το μηδέν, οι δραστηριότητες της λιανικής και της εταιρικής τραπεζικής της Deutsche Bank θα πρέπει να είναι σε θέση να διατηρήσουν τις πρόσφατες ισχυρές επιδόσεις τους. Ως εκ τούτου, η βασική μεταβλητή εσοδών είναι η επενδυτική τραπεζική, στην οποία κυριαρχούν το σταθερό εισόδημα και οι συναλλαγές νομισμάτων, οι οποίες σημείωσαν άνοδο το 2021 και το μεγαλύτερο διάστημα του 2022.

Αυξήθηκαν στην Κίνα οι αποταμιεύσεις κατά 2,6 τρισ. δολάρια το 2022

Καταλυτικός ο ρόλος τους στην επανεκκίνηση της οικονομίας

Οι καταλύτες στην ανάπτυξη της Κίνας εκτιμάται πως θα δράσει η εξαναγκαστικά λιτή ζωή που έκαναν τα τελευταία τρία χρόνια οι Κινέζοι εξαιτίας των αλληπαλλών lockdowns και της πολιτικής μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό. Λαός παραδοσιακά ολιγαρχικός, οι Κινέζοι στη διάρκεια των περιόδων που πέρασαν κλεισμένοι στα σπίτια τους αποταμίευαν συστηματικά. Την τελευταία χρονιά της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, το περασμένο έτος, αποταμίευσαν το ιλιγγιώδες ποσό των 2,6 τρισ. δολ. Τώρα η ζωή επιστρέφει στην κανονικότητα και η οικονομία κάνει επανεκκίνηση και καταναλώνουν γενναϊότερα σε όσα στερήθηκαν επί τρία χρόνια και ήδη τονώνουν την κινεζική οικονομία. Ενόψει της περαιτέρω βελτίωσης που αναμένεται να επιφέρουν οι δαπάνες των νοικοκυριών, ο οίκος Fitch αναβαθμίζει τις εκτιμήσεις του για τη δεύτερη οικονομία στον κόσμο.

Η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας ανέφερε συγκεκριμένα ότι η συνολική αποταμίευση των κινεζικών νοικοκυριών αυξήθηκε το 2022 κατά 17,84 τρισ. γουάν, ποσό αντιστοίχων των 2,6 τρισ. δολ., που σημαίνει ότι σημείωσε αύξηση 80% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2021. Αυτό το ποσό αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 1/3 του συνολικού εισοδήματος των κινεζικών νοικοκυριών που προ πανδημίας αποταμιεύαν περίπου το 20%

Η Fitch αναθεωρεί προς τα πάνω την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας στο 5% για το 2023, από 4,1% της προηγούμενης εκτίμησής της.

του εισοδήματός τους. Από τη στιγμή, όμως, που ήρθαν οι περιορισμοί, οι Κινέζοι καταναλωτές απολαμβάνουν όσο ποτέ τη δυνατότητα τους να δαπανήσουν για κρατήσεις σε ξενοδοχεία και πακέτα διακοπών, σε εισιτήρια για κινηματογραφικές ταινίες και σε δείπνα σε ρεστοράν. Έτσι, σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, στη διάρκεια του επταήμερου εορτασμού του κινεζικού νέου έτους ταξίδεψαν περισσότεροι από 300 εκατ. Κινέζοι και δαπάνησαν στις διακοπές τους 56 δισ. δολ., ποσό κατά 30% υψηλότερο από εκείνο του αντίστοιχου επταήμερου του περασμένου έτους. Όπως, άλλωστε, αναφέρουν οι φορολογικές αρχές, οι πωλήσεις καταναλωτικών ειδών βρισκονται πλέον σε επίπεδα κατά 12% υψηλότερα από τα προ πανδημίας.

Σύμφωνα με την ταξιδιωτική εταιρεία Tongcheng Travel, οι κρατήσεις σε ξενοδοχεία δεκαπλασιάστηκαν σε ορι-

σμένους ιδιαίτερα δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, όπως είναι οι πόλεις Σιάν και Λιουγιάνγκ. Στο μουσείο με τον διάσημο «Πύλινο Στρατό», τον Στρατό του αυτοκράτορα Κινσικουάνγκ στη Σιάν, υπήρχε τέτοιος συνωστισμός ώστε οι επισκέπτες διαμαρτύρονταν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ότι δεν έβλεπαν παρά ο ένας τον άλλον και όχι τα αγάλματα. Επιπλέον, τον περασμένο μήνα η αξία των εισιτηρίων που έκοψαν οι μεγάλες κινηματογραφικές αίθουσες υπερέβη το 1,5 δισ. δολ., καταγράφοντας τα υψηλότερα επίπεδα που έχουν σημειωθεί ποτέ μήνα Ιανουάριο. Όπως αναφέρει η Κινεζική Ένωση Κινηματογράφων, αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό σε μία έκτακτη εβδομάδα αργιών, στη διάρκεια της οποίας οι κινηματογραφικές αίθουσες έκοψαν 129 εκατ. εισιτήρια. Όλα αυτά έχουν τονώσει την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων, με την αλυσίδα καταστημάτων Χιάιχουαίβι να έχει σημειώσει ρεκόρ πωλήσεων και να έχει ανοίξει 34 νέα καταστήματα στη διάρκεια του περασμένου μήνα. Έτσι, η Fitch Ratings αναθεωρεί προς τα πάνω την πρόβλεψή της για την ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας στο 5% για το 2023, ενώ η προηγούμενη εκτίμησή της τον περασμένο Δεκέμβριο μιλούσε μόνο για αύξηση του ΑΕΠ κατά 4,1%.

Ο εν λόγω οίκος παραδόξως βασιζέ-

Στη διάρκεια του επταήμερου εορτασμού του κινεζικού νέου έτους ταξίδεψαν περισσότεροι από 300 εκατ. Κινέζοι και δαπάνησαν στις διακοπές τους 56 δισ. δολ., ποσό κατά 30% υψηλότερο από εκείνο του αντίστοιχου περασμένου έτους. Όπως, άλλωστε, αναφέρουν οι φορολογικές αρχές, οι πωλήσεις καταναλωτικών ειδών βρισκονται πλέον σε επίπεδα κατά 12% υψηλότερα από τα προ πανδημίας.

την πρόβλεψή του στην εκτίμηση της UBS ότι η αποταμίευση των κινεζικών νοικοκυριών κυμαίνεται κάπου ανάμεσα στα 590 και τα 678 δισ. δολ., ποσό πολύ μικρότερο από τα στοιχεία της κεντρικής τράπεζας της Κίνας. Ωστόσο, ο εν λόγω οίκος διαπιστώνει πως αμέσως μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων «η κατανάλωση και η οικονομική δραστηριότητα ανακάμπτουν στην Κίνα πολύ ταχύτερα απ' όση είχε αρχικά εκτιμηθεί». Παράλληλα, η Fitch επικαλείται τα τελευταία στοιχεία που φέρουν

τον δείκτη υπευθύνων προμηθειών στους ζωτικούς τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών να καταγράφει σημαντική άνοδο, σηματοδοτώντας ανάπτυξη στους δύο κλάδους. Από την πλευρά της, πάντως, η UBS είναι σαφώς πιο επιφυλακτική ως προς το κατά πόσον πρόκειται η κινεζική νοικοκυριά να δαπανήσουν γενναϊότερα τις αποταμιεύσεις τους και τονίζει πως «το πλεόνασμα αποταμιεύσεων ίσως δεν δαπανηθεί πλήρως, ούτε πολύ γρήγορα μέσα στο 2023». Η ελβετική τράπεζα προβλέ-

πει, ειδικότερα, πως φέτος η κατανάλωση των νοικοκυριών θα αυξηθεί κατά 10% με 11%, ενώ ο οικονομολόγος της Γουάιτ & Τάου τονίζει πως «δεν έχουν ακόμη ανακάμψει πλήρως ούτε η απασχόληση ούτε τα εισοδήματα των νοικοκυριών, γι' αυτό και μπορεί να μην ανακάμψει πλήρως η καταναλωτική εμπιστοσύνη και οι καταναλωτές να παραμείνουν επιφυλακτικοί». Ο ίδιος προβλέπει πως θα ανακάμψει πλήρως η κατανάλωση στη χώρα από το 2024 και μετά.

CNN, CNBC

Εύρωστες με ενισχυμένη κερδοφορία οι ευρωπαϊκές τράπεζες, λείπει η ΕΚΤ

Οι ευρωπαϊκές τράπεζες είναι εύρωστες κεφαλαιακά και διαθέτουν ικανοποιητική ρευστότητα, καθώς και αυξημένη κερδοφορία, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του εποπτικού ελέγχου για το 2022, που δημοσιοποίησε χθες η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Ωστόσο η ΕΚΤ εκφράζει την ανησυχία της, καθώς τα ευρήματα που έχει στη διάθεσή της ανέδειξαν προβλήματα στην εσωτερική διακυβέρνηση των τραπεζών. Η σχετική διαδικασία ελέγχου διενεργήθηκε ενώ επιδεινώθηκαν οι οικονομικές συνθήκες και η κατάσταση στις χρηματοπιστωτικές αγορές μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Η άνοδος των επιτοκίων, όμως, οδήγησε σε βελτίωση της κερδοφορίας και της παραγωγής κεφαλαίου. Κατά μέσο όρο οι τράπεζες διατήρησαν εύρωστες θέσεις κεφαλαίου και ρευστότητας. Στη συντριπτική τους πλειονότητα διατηρούν περισσότερα κεφάλαια από αυτά που υπαγορεύουν οι κεφαλαιακές απαιτήσεις, όπως διαμορφώθηκαν μετά τον προηγούμενο κύκλο εποπτικού ελέγχου. Οι βαθμολογίες παρέμειναν σε γενικές γραμμές συνολικά αμετάβλητες.

Ο επικεφαλής του εποπτικού βρα-

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του εποπτικού ελέγχου, εκφράζεται ανησυχία για προβλήματα στην εσωτερική διακυβέρνηση των τραπεζών.

χίονα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Αντρέα Ενρία, δήλωσε ότι οι τράπεζες έχουν ανταπεξέλθει στις οικονομικές επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, χάρη στις ισχυρές θέσεις κεφαλαίου και ρευστότητας, στην αύξηση της κερδοφορίας τους και τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού. Η άσκηση είχε ως αποτέλεσμα να ζητηθεί από 24 τράπεζες να αυξήσουν τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας για την κάλυψη των μη εξυπηρετούμενων δανείων, καθώς δεν κάλυπταν τις απαιτήσεις της ΕΚΤ. Η συνολική υστέρηση κεφαλαίου όσον αφορά τις προβλέψεις για τα κόκκινα δάνεια ανήλθε σε 7 μονάδες βάσης των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού στο τέλος του κύκλου της

Ο επικεφαλής του εποπτικού βραχίονα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Αντρέα Ενρία, δήλωσε ότι οι τράπεζες έχουν ανταπεξέλθει στις οικονομικές επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

άσκησης. Οι τράπεζες που αντιμετώπιζουν ενεργά αυτές τις ελλείψεις θα μπορούσαν να μειώσουν γρήγορα αυτή

τη νέα προσαύξηση εντός του 2023, χωρίς να χρειαστεί να περιμένουν την επόμενη αξιολόγηση.

Εξάλλου για πρώτη φορά η ΕΚΤ αξιολόγησε τον κίνδυνο υπερβολικής μόχλευσης στο πλαίσιο της SREP. Στόχος της ήταν να εντοπιστούν οι τράπεζες που χρειάζεται να εφαρμόσουν μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ εξέδωσε μέτρα ποιοτικού χαρακτήρα για τέσσερις τράπεζες.

Για την προερχόμενη περίοδο οι συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις και κατευθύνσεις έχουν αυξηθεί, κατά μέσον όρο, σε 15% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού, από 14,7% στον προηγούμενο κύκλο της SREP. Το μέσο ύψος των συνολικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και κατευθύνσεων όσον αφορά τον βασικό κεφαλαιακό δείκτη CET1 αυξήθηκε σε περίπου 10,7% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού, από 10,4% το 2022. Στο τέλος του γ' τριμήνου 2022, το μέσο ύψος του CET1 που διακροτούνταν από σημαντικά ιδρύματα ανήλθε συνολικά σε 14,7% των σταθμισμένων ως προς τον κίνδυνο στοιχείων ενεργητικού.

Εν κατακλείδι, η μέση συνολική βαθμολογία SREP το 2022 παρέμεινε σε γενικές γραμμές αμετάβλητη, καθώς το

92% των υπό εξέταση τραπεζών έλαβε την ίδια συνολική βαθμολογία SREP όπως και το 2021. Η βαθμολογία του υπόλοιπου 8% των τραπεζών επιδεινώθηκε. Ωστόσο, προβλήματα προέκυψαν στη λεγόμενη εσωτερική διακυβέρνηση των τραπεζών, καθώς, όπως αναφέρει η ΕΚΤ, «τα σχετικά ευρήματα ενέπνευσαν ανησυχία για την αποτελεσματικότητα και τη σύνθεση των διοικητικών οργάνων, τη συλλογική καταλληλότητα τους και τα καθήκοντα επίβλεψης που τους έχουν ανατεθεί».

Η ΕΚΤ διαπίστωσε επίσης ότι πολλές τράπεζες δεν διέθεταν επαρκείς πόρους σε όλες τις λειτουργίες ελέγχου τους, όπως στη διαχείριση κινδύνων, συμμόρφωση και εσωτερική επιθεώρηση. Ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει επίσης οδηγήσει σε αύξηση των λειτουργικών κινδύνων και των κινδύνων που συνδέονται με τα πληροφοριακά συστήματα - τον κυβερνοκώρο, ωθώντας τις τράπεζες να αντιμετωπίσουν τις ανεπάρκειες που παρουσιάζονται στις οικείες ρυθμίσεις εξωτερικής ανάθεσης εργασιών και στα οικεία πλαίσια για την ασφάλεια των πληροφοριακών συστημάτων και την ανθεκτικότητα σε κυβερνοπειλές.

Σε ύψη-ρεκόρ το εμπόριο ανάμεσα σε ΗΠΑ και Κίνα

Παρά τις αυξανόμενες ψυχροπολεμικές εντάσεις ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη, το περασμένο έτος το εμπόριο ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Κίνα σημείωσε επίπεδα-ρεκόρ, διαφεύγοντας τις θεωρίες περί αποδεδειμμένων των δύο οικονομιών. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του αμερικανικού υπουργείου Εμπορίου, το διμερές εμπόριο έφθασε στα 690,6 δισ. δολ., με τις εξαγωγές των ΗΠΑ στην Κίνα να σημειώνουν αύξηση κατά 2,4 δισ. δολ. στα 153,8 δισ. δολ. Την ίδια στιγμή οι εισαγωγές

κινεζικών προϊόντων στην αμερικανική αγορά αυξήθηκαν κατά 31,8 δισ. δολ., φθάνοντας στα 536,8 δισ. δολ., σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού Γραφείου Οικονομικών Αναλύσεων. Όπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, αυτά τα στοιχεία καταδεικνύουν πως η υποτιθέμενη αποσύνδεση των δύο οικονομιών, η αμοιβαία ανεξάρτησή τους δηλαδή σε ευρύ φάσμα τομέων, βρίσκεται περισσότερο στα λόγια στελεχών της Ουάσινγκτον παρά στην πραγματικότητα. Μιλώντας στο CNN ο Νικ Μάρο, κύριος αναλυτής της

Έφθασε στα 690,6 δισ. δολάρια το 2022, παρά τις προσπάθειες αποσύνδεσης των δύο οικονομιών.

Economist Intelligence, ανέφερε ότι «οι εφοδιαστικές αλυσίδες τείνουν να επιμένουν στα ίδια και ιδιαίτερος όσες είναι συνδεδεμένες με την Κίνα». Ο ίδιος διαπιστώνει πως η αμερικανική κυβέρνηση καταβάλλει προσπάθειες για να μειώσει την ε-

ξάρτηση της εφοδιαστικής αλυσίδας από την Κίνα, αλλά τελικά εκείνο που ενδιαφέρει περισσότερο τις επιχειρήσεις είναι να παραδώσουν εγκαίρως τα προϊόντα τους στους καταναλωτές, και μάλιστα έτσι ώστε να γίνεται η καλύτερη χρήση του κόστους των δραστηριοτήτων τους. Το αμέσως προηγούμενο ρεκόρ στο διμερές εμπόριο ήταν το 2018, όταν η αξία των συναλλαγών ανάμεσα στις ΗΠΑ και την Κίνα έφθασε στα 658,8 δισ. δολ. σύμφωνα με επίσημα στοιχεία. Εκτοτε παραμένουν στη θέση τους οι δασμοί ύψους δεκάδων

δισ. δολ. που επέβαλε στις κινεζικές εισαγωγές ο τέως πρόεδρος των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ. Αντί να ανακαλέσει αυτές τις επιθετικές κινήσεις, ο σημερινός πρόεδρος των ΗΠΑ, Τζο Μπάιντεν, έχει εντείνει τον εμπόριο πόλεμο αθόρυβα. Τον Οκτώβριο του 2022 η κυβέρνηση του επέβαλε νέους περιορισμούς στις εξαγωγές τεχνολογίας προς την Κίνα, με σκοπό να την εμποδίσει να έχει πρόσβαση σε στρατηγικές σημασίας τεχνολογία και να μην μπορεί, έτσι, να αυξήσει τη στρατιωτική δύναμή της.

Οι εισαγωγές κινεζικών προϊόντων στην αμερικανική αγορά αυξήθηκαν κατά 31,8 δισ. δολ., φθάνοντας στα 536,8 δισ. δολ., σύμφωνα με στοιχεία του αμερικανικού Γραφείου Οικονομικών Αναλύσεων.

PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520

Πολυτελή ξενοδοχεία προτιμούν οι Κινέζοι

Στην Κίνα, όπου προσφάτως αποσύρθηκαν οι αυστηρότερες απαγορεύσεις μετακίνησης για την ανάσχεση της πανδημίας του κορωνοϊού, οι άνθρωποι θέλουν να ταξιδέψουν και να επιτρέψουν κάποιες πολυτελείες στον εαυτό τους, όπως αποτυπώνεται στα αποτελέσματα έρευνας την οποία διεξήγαγε η Morgan Stanley και αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά του το αμερικανικό ενημερωτικό δίκτυο CNBC. Τα σχετικά συμπεράσματα βασίζονται σε έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε από τις 29 έως τις 31 Ιανουαρίου σε περίπου 2.000 καταναλωτές στις μεγαλύτερες πόλεις της Κίνας σε 19 επαρχίες. Τον Σεπτέμβριο,

Το 37% των Κινέζων προτιμά ξενοδοχεία με περισσότερα αστέρια, από το 18% το 2020, σύμφωνα με έρευνα που διεξήχθη στις μεγαλύτερες πόλεις της Κίνας σε 19 επαρχίες.

ο αναλυτής της UBS Σιν Τσεν και ομάδα συναδέλφων του δήλωσαν ότι περιμέναν πως μετά το πέρας του κορωνοϊού οι άνθρωποι στην Κίνα θα πληρώνουν αδρά όταν πρόκειται για ξενοδοχεία.

Η έρευνα επισημειώνει την αυξανόμενη ζήτηση για ξενοδοχεία υψηλού επιπέδου και πολυτελείας στην Κίνα, τώρα που η χώρα έχει τερματίσει τους εσωτερικούς ταξιδιωτικούς περιορισμούς, ενώ το τεράστιο κύμα κρουσμάτων κορωνοϊού έχει περάσει. «Οι καταναλωτές φαίνονται πιο πρόθυμοι να αυξήσουν τις δαπάνες για διαμονή σε ξενοδοχεία όταν οργανώνουν τα ταξίδια τους σε σύγκριση με την προηγούμενη εποχή, ενώ το 20% το αναφέρει ως το μεγαλύτερο κόστος του ταξιδιού του, σε σύγκριση με το

17% το 2017 και το 2020», ανέφεραν οι αναλυτές της Morgan Stanley. Επίσης, βάσει των ευρημάτων, «το 37% των καταναλωτών προτιμά ξενοδοχεία με περισσότερα αστέρια, από το 18% το 2020, όταν οι πιο εύποροι καταναλωτές υψηλότερου εισοδήματος δείχνουν ακόμη πιο πρόθυμοι να ξοδέψουν για διαμονή σε πολυτελή ξενοδοχεία (47% έναντι 31% το 2020). Οι αναφορές σε οικονομικά ξενοδοχεία και ξενοδοχεία μεσαίας κατηγορίας μειώθηκαν παγκοσμίως». Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί πως η διάθεση των ανθρώπων να αποταμιεύσουν εκτινάχθηκε σε υψηλότερα επίπεδα κατά τη διάρκεια της πανδημίας, οπότε υπάρχει διαθέσιμο εισόδημα προς δαπάνη. Οι λιανικές πωλήσεις σημείωσαν υστέρηση στην ανάκαμψη εντός του πρώτου τριμήνου της συνολικής οικονομικής ανάπτυξης στην Κίνα και λόγω αβεβαιότητας σχετικά με το μελλοντικό εισόδημα.

Συν τοις άλλοις, οι αναλυτές της Morgan Stanley σημειώνουν ότι η έρευνα διαπίστωσε μια παρόμοια σιωπηλή όρεξη για ψώνια, παρά το γεγονός ότι κατατάσσεται ως η κορυφαία δαπάνη για τους ταξιδιώτες. Ο προϋπολογισμός αγορών για τους ταξιδιώτες ήταν 9.405 γουάν (1.387 δολάρια), ελαφρώς υψηλότερος από το 2020, αλλά εξακολουθεί να είναι πολύ χαμηλότερος από το επίπεδο του 2017 των 13.782 γουάν, σύμφωνα με έρευνες των τελευταίων ετών. «Η πλειονότητα των καταναλωτών αναμένει να διατηρήσει τις συνολικές δαπάνες αμετάβλητες τους επόμενους έξι μήνες (70% έναντι 73% τον προηγούμενο μήνα)», αναφέρει η έκθεση. Ωστόσο, το 24% των ερωτηθέντων δήλωσε πως σχεδιάζει να ξοδέψει περισσότερο για να «αναβαθμίσει τον τρόπο ζωής του» – μια στάση που συνήθως οδηγεί στην αγορά προϊόντων υψηλότερης ποιότητας. Αυτό το ποσοστό είναι υψηλότερο από το 20% πριν από ένα μήνα, σημειώνει η έκθεση και προσθέτει: «Η αύξηση του αριθμού των καταναλωτών που θέλουν να αναβαθμίσουν τον τρόπο ζωής τους με υψηλότερες δαπάνες είναι καθολική».

Νέα τεχνολογία μειώνει το κόστος κατασκευής των ηλεκτρικών Ι.Χ.

Τη λύση γιγαντιαίων μηχανών χύτευσης αλουμινίου προκρίνουν οι βιομηχανίες

Το μέλλον της αυτοκινητοβιομηχανίας, όπως εν πολλοίς το έχουν συλλάβει ως ιδέα η Tesla και ο ιδρυτής της Ελον Μασκ, απαιτεί εξοικονόμηση κατασκευαστικών συστημάτων, χρόνου και κυρίως χρήματος. Τουλάχιστον αυτό γίνεται ορατό στις γιγαντο-πρέσες που χρησιμοποιούν πολλά εργοστάσια μιμούμενα την καλιφορνέζικη αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία κατασκευάζει μόνο ηλεκτρικά αμάξια. Αντικαθιστώντας, λοιπόν, περίπου 60 συγκολλημένα εξαρτήματα με μία μονάδα, οι γιγαντιαίες μηχανές χύτευσης αλουμινίου (αλλάξιμες γιγαντο-πρέσες), που κατασκευάζονται από τον Ιταλό προμηθευτή της Tesla, IDRA Group, βοηθούν τις αυτοκινητοβιομηχανίες να απλοποιήσουν την κατασκευή και να μειώσουν το κόστος έως και 40% σε ορισμένες περιπτώσεις. Αξίζει να ση-

Η Tesla πρωτοστάτησε στη χρήση τεράστιων μηχανών χύτευσης για την κατασκευή μεμονωμένων κομματιών στο κάτω μέρος του αμαξώματος, τον εξορθολογισμό της παραγωγής και τη μείωση της εργασίας ακόμη και των ρομπότ.

Οι αυτοκινητοβιομηχανίες που χρησιμοποιούν τις τεράστιες μηχανές μπορούν να μειώσουν τις επενδύσεις που απαιτούνται για την κατασκευή του σασί κατά 40%.

μειωθεί ότι η Tesla ήταν εκείνη που πρωτοστάτησε στη χρήση τεράστιων μηχανών χύτευσης για την κατασκευή μεγάλων μεμονωμένων κομματιών στο κάτω μέρος του αμαξώματος, τον εξορθολογισμό της παραγωγής και τη μείωση της εργασίας ακόμη και των ρομπότ.

Ο συνδυασμός των ανωτέρω παραγόντων τη βοήθησε να καταστεί ο πιο κερδοφόρος κατασκευαστής ηλεκτρικών οχημάτων με μπαταρία (BEV). Όσοι ασκούν κριτική ισχυρίζονται ότι η διαδικασία εγκυμονεί κινδύνους ποιότητας και ευελιξίας, καθώς ένα μεμονωμένο ελάττωμα μπορεί να θέσει σε κίνδυνο μια ολόκληρη ενότητα του οχήματος (η οποία δεν αποσυναρμολογείται), οπότε και η επισκευή θα γίνει πολύ δυσκόλο-

τερη, εάν κάτι πάει στραβά. Ωστόσο, καθώς η βιομηχανία αγωνίζεται να διατηρήσει τα περιθώρια κέρδους εν μέσω αυξανόμενων τιμών πρώτων υλών, αυτοκινητοβιομηχανίες όπως η ιαπωνική Toyota, η αμερικανική General Motors, η νοτιοκορεατική Hyundai, η σουηδική, κινεζική Volvo Cars και η κινεζική νεοφυής ηλεκτρικών οχημάτων Nio απευθύνονται σε εταιρείες όπως η IDRA για βοήθεια. «Η βασική ιδέα ήταν να παρέχουμε μια τεχνολογία που θα μπορούσε να απλοποιήσει τη διαδικασία παραγωγής αυτοκινήτων», δήλωσε στο ειδησιογραφικό πρακτορείο Reuters ο γενικός διευθυντής της IDRA Ρικάρντο Φεράριο σε συνέντευξή του στα κεντρικά γραφεία της εταιρείας στο Τραβαλιάνο

της βόρειας Ιταλίας. Σήμερα οι μπαταρίες αντιστοιχούν στο 25%-40% του συνολικού κόστους των αμαξιών. Οι αυτοκινητοβιομηχανίες που χρησιμοποιούν μηχανές χύτευσης αλουμινίου ισχυρίζονται ότι μπορούν να μειώσουν τις επενδύσεις που απαιτούνται για την κατασκευή του σασί, το οποίο είναι το δεύτερο ακριβότερο εξάρτημα ενός οχήματος μετά τον κινητήρα, κατά 40% και το μέσο κόστος των εξαρτημάτων τους κατά 30%, όπως είπε ο Φεράριο. «Είναι ένας τρόπος να γίνουν τελικά τα ηλεκτρικά αμάξια προσιτά σε όλους», προσέθεσε. Η IDRA, την οποία ανέλαβε ο κινεζικός όμιλος LK Industries το 2008, κατασκευάζει γιγαντο-πρέσες από το 2016. Οι ανταγωνιστές της IDRA

και της LK περιλαμβάνουν την Buhler Group στην Ευρώπη, την Ube Corp. και τη Shiba Machine στην Ιαπωνία, καθώς και τις Yizumi και Haitian στην Κίνα. Η χύτευση μετάλλων και πλαστικών έχει χρησιμοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό στη μεταποίηση, αλλά η εφαρμογή της σε μεγάλα τμήματα αμαξώματος αλουμινίου στην αυτοκινητοβιομηχανία είναι σχετικά νέα. Τέλος, αναφέρεται πως η παγκόσμια αγορά χύτευσης αλουμινίου είχε αξία σχεδόν 73 δισ. δολαρίων πέρυσι και προβλέπεται να ξεπεράσει τα 126 δισ. δολάρια μέχρι το 2032, σύμφωνα με ανάλυση της AlixPartners με βάση τα στοιχεία του Apollo Reports.

REUTERS

παρουσιάζει τους ΟΝΙΡΑΜΑ

ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ

ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ Η

ΜΑΝΤΩ

SPECIAL GUEST

ΚΑΘΗΡΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

3 ΜΑΡΤΙΟΥ

20.30

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΕΥΚΩΣΙΑΣ

Tickethour

a ticketmaster company

7777 7040

ΓΡΗΓΟΡΟΙ ΚΑΙ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Τεύχος '90s

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η ενεργειακή πολιτική της Κίνας ευνοεί την Ευρώπη

Της ΓΙΑΝ ΖΕΝ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η ενεργειακή πολιτική της Κίνας ευνοεί εμμέσως την Ευρώπη. Μια οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία του κορωνοϊού θα ενισχύσει την ζήτηση της για υδρογονοποιημένο φυσικό αέριο, το οποίο οι Ευρωπαίοι λαχταρούν, διότι έστρεψαν τα νότια στις προμήθειες από τη Μόσχα μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Ωστόσο, η εκστρατεία του Πεκίνου να αυξήσει τις εισαγωγές αερίων, να χρησιμοποιήσει περισσότερο γαϊνάνθρακα και να ενισχύσει την εγχώρια παραγωγή φυσικού αερίου, θα πρέπει να περιορίσει την αύξηση της κινεζικής ζήτησης για το δεδομένο υγρό καύσιμο κατά το 2023. Αυτό θα

Το Πεκίνο έχει επικεντρωθεί εκ νέου σε μεγάλο βαθμό στον γαϊνάνθρακα.

μπορούσε να απαλύνει τον οδυνηρό αντίκτυπο για την Ευρώπη, που διψάει για φυσικό αέριο.

Το 2021, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας ήταν η μεγαλύτερη αγοράστρια στον κόσμο του υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Ωστόσο, οι αγορές της μειώθηκαν κατά 20%, σε 64 εκατομμύρια τόνους ή 88 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα (bcm) σε αεριοποιημένη μορφή το επόμενο έτος, όταν τα lockdowns περιορίστηκαν την οικονομική δραστηριότητα.

Η άνοδος των τιμών του φυσικού αερίου στην Ευρώπη, εν τω μεταξύ, ώθησε τους Κινέζους εμπόρους να ανακατευθύνουν τα φορτία των ΗΠΑ, που εξασφαλίστηκαν μέσω φθηνότερων μακροπρόθεσμων συμβάσεων με την πληγήσια από τον πόλεμο ήπειρο και με σκοπό το κέρδος, μια τάση που μπορεί να συνεχιστεί.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ειστάγει ρεκόρ ποσότητας καυσίμου, που έφθασε τα 131 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα το 2022, ήτοι 60% περισσότερο από το 2021, όπως δείχνουν τα στοιχεία της Kpler.

Οι οικονομικές προοπτικές της Κίνας έχουν βελτιωθεί αφότου το Πεκίνο εγκατέλειψε ξαφνικά την πολιτική του για μηδενική ανοχή στην COVID, τον Δεκέμβριο.

Ωστόσο, η πτώση στις τιμές των εξαγωγών υποδηλώνουν ότι η ανάκαμψη θα είναι λιγότερο θεαματική από ό,τι όταν η ασιατική χώρα καλάρωσε για πρώτη φορά τους περιορισμούς της πανδημίας το 2021. Ο κορυφαίος κρατικός φορέας για τη βιομηχανία, το Συμβούλιο Ηλεκτρισμού της Κίνας, εκτιμά πως η κατανάλωση ενέργειας αθροιστικά, ο βασικός δείκτης της οικονομικής δραστηριότητας, θα αυξηθεί μόλις 6% το 2023 έναντι 10,3% το 2021.

Γι' αυτό οι κινεζικές εισαγωγές υδρογονοποιημένου φυσικού αερίου (LNG) προβλέπεται να αυξηθούν μόλις 7% φέτος στα 94 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα, σύμφωνα με τον πάροχο δεδομένων OilChem China, ή 14% κάτω από το ανώτατο όριο του 2021.

Υπάρχουν περισσότεροι λόγοι να πιστεύουμε ότι η επαναλειτουργία της Κίνας δεν θα δυσχεράνει την προσπάθεια της Γηραιάς Ηπείρου για φυσικό αέριο. Εχοντας δεχθεί πλήγμα από ελλείψεις ηλεκτρικής ενέργειας το 2021, το Πεκίνο έχει επικεντρωθεί εκ νέου σε μεγάλο βαθμό στον γαϊνάνθρακα, ο οποίος αντιπροσωπεύει περίπου το 60% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας. Πέρυσι, η παραγωγή της Κίνας αυξήθηκε κατά 9% στα 4,5 δισεκατομμύρια τόνους και αναμένεται να αυξηθεί περαιτέρω το 2023.

Η κυβέρνηση θέλει επίσης να μειώσει την εξάρτηση από ασταθείς και ακριβότερες αγορές σε υδρογονοποιημένο αέριο, παράγοντας περισσότερο φυσικό αέριο εντός των τοιχείων και εξασφαλίζοντας περισσότερο φυσικό αέριο μέσω αγωγών, ειδικά από τη γειτονική Ρωσία. Οι ροές με κατεύθυνση την Κίνα μέσω του δικτύου «Ενέργεια της Σιβηρίας/Power of Siberia», μήκους 3.000 χιλιομέτρων, θα πρέπει να αυξηθούν στα 22 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα το τρέχον έτος από τα 15 δισεκατομμύρια το 2022, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της S&P Global Commodity Insights.

Μία από τις λίγες κεντρικές τράπεζες με κέρδη η ΤτΕ

Για ποιους λόγους καταφέρνει να ενισχύεται κόντρα στο δύσκολο περιβάλλον

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΗ

Ενώ η πλειονότητα των κεντρικών τραπεζών αναμένεται να σημειώσει ζημίες, κυρίως λόγω της άνοδου των αποδόσεων των ομολόγων που έχουν αγοράσει στο πλαίσιο των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης, η Τράπεζα της Ελλάδος δεν αντιμετωπίζει κανέναν κίνδυνο, αντίθετα συνεχίζει, και θα συνεχίσει να σημειώνει κέρδη. Αυτό είναι το αποτέλεσμα πολλών παραγόντων και κυρίως της πολύ καλής διαχείρισης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου που έχουν κάνει οι αρμόδιες υπηρεσίες της ΤτΕ, φέρνοντας την σε θέση να ανήκει στο μόλις 10% των κεντρικών τραπεζών διεθνώς που θα αποτελέσουν την «εξζείρεση» στον γενικό κανόνα των ζημιών. Η ταχύτερη αύξηση των επιτοκίων στην οποία έχουν προχωρήσει οι κεντρικές τράπεζες διεθνώς, για να αντιμετωπίσουν την εκτόξευση του πληθωρισμού, έχει οδηγήσει σε εκτίναξη των πληρωμών τόκων που καταβάλλουν στις εμπορικές τράπεζες για τις καταθέσεις που οι ίδιες δημιούργησαν με την τερσότητα σύριξη την οποία έχουν προσφέρει μέσω των προγραμμάτων ποσοτικής χαλάρωσης (QE). Όπως υπογράμμισε σε έκθεσή της την Τρίτη η Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, «η

Μόλις 10% των κεντρικών τραπεζών θα αποτελέσουν την «εξζείρεση» στον γενικό κανόνα των ζημιών.

αύξηση των επιτοκίων μειώνει τα κέρδη ή ακόμη και οδηγεί σε ζημίες ορισμένες κεντρικές τράπεζες, ειδικά εκείνες που αγόρασαν περιουσιακά στοιχεία σε εγκύριο νόμισμα για στόχους μακροοικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας».

Οι τράπεζες που έχουν ήδη ανακοινώσει ζημίες ή έχουν προειδοποιήσει για την πιθανότητα να καταγράψουν ζημίες λόγω των προγραμμάτων αγορών ομολόγων, είναι η κεντρική τράπεζα της Αυστραλίας, του Βελγίου, της Ιαπωνίας, της Νέας Ζηλανδίας, της Ολλανδίας, της Αγγλίας, της Σουηδίας καθώς και η Federal Reserve και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. «Μια σειρά πρωτόγνωρων διαταραχών οδήγησε σε πρωτοφανείς υψηλούς ρυθμούς πληθωρισμού, τους οποίους πρέπει να καταπολεμήσουμε αυξάνοντας τα επιτόκια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των τόκων-εξόδων που καταβάλλουμε στις τράπεζες. Στην περίπτωση αυτή, τα κέρδη μας μειώνονται και μπορεί ακόμη και να υποστούμε ζη-

Η ΤτΕ διαθέτει ένα μεγάλο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο, το οποίο περιέχει διαφοροποιημένες επενδυτικές επιλογές που αποφέρουν συστηματικά σημαντικά κέρδη, χάρη στην πολύ προσεκτική διαχείριση των υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνου και στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας.

μιές», είχε σημειώσει σε ανακοίνωσή της η ΕΚΤ τον περασμένο Νοέμβριο. Οι εθνικές τράπεζες του ευρωσυστήματος, υπό τον συντονισμό της ΕΚΤ, αγόρασαν ομόλογα όταν οι αποδόσεις ήταν χαμηλές, άρα τα έσοδά τους προέρχονται από επιτόκια που ήταν χαμηλά. Ωστόσο τα έξοδα τους έχουν πλέον εκτιναχθεί. Τα έξοδα προέρχονται από α) τους τόκους που καταβάλλουν στις εμπορικές τράπεζες για τις καταθέσεις τους, οι οποίοι από 0,5% έχουν ταχύτερα σκαρφαλώσει στο 2,5%, και β) από τους τόκους που καταβάλλουν για τις καταθέσεις του Δημοσίου, οι οποίοι επίσης έχουν σκαρφαλώσει στο 2,5% από 0,5%-0%.

Παράλληλα, δημιουργούνται ζημίες εξ αποτίμησης καθώς η αξία των περιουσιακών στοιχείων που κατέχουν (π.χ. ομόλογα) έχει μειωθεί λόγω της αύξησης των επιτοκίων.

Οι τρεις λόγοι

Σε αυτόν τον γενικότερο «κανόνα» ωστόσο η Τράπεζα της Ελλάδος ξεχωρίζει,

καθώς θα συνεχίσει να καταγράφει κέρδη. Και οι λόγοι είναι οι εξής τρεις:

• Πρώτον, η ΤτΕ διαθέτει ένα μεγάλο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο το οποίο περιέχει διαφοροποιημένες επενδυτικές επιλογές που αποφέρουν συστηματικά σημαντικά κέρδη, χάρη στην πολύ προσεκτική διαχείριση των υπηρεσιών διαχείρισης κινδύνου και διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας.

• Δεύτερον, καθώς η Ελλάδα δεν είχε επενδυτική βαθμίδα, η ΤτΕ δεν έχει αγοράσει ομόλογα υπό το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ (το APP), αν και συμμετείχε στο έκτακτο πρόγραμμα της πανδημίας PEPP. Αυτό σημαίνει ότι είναι πολύ λιγότερο εκτεθειμένη από ό,τι οι άλλες κεντρικές τράπεζες, ενώ οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων δεν ήταν τόσο χαμηλές ή αρνητικές όπως ήταν άλλων ευρωπαϊκών χωρών (υπό το PEPP), με αποτέλεσμα να έχουν αποφέρει ένα σχετικό εισόδημα.

• Ο τρίτος παράγοντας αφορά ένα τεχνικό θέμα το οποίο ονομάζεται «ανα-

διανομή του νομισματικού εισοδήματος». Προγράμματα όπως το APP είναι «κοινά» —σε αντίθεση με το PEPP— και αποτελούν μέρος του νομισματικού εισοδήματος στην ΕΚΤ. Το συνολικό νομισματικό εισόδημα αναδιανέμεται σε όλες τις χώρες ανάλογα με την κλίση κεφαλαίου που έχει καθιερωθεί. Η κλίση της Ελλάδας είναι στο 2,017%, οπότε η κερδοφορία της ΤτΕ επωφελείται σε κάποιο βαθμό και από αυτόν τον παράγοντα.

Συνεπώς, η ΤτΕ αναμένεται να συνεχίσει να καταγράφει κέρδη, ενώ θα είναι σε θέση να συνεχίσει και τις διανομές μεριόματος στο Δημόσιο. Παράλληλα, καθώς η μετοχή της είναι εισγόμενη στο Χρηματιστήριο Αθηνών, παρέχει στήριξη στην εγχώρια αγορά, όπως στήριξη παρέχει και στην αγορά ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, έχοντας αγοράσει τίτλους αξίας περίπου 40 δισ. ευρώ, κρατώντας τις αποδόσεις σε επίπεδα που ανταγωνίζονται τα ιταλικά ομόλογα (τα οποία κατέχουν επενδυτική βαθμίδα).

Αυστηρά αλλά διαχειρίσιμα τα stress test για 2023-2025

Δεν θα χρειαστούν πρόσθετα κεφάλαια, εκτιμούν οι ελληνικές τράπεζες

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Αυστηρά αλλά και αναμενόμενο χαρακτηρίζουν οι τράπεζες το δυσμενές μακροοικονομικό σενάριο βάσει του οποίου θα «στρεσαριστούν» τα κεφάλαια των τεσσάρων συστημικών τραπεζών την τριετία 2023-2025, στο πλαίσιο της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress test) που πραγματοποιεί η ΕΚΤ και συντονίζει η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (European Banking Authority -EBA). Η αυστηρότητα έγκειται στη σημαντική ύφεση που η ΕΚΤ προβλέπει για την ελληνική οικονομία το 2023 και το 2024, που διαμορφώνεται στο -1,9% και -4,5% αντίστοιχα, και στη χαμηλή ανάπτυξη 0,9% το 2025, με παράλληλη μείωση των τιμών στα οικιστικά και επαγγελματικά ακίνητα και διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των τραπεζών, πρόκειται για ένα απομακρυσμένο σενάριο που δεν θεωρείται ρεαλιστικό και πιθανό να επαληθευθεί, παρά μόνον υπό ακραίες και απρόβλεπτες συνθήκες. Όπως ανακοίνωσε η ΕΚΤ, τα αποτελέσματα του stress test θα χρησιμοποιηθούν «για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος των

Τα αποτελέσματα θα ορίσουν το πρόσθετο κεφαλαιακό «μαξιλάρι» που θα πρέπει να διαθέτουν όλες οι τράπεζες.

δυσμενών διαταραχών στην ανθεκτικότητα των τραπεζών υπό αντίθετες μακροοικονομικές συνθήκες» και θα δημοσιοποιηθούν τον Ιούλιο. Με βάση τα αποτελέσματα, θα υπολογιστεί το πρόσθετο κεφαλαιακό «μαξιλάρι» που θα πρέπει να διαθέτουν όλες οι τράπεζες στο πλαίσιο και του Πυλώνα 2 (P2G), αλλά σύμφωνα με τις εκτιμήσεις δεν αναμένεται να επιφέρουν πρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις ελληνικές τράπεζες. Σήμερα, το πρόσθετο κεφαλαιακό «μαξιλάρι» διαμορφώνεται στο 1,5%-1,75% ανάλογα με την τράπεζα και με δεδομένο ότι οι τράπεζες έχουν βελτιώσει κατά πολύ την εικόνα τους σε σχέση με τα υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων του παρελθόντος, αλλά και με δεδομένη την άνοδο των επιτοκίων που βελτιώνει την κερδοφορία τους, ζητούμενο είναι η συγκράτηση αν

Βάσει των μακροοικονομικών σεναρίων που δημοσίευσε η ΕΚΤ, το δυσμενές σενάριο που έχει υιοθετηθεί για την Ελλάδα είναι κατά πολύ πιο πνότερο από τα αντίστοιχα σενάρια που προβλέπονται για τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, τα οποία περιλαμβάνουν βαθιά ύφεση έως και 6,4%.

οχι η μείωση του κεφαλαιακού αποθέματος στα ίδια επίπεδα, προκειμένου να τεκμηριωθεί και ο στόχος για τη διανομή μεριόματος στους μετόχους.

Το σενάριο για την Ελλάδα

Όπως προκύπτει από τα μακροοικονομικά σενάρια που δημοσίευσε η ΕΚΤ, το δυσμενές σενάριο που έχει υιοθετηθεί για την Ελλάδα είναι κατά πολύ πιο πνότερο από τα αντίστοιχα σενάρια που προβλέπονται για τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, βάσει των οποίων το σύνολο των οικονομικών θα πέσει σε βαθιά ύφεση με τη μεγαλύτερη ύφεση να εντοπίζεται στη Γερμανία (-5,2% το 2023 και σωρευτικά -6,4%). Στο σύνολο της Ευρώ-

ζης η πιθανολογούμενη ύφεση με βάση το δυσμενές σενάριο υπολογίζεται στο -3,4% για το 2023 και στο -4,1% το 2024 και στη συνέχεια ανάπτυξη 1,6% το 2025. Αντίθετα το βασικό σενάριο προβλέπει για την Ελλάδα σταθερή ανάπτυξη 1,5% το 2023 έναντι ασθενικής ανάπτυξης 0,5% στην Ευρωζώνη.

Οι παραδοχές του test

Συγκεκριμένα, οι παραδοχές για την Ελλάδα είναι οι εξής: Πραγματικό ΑΕΠ: Το βασικό σενάριο προβλέπει ανάπτυξη 1,5% το 2023, 3% το 2024 και 2,8% του ΑΕΠ το 2025. Στο δυσμενές σενάριο, η άσκηση περιλαμβάνει ύφεση 1,9% φέτος, 4,5% το 2024

και ανάκαμψη 0,9% το 2025 (σωρευτικά -5,5% στην Ζετία).

Ανεργία: Το ποσοστό ορίζεται στο 11,5% φέτος, στο 10,4% το 2024 και στο 9,4% το 2025 στο βασικό σενάριο. Στο δυσμενές, από το 12,7% φέτος, ανεβαίνει στο 16,1% το 2024 και στο 17,3% το 2025. Πληθωρισμός: Στο βασικό σενάριο αποκλιμακώνεται στο 5,8% φέτος, στο 3,6% το 2024 και στο 2,5% το 2025. Με βάση το δυσμενές σενάριο, ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός στο 8,3% φέτος και αποκλιμακώνεται στο 4,6% το 2024 και στο 3,2% το 2025. Τιμές οικιστικών ακινήτων: Το βασικό σενάριο προβλέπει αύξηση τιμών σε βάθος τριετίας (4,7% φέτος, 3,4% το

2024 και 3% την επόμενη χρονιά). Με βάση το δυσμενές, οι τιμές υποχωρούν -2,1% φέτος, -7% το 2024 και αυξάνονται στο 2,9% το 2025.

Τιμές εμπορικών ακινήτων: Άνοδο κατά 3,2% φέτος, 3,1% το 2024 και 3% το 2025 προβλέπει το βασικό σενάριο. Στο δυσμενές, η πτώση το 2023 φτάνει το -9,2%, υποχωρούν εκ νέου κατά -6,1% το 2024 και συνεχίζουν να πέφτουν κατά -2,2% το 2025.

Μακροπρόθεσμα επιτόκια: Η βασική εκτίμηση είναι για μέσο επιτόκιο 4,18% φέτος, 4,14% το 2024 και 4,13% το 2025. Στο δυσμενές, ο πήχος ανεβαίνει στο 8,28% φέτος, στο 6,89% το 2024 και στο 6,43% το 2025.

Κάτω από τη βάση το βιοτικό επίπεδο στην Ελλάδα

Η απόσταση από την Ευρώπη, παρά την ανάκαμψη – Πώς διαμορφώνεται η αγοραστική δύναμη μέσα από τη σχέση μισθών και τιμών

Του ΒΑΣΙΛΗ ΚΩΣΤΟΥΛΑ

Η ανάκαμψη μετά την αποκατάσταση της σταθερότητας στην ελληνική οικονομία την τελευταία 4ετία συμβάδισε με την επιδείνωση του διεθνούς περιβάλλοντος. Ως αποτέλεσμα, η ενίσχυση των εισοδημάτων μέσα από την ανάπτυξη και τη συγκρατημένη μείωση των φόρων προσκρούει στην εκτόξευση του κόστους διαβίωσης, μετά την πανδημία και την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Συντηρεί έτσι νωπές τις δομικές συνέπειες της πολυετούς οικονομικής καθήλωσης.

Την περίοδο 2019-2022 στην Ελλάδα ο αριθμός των εργαζομένων αυξήθηκε κατά 13% και οι μέσες μηνιαίες αποδοχές ενισχύθηκαν κατά 12,4% («Εργάνη»). Ωστόσο, οι θετικές αυτές εξελίξεις που

Η χώρα μας το 2021 σε όρους επιπέδου διαβίωσης κατατάσσεται 32η ανάμεσα σε 40 κράτη.

σηματοδοτούν το οικονομικό rebound σαν ελατήριο μετά την κρίση έρχονται να τοποθετηθούν πάνω σε χαμηλή βάση. Το 2021, ο μέσος ετήσιος προσαρμοσμένος μισθός πλήρους απασχόλησης στην Ελλάδα ανήλθε σε 15.879 ευρώ, έναντι 33.500 ευρώ στην Ευρώπη. Ως εκ τούτου, με βάση το ύψος των αποδοχών, η χώρα μας κατατάσσεται 22η ανάμεσα στις 26 χώρες της Ε.Ε. (Eurostat).

Όμως δεν είναι μόνο οι μισθοί. Το επίπεδο διαβίωσης σε μια χώρα μετρείται και συγκρίνεται με βάση το κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης του εισοδήματος. Λαμβάνεται έτσι υπόψη το κόστος της διαβίωσης. Εξηγώντας και τη μαζική έξοδο καταρτισμένων νέων επαγγελματιών τα χρόνια που προηγήθηκαν, το επίπεδο διαβίωσης στην Ελλάδα κατέγραψε σαφή πτώση την προηγούμενη δεκαετία, εξαιτίας της κρίσης. Κατά συνέπεια, η χώρα μας το 2021 βρισκόταν οριακά κάτω από την Κροατία και τη Σλοβακία ή οριακά πάνω από την Τουρκία και τη Βουλγαρία σε όρους επιπέδου διαβίωσης – κατα-

ΠΗΓΗ: EUROSTAT *Ολλανδία: χρησιμοποιείται διαφορετική μεθοδολογία

τάσσεται 32η ανάμεσα σε 40 χώρες (Eurostat). Οι πληθωριστικές πιέσεις με όχημα την ενεργειακή κρίση αλλά και η αλματώδης αύξηση των τιμών στα ακίνητα με οδηγό τον τουρισμό και την ξένη ζήτηση, της τάξης του 40%-50% την τελευταία 4ετία, ενισχύουν τα κόστη σε σχέση με τα εισοδήματα. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι το κόστος στέγασης μαζί με τη θέρμανση στην

Ελλάδα αντιπροσωπεύει το 27% της δαπάνης των μισθωτών που κερδίζουν μέχρι 750 ευρώ τον μήνα, ένα υψηλό ποσοστό το οποίο μειώνεται όσο αυξάνεται το εισόδημα (ΕΛΣΤΑΤ). Στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι 4 στα 10 νοικοκυριά δαπανούν το 40% του εισοδήματός για τα αναγκαία προς το ζην, ποσοστό που διαμορφώνεται σαφώς πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Με

την αγοραστική δύναμη στην Ε.Ε. να έχει σημειώσει αύξηση 1,9% σε σύγκριση με τα προηγούμενα χρόνια, η Ελλάδα παραμένει 22η στην ευρωπαϊκή κατάταξη – το μέσο ποσό για καταναλωτικές δαπάνες αγγίζει τις 9.433 ευρώ ετησίως ή 786 ευρώ μηνιαίως (ΕΥΕΣ). Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, είναι μάλλον θετικό το γεγονός ότι το 63% των Ελλήνων κατοικεί σε ιδιόκτητο

οπί. Μόλις το 10% διαμένει σε κατοικία για την οποία έχει λάβει ενυπόθηκο στεγαστικό δάνειο και το 21,5% καταβάλλει ενοίκιο για στέγαση (ΟΟΣΑ). Επιπλέον, στον επίσημο τομέα δεν συνηγορείται το ύψος της παραοικονομίας, η οποία σύμφωνα με εκτιμήσεις που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς δημιουργεί «μαξιλάρι» που συνολικά αγγίζει έως και τα 40 δισ. ευρώ.

Μπροστά στο υψηλό κόστος διαβίωσης, οι εργαζόμενοι διεκδικούν μισθολογικές αυξήσεις. Από την πλευρά τους, οι επιχειρήσεις ζητούν γενναία μείωση του μη μισθολογικού κόστους από το κράτος, ώστε και η ανταγωνιστικότητα να μη χαθεί και τα εισοδήματα να αυξηθούν. Μέχρι στιγμής, η κυβέρνηση έχει προαναγγείλει περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ενόψει της νέας τετραετίας – έχουν μειωθεί κατά 4,4 ποσοστιαίες μονάδες – όπως και νέα αύξηση του κατώτατου μισθού προκειμένου να διαμορφωθεί από 713 σε έως και 780 ευρώ. Επιπλέον, ανασχεδιάζεται το νέο μισθολόγιο των δημοσίων υπαλλήλων, για τους οποίους εξάλλου προωθείται η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης. Συγχρόνως, υλοποιούνται μικρές αυξήσεις στις αποδοχές 2,5 εκατ. συνταξιούχων.

Πέρα από τις όποιες στρεβλώσεις στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, βασική πηγή της ακρίβειας στην Ελλάδα είναι η δομική υψηλή φορολογία που συντήρησε σε υψηλά επίπεδα τις τιμές ακόμη και την περίοδο που οι αποδοχές μειώνονταν. Υπ' αυτήν την έννοια, προκρίνονται ως βασικά συστατικά μιας αναβάθμισης της αγοραστικής δύναμης αφενός η επέκταση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στις αγορές προϊόντων, υπηρεσιών και δικτύων, αφετέρου η μείωση του μη μισθολογικού κόστους με παράλληλη αναμόρφωση δαπανών και φόρων. Και φυσικά, στο τέλος της ημέρας, η ενίσχυση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ μέσω της περαιτέρω σύγκλισης με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στον τομέα της προσέλκυσης επενδύσεων.

Συμπερασματικά: η οικονομία ανακάμπτει έπειτα από πολυετή ύφεση και στασιμότητα, τα δημόσια οικονομικά έχουν τεθεί υπό σχετικό έλεγχο παρά τις πιέσεις από τις διαδοχικές κρίσεις και η χώρα έχει μπει στο παιχνίδι της διεκδίκησης ξένων κεφαλαίων. Ωστόσο, η συγκυρία είναι ατυχής εξαιτίας του πληθωριστικού κύματος, οι φόροι και οι εισφορές παραμένουν υψηλοί παρά τις ελαφρύνσεις των τελευταίων ετών και η δημιουργία νέων δυναμικών επιχειρήσεων με καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας παραμένει το μεγάλο ζητούμενο παρά τη μείωση της ανεργίας.

Η απόκτηση επενδυτικής βαθμίδας από την Ελλάδα θα συμβάλει και στην αναβάθμιση του Χρηματιστηρίου και την προσέλκυση νέων κεφαλαίων, καθώς η ελληνική χρηματιστηριακή αγορά θα μπει στα ραντάρ μεγάλων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων.

Το Χ.Α. προεξοφλεί την επενδυτική βαθμίδα

Η χρηματιστηριακή αγορά έχει αρχίσει να προεξοφλεί την αναβάθμιση της ελληνικής οικονομίας και την ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας, και αυτό είναι ο κύριος μοχλός που οδηγεί την αγορά σε ισχυρή άνοδο και σε επίπεδα τα οποία είχε να δει από το 2014, άνοδος η οποία συνοδεύεται και από σημαντική αύξηση του τζίρου, ενδεικτικό νέων εισροών κυρίως από ξένα χαρτοφυλάκια. Αξίζει να σημειωθεί ότι πάνω από 1.100 νέοι ξένοι επενδυτές άνοιξαν λογαριασμούς τον τελευταίο μήνα και άρχισαν τοποθετήσεις στην ελληνική χρηματιστηριακή αγορά. Οι ξένοι επενδυτές έχουν αρχίσει να βαζούν στα ραντάρ τους την ελληνική αγορά, ενόψει και της ανάκτησης της επενδυτικής βαθμίδας, εδώ και μερικούς μήνες, κάτι που φάνηκε και από το επενδυτικό συνέδριο που διοργάνωσε το Χ.Α. στο Λονδίνο στα τέλη του 2022, όπου έδωσαν το «παρών» εκπρόσωποι διεθνών επενδυτικών οργανισμών που διαχειρίζονται συνολικά κεφάλαια άνω των 30 τρις. δολαρίων.

Η επιστροφή της ελληνικής οικονομίας στην επενδυτική βαθμίδα αποτελεί σημαντικό παράμετρο και για την πορεία του ελληνικού Χρηματιστηρίου. Η απόκτηση επενδυτικής βαθμίδας από την Ελλάδα θα συμβάλει και στην αναβάθμιση του Χρηματιστηρίου και την προσέλκυση νέων κεφαλαίων, καθώς η ελληνική χρηματιστηριακή αγορά θα μπει στα ραντάρ μεγάλων μακροπρόθεσμων κεφαλαίων, για τα οποία τώρα το ελληνικό Χρηματιστήριο δεν είναι επενδύσιμο. Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας θα «τρέξει» και την αναβάθμιση του ελληνικού Χρηματιστηρίου από τις αναδυόμενες στις αναπτυσσόμενες αγορές. Η υποβάθμιση του Χ.Α. είχε ως αποτέλεσμα η ελληνική αγορά να αντλεί κεφάλαια μόνο

από τη μικρή «λίμνη» των επενδυτικών χαρτοφυλακίων και hedge funds που τοποθετούνται σε αναδυόμενες αγορές, κάτι που επηρεάζει αρνητικά τη συναλλακτική δραστηριότητα και τις αποτιμήσεις των μετοχών. Οι αναδυόμενες αγορές, στις οποίες βρίσκεται το Χ.Α., αποτελούν πολύ μικρό κομμάτι της παγκόσμιας επενδυτικής «πίτας» και προσελκύουν αντίστοιχα μικρά κεφάλαια. Να σημειωθεί ότι στον παγκόσμιο δείκτη MSCI η βάρυτητα των αναδυόμενων αγορών είναι μόλις 13%. Η επάνοδος στις ανεπτυγμένες αγορές θα αλλάξει όλο τον «χάρτη» της αγοράς, καθώς θα είναι πιο εύκολες οι αποφορές για επενδύσεις και λήψη θέσεων στο Χ.Α. από τις επιτροπές ρίσκου των διαχειριστών. Η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας θα προλείνει το έδαφος για την αναβάθμιση της αξιολόγησης των τραπεζών και των μη χρηματοοικονομικών εταιρειών. Θα σηματοδοτούσε ουσιαστική αλλαγή σκηνικού, καθιστώντας ελκυστικές τις ελληνικές τράπεζες σε επενδυτές μεγάλου βάθους, ενόψει των υψηλών αναγκών αντίληψης κεφαλαίων αλλά και της στρατηγικής αποεπένδυσής.

Η αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας του Δημοσίου θα αναβαθμίσει και το αξιόχρεο των τραπεζών, οι οποίες θα μπορούν να δανειζονται με πιο χαμηλά επιτόκια από τη διατραπεζική αγορά. Ένα δεύτερο κέρδος είναι ότι θα μπορούν να δανειζονται από την ΕΚΤ με εγγύηση ομόλογα του Δημοσίου που θα αποτιμώνται στην πραγματική τους αξία. Σήμερα η ΕΚΤ κάνει κατ' εξαίρεση δεκτά τα ελληνικά ομόλογα ως εγγυήσεις, αλλά με έκπτωση 50% στην αξία τους. Η υψηλότερη κρατική διαβάθμιση θα επιτρέψει την αναβάθμιση εκτός των τραπεζών και άλλων σημαντικών ελληνικών εταιρειών.

Συνωστισμός κρουαζιεροπλοίων, αλλά λιγότεροι επιβάτες από το 2019

Ρεκόρ αφίξεων πλοίων το 2022, ανήλθαν στις 4.614 – Στους 4.381.876 οι επιβάτες

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Περισσότερα κρουαζιερόπλοια, αλλά με λιγότερους επιβάτες ήρθαν το 2022 στην Ελλάδα, καθώς ο κλάδος αδυνατεί ακόμα να ανακάμψει πλήρως από την πανδημία. Με δεδομένο ότι το μέσο μέγεθος των κρουαζιεροπλοίων έχει τα τελευταία χρόνια αυξηθεί διεθνώς, καθίσταται σαφές πως αιτία των παραπάνω μεγεθών είναι οι χαμηλές πληρότητες των πλοίων. Ακόμα και έτσι, πάντως, η επιβάρυνση προορισμών που έχουν πλέον καταστεί αρνητικά παραδείγματα υπερτουρισμού, όπως η Μύκονος και η Σαντορίνη, ήταν εμφανής ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, δυναμώνοντας τις φωνές κατοίκων και φορέων για θέσπιση αυστηρών ορίων αποβίβασης ημερήσιων επισκεπτών. Θετική χαρακτηρίζεται από την ΕΛΙΜΕ (Ένωση Λιμένων Ελλάδος) και η πορεία των συνολικών εσόδων από την κρουαζιέρα.

Όσον αφορά τις προοπτικές για

Για το 2023 καταγράφεται μεσοσταθμική αύξηση περίπου 15% στις κρατήσεις όλων των προορισμών.

το 2023, με βάση τα σημερινά στοιχεία η ΕΛΙΜΕ τις χαρακτηρίζει ευνοϊκές, καταγράφοντας μια μεσοσταθμική αύξηση περίπου 15% στις κρατήσεις σχεδόν στο σύνολο των προορισμών. Σημειώνεται επίσης πως σε πολλούς ελληνικούς προορισμούς προχωρούν έργα κατασκευής και αναβάθμισης των υποδομών και υπηρεσιών κρουαζιέρας, όπως και έργα που αφορούν την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση των λιμένων. Ωστόσο, τα αποτελέσματα αυτών των πρωτοβουλιών, εφόσον αποδειχθούν πετυχημένες, θα χρειαστούν αρκετά χρόνια για να γίνουν αισθητά και να αποσυμφορήσουν τους βεβαρμένους προορισμούς,

* Τα στοιχεία του ΟΛΠ αφορούν την περίοδο έως 30/9/2022

σημειώνουν κύκλο της αγοράς.

Σύμφωνα με την ΕΛΙΜΕ, που συγκεντρώνει τα σχετικά στατιστικά στοιχεία, το έτος 2022 οι συνολικές αφίξεις κρουαζιεροπλοίων στα ελληνικά λιμάνια ανήλθαν στις 4.614 πλοία και 4.381.876 επιβάτες.

Το τελευταίο πριν από την πανδημία έτος, το 2019, ο αριθμός των αφίξεων ήταν 3.979 πλοία και των επιβατών 5.552.384. Η αύξηση στις αφίξεις πάντως σε σχέση με το 2021 ήταν κατακόρυφη και ανέρχεται σε ποσοστό 123,5%, ενώ στους επιβάτες αφορούσε μεγαλύτερη στο 209%. Σύμφωνα με την ΕΛΙΜΕ, «ιδιαίτερα κρίσιμο στοιχείο συνιστά το γεγονός ότι με έτος αναφοράς το 2019 ο α-

ριθμός αφίξεων κρουαζιεροπλοίων αυξήθηκε κατά 16%, ενώ με την ενσωμάτωση των τελικών στοιχείων για τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς, όπου τα σημερινά στοιχεία αφορούν το εννεάμηνο έως 30 Σεπτεμβρίου, η αύξηση σε σχέση με το 2019 αναμένεται να αγγίξει το 20%».

Στον αριθμό κρουαζιεροπλοίων στις πρώτες θέσεις βρίσκονται η Σαντορίνη, η Μύκονος, ο Πειραιάς, η Κέρκυρα, η Ρόδος, το Ηράκλειο, η Πάτμος και το Κατάκολο. Στον αριθμό επιβατών προηγούνται η Σαντορίνη, η Μύκονος, ο Πειραιάς, η Κέρκυρα, η Ρόδος, το Ηράκλειο και το Κατάκολο, ενώ ψηλά βρίσκονται επίσης τα Χανιά, η Κεφαλονιά - Ι-

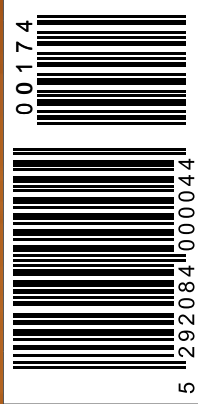
θάκη, η Πάτμος, το Λαύριο, η Θεσσαλονίκη, ο Βόλος και το Ναύπλιο. Είναι αξιοσημείωτο ότι σε σχέση με το 2021 παρατηρείται αύξηση στις αφίξεις σε όλους τους προορισμούς, και ιδιαίτερα στο Λαύριο 291%, στη Θεσσαλονίκη και τη Σαντορίνη 259%, στη Μύκονο 141%, στον Βόλο 114%, στην Κέρκυρα 96%, στη Ρόδο 95% και στο Ηράκλειο 92%.

Σημαντικά ενισχυμένο εμφανίζεται και το homeporting στα ελληνικά λιμάνια του Πειραιά, της Θεσσαλονίκης, του Λαυρίου, της Κέρκυρας και του Ηρακλείου, όπου προσφέρεται η σχετική δυνατότητα στους επιβάτες.

ΤΕΥΧΟΣ 175 | ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Γαστρονόμος

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

Ο Γιώργος Μαργαρίτης
φωτογραφημένος
από τον Μιχάλη Παππά
στον Μίστερ Λουκιδέλη
στη Νέα Φιλαδέλφεια,
Ιανουάριος 2023.

Ζήτω Η ΠΑΛΙΑ ΤΑΒΕΡΝΑ!

Η ιστορία και η ανθρωπογεωγραφία της αθηναϊκής ταβέρνας
ΤΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΜΑΓΑΖΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΑΜΕ - ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ & ΣΥΝΤΑΓΕΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ
19/02

ΑΝΑΛΥΣΗ

Προτάσεις για την αντισεισμική προστασία στην Ελλάδα

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΣΤΑΣΙΝΟΥ

Ο σεισμός στην Τουρκία και οι μετασεισμικοί είναι ένα γεγονός που το μέγεθός του παρουσιάζεται σπάνια μέχρι σήμερα. Όσο όμως σπάνια κι αν εμφανίζεται θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι και οι κατασκευές μας να μπορούν να προστατεύσουν την ανθρώπινη ζωή, να παθαίνουν κάποιες βλάβες ενδεχομένως, αλλά να μην καταρρέουν.

Στο πλαίσιο αυτό έχει ιδιαίτερη αξία ο συστατικός και ειλικρινής δημόσιος διάλογος για το επίπεδο αντισεισμικής θωράκισης της χώρας. Κατ' αρχάς έχουμε την πλειονότητα των κτιρίων (πάνω από το 70%) πριν από το 1985 (δευτέρα ιστορικά, αλλά πρώτη ουσιαστική προσπάθεια αντισεισμικού κανονισμού), δηλαδή χωρίς κάποια ιδιαίτερη αντισεισμική προστασία. Παρ' όλα αυτά η συντριπτική πλειονότητα των κατασκευών έχει αντέξει σε πολλούς σεισμούς μέχρι σήμερα. Αυτό δεν σημαίνει σε καμία περίπτωση ότι θα αντέξουν και στον επόμενο σεισμό, που μπορεί να είναι πιο ισχυρός. Επειδή όμως είναι τόσο προφανές το πρόβλημα που υπάρχει, δεν θα παραθέσω επιπλέον στοιχεία, αλλά θα καταθέσω συγκεκριμένες επιλεκτικές και άμεσα υλοποιήσιμες προτάσεις.

1. Αμεσος προσεισμικός έλεγχος όλων των σχολείων και νοσοκομείων, που κατασκευάστηκαν πριν από το 1985 και κατόπιν των υπολοίπων.

2. Αναλλαγή από τον ΦΠΑ όλων των μελετών που γίνονται για προσεισμικό έλεγχο υφιστάμενων κτιρίων και απαλλαγή από το φορολογητέο εισόδημα όσων εργασιών προβλέπουν οι αντίστοιχες μελέτες ενίσχυσης των κτιρίων.

3. Θεσμοθέτηση ποσοστού 10% από τα πρόστιμα των αυθαίρετων, που κάθε χρόνο θα διατίθεται σε δημόσια και ιδιωτικά κτίρια που κατασκευάστηκαν πριν από το 1985 για την ενίσχυσή τους.

4. Πρόταση από την ελληνική κυβέρνηση στην Ε.Ε. για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου με σκοπό την ενίσχυση κατασκευών στις χώρες που παρουσιάζονται σεισμικά δραστές.

Είναι προφανές ότι εφόσον η Πολιτεία δείξει ενδιαφέρον, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας είναι έτοιμο να εξειδικεύσει τον πρακτικό τρόπο που όλα τα παραπάνω θα υλοποιηθούν.

Τέλος, θα ήθελα να επισημάνω δύο ζητήματα. Δεν είναι λογικό να ενισχύουμε ενεργειακά τα κτίρια με πάρα πολλά προγράμματα και πόρους και να μην έχουμε διασφαλίσει ότι είναι ασφαλή. Επίσης, δεν είναι δυνατόν να γίνεται μια τεράστια προσπάθεια από πολλούς παράγοντες να δίνονται διπλώματα και πτυχία και κατόπιν επαγγελματικά δικαιώματα να κάνουν μελέτες, επιβλέψουν και κατασκευές στη χώρα μας άνθρωποι που δεν έχουν την επιστημονική επάρκεια και αποτελεσματικότητα να είναι να διακινδυνεύουμε τις ζωές των πολιτών. Η αξιοποίηση των διεθνών επιτυχημένων πρακτικών και ο έγκαιρος σχεδιασμός αποτελούν αυτονότες επιλογές κάθε σύγχρονης Πολιτείας.

Ο κ. Γιώργος Στасьινου είναι πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Πάνω από το 70% των κτιρίων είναι πριν από το 1985, δηλαδή χωρίς κάποια αντισεισμική προστασία.

Ανασφάλιστα τα σπίτια από καταστροφές

Μόλις το 16% των κατοικιών στην Ελλάδα είναι ασφαλισμένο για ζημιές από σεισμούς, πυρκαγιές και πλημμύρες

Η ασφάλιση της περιουσίας έναντι φυσικών καταστροφών στην Ευρώπη

Table with 4 columns: Country, Year, Percentage of insured households, and Note. Rows include Romania (2008, >20%), Spain (1954, 75%), France (1982/1990/1964, >95%), Norway (1980, Πολύ υψηλό), Greece (1975, -), Turkey (2000, 55.5%), and Sweden (1953, >98%).

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Οι εικόνες βιβλικής καταστροφής από τους ισχυρούς σεισμούς στην Τουρκία και τη Συρία αποτελούν κυρίως ένα ανθρωπιστικό πλήγμα, αλλά έρχονται να υπενθυμίσουν και το μέγεθος της οικονομικής ζημίας που μπορεί να προκαλέσει ένα καταστροφικό γεγονός.

Η χώρα μας, παρά το γεγονός ότι κατατάσσεται μεταξύ των πιο σεισμογενών περιοχών της Ευρώπης, αλλά και του κόσμου, είναι ανοχύρωτη έναντι κινδύνων, όπως οι σεισμοί και οι πλημμύρες, αλλά και γενικότερα έναντι των φυσικών καταστροφών που έχουν ενταθεί λόγω της κλιματικής αλλαγής, όπως είναι οι πυρκαγιές και οι καύσωνες. Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, παρά το πολύ υψηλό ποσοστό ιδιοκατοίκησης στην Ελλάδα (φθάνει το 70%), οι ασφαλισμένες κατοικίες είναι περίπου 1 εκατ. και αντιπροσωπεύουν μόλις το 16% του συνολικού αριθμού των κτιρίων, που σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ αριθμούν περί τα 6,5 εκατ. σε όλη τη χώρα. Πρόκειται για ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι το κράτος-μέλος με τις μεγαλύτερες οικονομικές απώλειες ανά κάτοικο (σχεδόν τρεις φορές υψηλότερες από τον μέσο όρο της Ε.Ε.) σε κόστος καταστροφών που σχετίζονται με το κλίμα, γίνεται σαφές πόσο απροετοίμαστη είναι η χώρα μας απέναντι στον αυξανόμενο κίνδυνο των φυσικών καταστροφών. Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat, οι ζημιές από καύσωνες, πλημμύρες και καταιγίδες στοίχισαν το 2020 στη χώρα μας 91 ευρώ ανά κάτοικο, έναντι 27 ευρώ ανά κάτοικο στην Ε.Ε., με τη Γαλλία να ακολουθεί με 62 ευρώ και την Ιρλανδία με 42. Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες που μαστιούνται κυρίως από καύσωνες ή πλημμύρες και οι οποίες έχουν καθιερώσει την υποχρεωτική ασφάλιση των κτιρίων τους (υποχρεωτικά συστήματα έχουν καθιερώσει η Γαλλία, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ολλανδία, η Πορτογαλία, η Ισπανία,

αλλά και η Ρουμανία), η Ελλάδα απέχει πολύ από το μοντέλο της υποχρεωτικής ασφάλισης, παρά το γεγονός ότι συγκεντρώνει όλους τους κινδύνους – και τον σεισμό που αποτελεί την πιο απρόβλεπτη απειλή.

Η αύξηση και η ένταση αυτών των φαινομένων έχουν μάλιστα οδηγήσει σε υπέρογκη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού για την κάλυψη των αποζημιώσεων, το ύψος των οποίων είναι δυσανάλογα μεγάλο με το κόστος που βαρύνει τις ασφαλιστικές εταιρείες. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι ζημιές που δύνανται να υποστούν οι ασφαλιστικές εταιρείες αντιπροσωπεύουν μόλις το 15% των ζημιών που καταγράφουν οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς και ενδεικτική είναι η δόλωση που είχε κάνει στο πρόσφατο παρελθόν ο υπουργός Κλιματικής Αλλαγής Χρήστος Στυλιανίδης, ότι «η επιβάρυνση του κράτους για την κάλυψη του κόστους των αποζημιώσεων δύο καταστροφικών φαινομένων, όπως ήταν ο σεισμός στην Κρήτη το 2020 και οι πυρκαγιές στην Εύβοια το 2021, ανέρχεται στα 500 εκατ. ευρώ και αντιστοιχεί στο 20% των ετήσιων εισπράξεων του ΕΝΦΙΑ».

Το χαμηλό ποσοστό ασφάλισης, όπως υπογραμμίζει ο πρόεδρος της ΕΑΕΕ Αλέξανδρος Σαρρηγεωργίου, «δεν συμβαδίζει με την ένταση των φυσικών καταστροφών που εκδηλώνονται στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια, είτε λόγω της εκτεταμένης ξηρασίας και των πυρκαγιών είτε λόγω των έντονων βροχοπτώσεων και πλημμυρών είτε ακόμη και των σεισμών, λόγω της ιδιαίτερα σεισμολογικής θέσης της χώρας». Έχει αποδειχθεί ότι η εκ των υστέρων αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών μιας καταστροφής από το κράτος, όπως λειτουργεί σήμερα, δεν είναι επαρκής και ούτε αποτελεσματική τόσο για το ίδιο όσο και για τους πολίτες. Το ισχύον καθεστώς χαρακτηρίζεται από μερική κάλυψη, αβεβαιότητα ως προς το ύψος της αποζημίωσης υπό τη μορφή δωρεάν κρατικής αρωγής, μη προγραμματισμένη επιβάρυνση προϋπολογισμού, καθυστέρηση και μη δίκαιη κατανομή

του κόστους στους πολίτες. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΑΕΕ, παρά το γεγονός ότι οι φυσικές καταστροφές που σχετίζονται με το κλίμα (πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές) έχουν σαφή τάση αύξησης στη συχνότητα εμφάνισής τους τα τελευταία χρόνια, με τις πλημμύρες να αποτελούν το συχνότερο φαινόμενο και να ευθύνονται για το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων έναντι των ασφαλιστικών εταιρειών, τα συμβόλαια από σεισμό παρουσιάζουν σταθερότητα ως προς τη συχνότητα εμφάνισής τους, απαρτίζοντας κατά μέσον όρο ένα σοβαρό ποσοστό του κάθετου κόστους που βαρύνει τις ασφαλιστικές εταιρείες. Σε όρους σφαιρικότητας η δασική πυρκαγιά αποτελεί την αιτία με το πιο έντονο πλήγμα φυσικής καταστροφής και η μέση ζημία από δασική πυρκαγιά είναι πολύ υψηλότερη από τις υπόλοιπες περιπτώσεις, αλλά αυτό, εκτός από τη σφοδρότητα του φαινομένου, οφείλεται και στο γεγονός ότι η χώρα μας δεν έχει βιώσει έναν ισχυρό σεισμό στα μεγάλα αστικά κέντρα τα τελευταία χρόνια και η εκδήλωση παρόμοιων φαινομένων εντοπίζεται κυρίως σε νησιωτικές περιοχές. Με βάση τα μοντέλα που υποθέτουν οι ασφαλιστικές εταιρείες, το ενδεχόμενο ενός μεγάλου σεισμού πιθανολογείται με... «βεβαιότητα» ανά 100 χρόνια και το ύψος των ζημιών υπολογίζεται στο δυσθεώρητο ύψος των 5,3 έως και 6,8 δισ. ευρώ.

45 καταστροφικά περιστατικά (σεισμός, βροχοπτώσεις, χιονοπτώσεις, δασικές πυρκαγιές) σημειώθηκαν στην Ελλάδα την περίοδο 1993-2022.

41.885 είναι οι ζημιές που δηλώθηκαν στις ασφαλιστικές εταιρείες.

530 εκατ. το ποσό απώλειας.

του κόστους στους πολίτες.

Όπως επισημαίνει ο κ. Σαρρηγεωργίου, «το κόστος αυτών των καταστροφών, που μέχρι σήμερα καλύπτονται εν μέρει από το ίδιο το κράτος, θα μπορούσε να μεταφερθεί στην ασφαλιστική αγορά, αν η κυβέρνηση δώσει στους πολίτες κίνητρα να ασφαλισουν τις κατοικίες τους, με το σχετικό ασφάλιστρο να εκπέμπει από τους φόρους». Οι περισσότερες χώρες, με βάση σχετική καταγραφή της Ένωσης με κάποια έκθεση σε φυσικές καταστροφές, ρυθμίζουν εκ των προτέρων τη χρηματοδότηση των ζημιών, διαθέτοντας ολοκληρωμένο σύστημα αντιμετώπισης και χρηματοδότησης των ζημιών από φυσικές καταστροφές. Αν και λειτουργούν πολλά διαφορετικά σχήματα σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα ανά τον κόσμο, όλα αναδεικνύουν τους διακριτούς μεν, συμπληρωματικούς δε ρόλους κράτους και αγοράς.

«Επεκτείνοντας την κάλυψη από την ιδιωτική ασφάλιση για ακραία φυσικά φαινόμενα, θα μπορούσε να μειώσει την επιβάρυνση για το κράτος, ενισχύοντας την εμπλοκή του ιδιωτικού τομέα», επισημαίνει ο ΟΟΣΑ στην πρόσφατη οικονομική μελέτη του για την Ελλάδα, προτείνοντας τη θεσμοθέτηση της υποχρεωτικής ασφάλισης όλων των κτιρίων ως μέσο προσαρμογής στους κινδύνους της κλιματικής αλλαγής.

Η ασφαλιστική εταιρεία είναι ιδιαίτερα οικονομική και σίγουρα προσιτή για τη συντριπτική πλειονότητα των ιδιοκτητών ακινήτων στη χώρα μας, σημειώνει στην «Κ» ο γενικός γραμματέας του Επαγγελματικού Επιμελητηρίου, ασφαλιστικός πράκτορας Δημήτριος Γαβαλάκης, εξηγώντας ότι «για ένα σπίτι 25 ετών και 100 τετραγωνικών, το ετήσιο κόστος δεν ξεπερνάει τα 180 ευρώ. Το συγκεκριμένο κόστος αφορά ασφαλισμένο κεφάλαιο 130.000 ευρώ, θεωρώντας ότι το σημαντικό κόστος ανακατασκευής ενός κτιρίου είναι 1.300 ευρώ ανά τετραγωνικό. Στη συγκεκριμένη τιμή περιλαμβάνεται και η κάλυψη πυρκαγιάς, μια και η παροχή σεισμικού προσφέρεται υποχρεωτικά συνδεδεμένη με την βασική κάλυψη πυρκαγιάς». Λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο λειτουργίας των ασφαλιστηρίων συμβολίων και των διαδικασιών τιμολόγησής τους, είναι ξεκάθαρο, υπογραμμίζει ο κ. Γαβαλάκης, ότι «σε περίπτωση ασφάλισης αισθητά μεγαλύτερου μέρους των κατοικιών της χώρας μας και φυσικά σε περίπτωση που βελτιωθεί η ποιότητα των ασφαλιστικών συμβολίων, θα έχουν αξιοσημείωτη μείωση». Επισημαίνει, τέλος, ότι «σήμερα ασφαλίζονται κατοικίες οι οποίες έχουν άδεια οικοδομής μετά το 1960 (έτος εφαρμογής του πρώτου αντισεισμικού κώδικα). Παλαιότερες κατοικίες μπορούν να ασφαλιστούν σε περίπτωση που έχει γίνει στατική μελέτη και έχουν γίνει ανάλογες παρεμβάσεις».

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργία ημιαυτονομών δομών κατοικίας για τη φιλοξενία ασυνόδευτων παιδιών άνω των 16 ετών» το οποίο χρηματοδοτείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης - Γραφείο Κύπρου, ενδιαφέρεται για:

«Μίσθωση Ημιαυτονομών Δομών Κατοικίας για τη Φιλοξενία Ασυνόδευτων Παιδιών - Υπαρκτών Τρίτων Χώρων άνω των 16 ετών» οι οποίες θα λειτουργήσουν αρχικά μέχρι το τέλος του 2023, με δυνατότητα περαιτέρω ανανέωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την πρόσκληση, μπορείτε να βρείτε στο αρχείο της πρόσκλησης που είναι αναρτημένο σε ελληνικά και αγγλικά στην ιστοσελίδα: https://cyprus.iom.int/tenders

Οι ενδιαφερόμενοι (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) καλούνται να υποβάλουν την εκδήλωση ενδιαφέροντος για τη μίσθωση του ακινήτου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση iomncs@iom.int, όπως αναφέρεται στην πρόσκληση.

Καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών: 28 Φεβρουαρίου 2023

INVITATION TO BID (ITB)

ITB No.: ITB 2023.CYP.01.MH – Supply, delivery and installation of Modular buildings (containers) and Accompanying Structures at First Reception Center “Pournara” in Cyprus

The International Organization for Migration (IOM) is an intergovernmental organization established in 1951 and is committed to the principle that humane and orderly migration benefits both migrants and society. In the framework of implementation of various projects, the IOM invites prospective bidders to submit a bid for the Supply, delivery and installation of Modular buildings (containers) and Accompanying Structures at First Reception Center “Pournara” in Cyprus.

Interested bidders may participate in one or both of the following Lots:

- Lot 1 Supply, Delivery, installation of Modular buildings and Accompanying Structures (areas 1/2/3/4/5/6/7/19/20)
Lot 2 Supply, Delivery, installation of Modular buildings and Accompanying Structures (areas 11 / 12 / 13 / 14 / 15 / 16 / 21 / 22)

The complete set of Bidding Document and its Annexes is available at the following link: https://greece.iom.int/do-business-us-procurement

Bids shall be valid for a period of sixty (60) calendar days after the submission deadline and shall be delivered to IOM Greece Meg. Alexandrou 7,16452, Argyproupoli, Athens, Greece on or before March 10th, 2023, at 16:00 hrs local time.

Bidding procedure will be conducted based on the rules of the International Organization for Migration. IOM reserves the right to accept or reject any quotation, and to cancel the procurement process and reject all bids at any time prior to award of Purchase Order or Contract, without thereby incurring any liability to the affected Supplier/s or any obligation to inform the affected Supplier/s of the ground for IOM's action.

IOM Procurement Unit in Greece

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

Table with columns: Κλείσιμο, Προηγ., Διαφορά Μετ., and rows for various market indices like FTSE/A. Large Cap, Athens Select Plus, etc.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Table with columns: Κλείσιμο, Μετ., and rows for sectors like Banks, Insurance, Energy, etc.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

Table with columns: ΑΝΟΔΟΣ, Κλείσιμο, Μετ., Πτώση, and rows for companies like Marfin Investment Group, etc.

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

Table with columns: Κλείσιμο, Μετ., and rows for companies like BIOCALKO, TITC, etc.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Table with columns: ΑΞΙΑ, ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ, and rows for companies like Mytilineos, etc.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Large table with columns: ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ, ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ, and rows for various commodities like Wheat, Oil, etc.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 14 Φεβρουαρίου 2023

Main table for Cyprus Securities Market with columns: ΚΩΔ., ΟΝΟΜΑ, ΚΑΤΟΤΑΗ, ΑΝΟΤΑΗ, ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ., ΔΙΑΦ., ΤΙΤΛΟΙ, ΑΓΟΡΑ, ΠΩΣΗ, ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ., % ΜΕΤΑΒ.

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αμείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε συνάρτηση με την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση. ** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο "Αιχμή Προσφορών/Μηνιαίο Συναλλάγμα".

NBG Securities

Ένα σούου φτιαγμένο από χρυσάφι

Πώς ο τελικός του αμερικανικού ποδοσφαίρου έφθασε να γίνει το απόλυτο υπερθέαμα στις Ηνωμένες Πολιτείες

Του ΣΤΑΘΗ ΔΗΜΟΛΑ

«It's called soccer! It's called soccer!». Οι Αμερικανοί φίλαθλοι στο πρόσφατο Παγκόσμιο Κύπελλο Ποδοσφαίρου στο Κατάρ φωνάζουν όσο πιο δυνατά μπορούν. Φωνάζουν για το σόκερ τους, το ποδόσφαιρο όπως λεγόταν, λέγεται και θα λέγεται σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο, ένα άθλημα στο οποίο επί περίπου τρεις δεκαετίες πασχίζουν να φθάσουν στην ελίτ, χωρίς όμως επιτυχία. Προσπάθησαν, οργανώθηκαν, ξόδεψαν, ευελπιστώντας να κάνουν ένα ακόμη άθλημα δικό τους και η αλήθεια είναι πως το σόκερ, από την αφάνεια, έφθασε να θεωρείται το τέταρτο δημοφιλέστερο σπορ για τους Αμερικανούς, πίσω από το ποδόσφαιρο, το μπάσκετ και το μπέιζμπολ. Όσο ψηλά κι αν φθάσει, όμως, το ποδόσφαιρο στον πλανήτη των ΗΠΑ είναι ένα. Και απόψε γιορτάζει με το Super Bowl. Έναν αγώνα -τεροτελεστία για κάθε Αμερικανό. Δεν πρόκειται απλώς για το αθλητικό γεγονός της χρονιάς, αλλά για ένα υπερθέαμα το οποίο ταιριάζει γάντι στην κουλτούρα της χώρας. Οικογένειες και φίλοι θα μαζευτούν γύρω από ένα τραπέζι. Μπαρ και εστιατόρια θα έχουν τις τηλεοράσεις συντονισμένες. Τι θα παρακολουθήσουν σήμερα οι Αμερικανοί; Εκτός από τον τελικό ανάμεσα στους Kansas City Chiefs και τους Philadelphia Eagles (1.30 επμερώματα Δευτέρας), θα απολαύσουν μεταξύ άλλων ένα υπερθέαμα που θα περιλαμβάνει καλλιτέχνες όπως ο Κρις Στέιπλετον και η Ριάννα: μια μίνι συναυλία «ενσωματωμένη» σε ένα κορυφαίο αθλητικό γεγονός.

Όλα ξεκινούν τη δεκαετία του '60. Η NFL (National Football League) είναι η κυρίαρχη λίγκα από τη δεκαετία του '20 στις ΗΠΑ, έχοντας καθιερωθεί στις συνειδήσεις των Αμερικανών. Στα τέλη των '50s μια ομάδα επιχειρηματιών που δεν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος για να εισχωρήσουν στη συντηρητική NFL, ιδρύουν μια νέα λίγκα, την AFL (American Football League), η οποία στο ξεκίνημά της δεν έχει την ποιότητα των ανταγωνιστών της, έχει όμως κάτι άλλο: χρήμα και φρέσκες ιδέες. Ο έντονος ανταγωνισμός, με το ένα πρωτάθλημα να προσπαθεί να «κλέψει» κάτι από το άλλο, ο-

δηγει σε ραγδαία αύξηση των μισθών των παικτών. Αυτό που μοιάζει αναπόφευκτο, έρχεται τελικά το 1970 με τις δύο λίγκες να συγχωνεύονται. Ωστόσο, ήδη από το 1967 οι κορυφαίες ομάδες κάθε λίγκας δίνουν έναν τελικό για την ανάδειξη του υπερπρωταθλητή της σεζόν. Κάπως έτσι, στις 15 Ιανουαρίου 1967 στο Memorial Coliseum του Λος Άντζελες, παρουσία περίπου 62.000 θεατών, γεννιέται το Super Bowl με αντιπάλους τους Kansas City Chiefs και τους Green Bay Packers.

Παρά τις αρκετές άδειες θέσεις στο γήπεδο, τα ποσοστά τηλεθέας είναι εντυπωσιακά και μακράν τα μεγαλύτερα από κάθε άλλο αθλητικό γεγονός. Φίλαθλοι από το Κάνσας και το Ουισκόνσιν είναι δύσκολο να μετακινηθούν σε μια ουδέτερη έδρα, όμως πλέον σχεδόν όλοι έχουν από μία τηλεοραση στο σπίτι τους. Περίπου 26 εκατομμύρια Αμερικανοί εκκενώνουν το απόγευμα συντονίζονται στους δέκτες τους. Το Super Bowl γιγαντώνεται χρόνο με τον χρόνο. Ιδέν, κάθε τελικός προσελκύει ακόμη περισσότερους θεατές, ακόμη μεγαλύτερα τηλεοπτικά πακέτα.

Εκρηξη στα '80s

Η κατακόρυφη αύξηση του τηλεοπτικού ενδιαφέροντος δημιουργεί νέα δεδομένα. Στην πρώτη διοργάνωση, τα 30 δευτερόλεπτα διαφήμισης κατά μ.ο. κόστιζαν 37.500 δολάρια, ποσό το οποίο από τις αρχές των '80s έχει εκτοξευθεί στις 300.000 δολάρια για να φθάσει περίπου τις 800.000 στις αρχές των '90s. Φέτος θα αγγίξει τα 7 εκατ. δολάρια! Πώς όμως φθάσαμε σε αυτά τα ποσά; Χρονιά-ορόσημο για το... ημίχρονο του Super Bowl θεωρείται το 1984. Ήταν τότε που περίπου 80 εκατ. τηλεθεατές βλέπουν στις οθόνες τους μια διαφήμιση που έμελλε να αλλάξει τόσο τη μοίρα του ίδιου του προϊόντος όσο και των διαφημιστικών σποτ των επόμενων ετών. Σε σκηνοθεσία του Ρίντλεϊ Σκοτ, σε ένα οργουελικό σκηνικό, μπροστά στον διαλυμένο «Μεγάλο Αδελφό» το κοινό λαμβάνει μια υπόσχεση: «Στις 24 Ιανουαρίου η Apple Computer θα σας συστήσει τη Macintosh. Και τότε θα δείτε γιατί το έτος 1984 δεν θα μοιάζει καθόλου στο "1984"». Η διαφήμιση έκανε πάταγο. Ήταν ακριβώς αυτό που ήθελε

Με επτά κατακτήσεις Super Bowl και πέντε τίτλους MVP Τομ Μπρέντι, ο οποίος φέτος ανακοίνωσε την αποχώρησή του από τη γήπεδο, θεωρείται ένας θρύλος του ποδοσφαίρου στις ΗΠΑ. Το όνομά του έγινε συνώνυμο του Super Bowl για τους Αμερικανούς.

ο Στιβ Τζομπς για να βάλει την εταιρεία του σε κάθε αμερικανικό σπίτι. Ακολουθούν και άλλες εμβληματικές διαφημίσεις. Το 1992 η Σίντι Κρόφορντ σαγηνεύει μικρούς και μεγάλους πίνοντας μια Pepsi: το 1993 οι Μάικλ Τζόρνταν και Λάρι Μπερντ βάζουν κάθε πιθανό και απίθανο στοίχημα με έπαθλο ένα γεύμα από τα McDonald's: το 2010 η Μπέτι Γουάιτ παίζει ποδόσφαιρο σαν την... Μπέτι Γουάιτ πριν φάει μια σνικερς: το 2011 ο πιτσιρικάς Νταρθ Βέιντερ προσπαθεί να ελέγξει τα αντικείμενα στο σπίτι του, όπως κάνει ο μπαμπάς του με το Volkswagen. Μια μικρή επανάσταση έχει αρχίσει στα διαλείμματα του Super Bowl και δεν είναι η μοναδική. Το κοινό στην Αμερική όταν πάει στο γήπεδο δεν περιμένει απλώς να δει έναν αγώνα και να γυρίσει σπίτι του. Θέλει να καλύψει το κάθε δευτερόλεπτο που θα περάσει εκεί. Στα πρώτα Super Bowl την ανά-

κρουση του αμερικανικού εθνικού ύμνου αναλάμβαναν τοπικές ορχήστρες και στο ημίχρονο συνήθως πανεπιστημιακές μπάντες ψυχαγωγούσαν το κοινό.

Υπερθέαμα και μηνύματα

Η βιομηχανία του θεάματος άρχισε να βλέπει το τεράστιο γήπεδο του Super Bowl επίσης τη δεκαετία του '80 όταν το 1982 τον εθνικό ύμνο έψαλε η Νταϊάνα Ρος. Σιγά σιγά οι καλλιτέχνες άρχισαν να γίνονται πιο γνωστοί, το σόου πιο λαμπερό, τα μηνύματα όλο και πιο ηχηρά. Είναι Ιανουάριος του 1991, ο πόλεμος του Κόλπου βρίσκεται σε εξέλιξη. Τον εθνικό ύμνο ερμηνεύει η Γουίτνεϊ Χιούστον, σε μια ενορχήστρωση που λίγο αργότερα κυκλοφορεί σε single για την οικονομική ενίσχυση των στρατιωτών και των οικογενειών τους. Στο ημίχρονο εμφανίζονται οι New Kids on the Block και λίγο μετά εισβάλλει στη σκηνή ο

Μίκι Μάους, ο οποίος ευχαριστεί τα στρατεύματα των ΗΠΑ. Η παράσταση διακόπτεται και στις γιγαντοοθόνες του Tampa Stadium της Φλόριδα εμφανίζεται ο Αμερικανός πρόεδρος Τζορτζ Μπους, ο οποίος απευθύνει το δικό του μήνυμα. Αυτή η πολιτικοκαλλιτεχνική... σαλάτα μαγεύει τους Αμερικανούς.

Δύο χρόνια μετά έρχεται το απόλυτο Halftime show, με τον Μάικλ Τζάκσον να ξεσηκώνει τους 100.000 θεατές στο Ρούζβελτ Στάδιο στην Καλιφόρνια. Νταϊάνα Ρος, The Blues Brothers, Στίβι Γουόντερ, Πολ Μακάρτνεϊ, Τζάστιν Τιμπερλέϊκ, Τζάνετ Τζάκσον, Rolling Stones, Πρινς, Μπρους Σπρίνγκστιν, Μαντόνα, Red Hot Chili Peppers, Μπιγιονσέ, Κέτι Πέρι, 50 Cent, Lady Gaga, Σακίρα, Τζένιφερ Λόπεζ. Όλοι και όλες γίνονται κομμάτι του σόου του Super Bowl. Μέσα σε περίπου 30 λεπτά (το κανονικό ημίχρονο στους αγώνες διαρκεί 13 λεπτά, αλλά για τις ανάγκες του Halftime show, αυτό διπλασιάζεται) οι μεγαλύτεροι αστέρες της αμερικανικής μουσικοβιομηχανίας έχουν μια ακόμη ευκαιρία να στείλουν τα δικά τους μηνύματα σε ζωντανή μετάδοση, σχεδόν σε όλη την Αμερική και κατ' επέκταση σε όλο τον κόσμο. Η Μπιγιονσέ το 2016 εμφανίζεται με κοστούμια που παραπέμπουν στους Μαύρους Πάνθηρες, με αποτέλεσμα να ξεσηκωθούν διάφορες ακροδεξιές οργανώσεις. Τα νερά στην Αμερική του Τραμπ ταραζούν το 2020 οι δύο Λατίνες, Σακίρα και Τζένιφερ Λόπεζ, διαμαρτυρόμενες για την πολιτική Τραμπ στο θέμα των παράτυπων μεταναστών και ιδίως στη μεταχείριση των παιδιών. Οι δυο τους τραγουδούν το «Let's get Loud», μαζί με την 11χρονη κόρη της Λόπεζ, η οποία εμφανίζεται σε ένα κλουβί, όπως και δεκάδες άλλα παιδιά λατινοαμερικανικής καταγωγής.

Δεν είναι πάντα, όμως, όλα ρόδινα. Το 2004 η Τζάνετ Τζάκσον είδε την καριέρα της να παίρνει τον κατήφορο επειδή στο ντουέτο της με τον Τζάστιν Τιμπερλέϊκ φαίνεται για κλάσματα του δευτερολέπτου ακάλυπτο το ένα της στήθος. Οι ρατσιστικές και σεξιστικές επιθέσεις που δέχεται ξεπερνούν κάθε όριο, με την ίδια να μένει στο περιθώριο για αρκετό διάστημα, γνωρίζοντας την άλλη όψη του νομιματισμού.

Η τρέλα για το Super Bowl μέσα από αριθμούς

230.000

δολάρια θα κοστίσει φέτος το κάθε δευτερόλεπτο διαφήμισης που θα προβληθεί στα διαλείμματα του αγώνα.

115 εκατ.

τηλεθεατές παρακολουθήσαν το Super Bowl του 2015. Εκείνος ο τελικός έσπασε όλα τα ρεκόρ, με ποσοστό 50% επί των ανοικτών δεκτών.

110

δισ. δολάρια προβλέπει η νέα δεκαετής συμφωνία της NFL με τα δίκτυα CBS, ESPN/ABC, Fox, NBC και Amazon για τη μετάδοση όλων των αγώνων του πρωταθλήματος.

10.000

δολάρια είναι το μέσο κόστος για ένα εισιτήριο του φετινού τελικού. Το φθηνότερο ξεκινάει από 5.500 δολάρια και το ακριβότερο φθάνει τις 40.000.

16

δισ. δολάρια αναμένεται να είναι ο τζίρος από τα στοιχήματα φέτος. Περίπου 50 εκατ. Αμερικανοί θα στοιχηματίσουν έστω και ένα μικρό ποσό, σύμφωνα με την American Gaming Association.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 10:00 - 12:00

Σάββας Κοσιάρης

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΚΘΕΣΗ

Κύπρος Παντοτινή

Γεώργιος Πολ. Γεωργίου

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ
23.11 2022_26.02 2023

Έργα που θυμίζουν, απηχούν και προσδιορίζουν αυτό που λέγεται Κύπρος: ο τόπος, ο κόσμος, το είναι της.

Λεβέντειος Πινακοθήκη
A.G. LEVENTIS GALLERY

leventisgallery.org | (f) (i)

Αναστασία Γ. Λεβέντη 5
1087 Λευκωσία, Κύπρος, Τ. +357 22688338

Χορηγός Επισκευών: Επαρχιακή Κοινότητα Αρρακτηριόφρων Με τη Στήριξη: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, AECHEAN, Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας, Δήμος Λευκωσίας

Σε τροχιά μικροί δορυφόροι made in Greece

Ξεκίνησε η αντιστροφή μέτρηση κατασκευής τους από ελληνικές εταιρείες

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Για τους περισσότερους το Διάστημα παραπέμπει, ίσως, κυρίως σε ταινίες επιστημονικής φαντασίας, όπως ο «Πόλεμος των άστρων» ή –πιο πρόσφατα– η «Διάσωση». Και με τον Ελληνικό Διαστημικό Οργανισμό, που ιδρύθηκε μόλις το 2017 (αντικαταστάθηκε το 2019 από το Ελληνικό Κέντρο Διαστήματος), να έχει σχεδόν, εν τη γενέσει του, συνοδευτεί με κακώς κείμενα, λίγοι θα πίστευαν ότι η Ελλάδα επενδύει στο Διάστημα. Ωστόσο, η πρώτη οργανωμένη προσπάθεια του ελληνικού κράτους να αποτελέσει υπολογίσιμη δύναμη στη διαστημική τεχνολογία είναι γεγονός. Ήδη το πρώτο βήμα έχει γίνει. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος (ESA) επέλεξε πρόσφατα τρεις (OHB Hellas, Thales Hellas, SITAEL Hellas) από τις συνολικά 12 εταιρείες που συμμετείχαν στον διαγωνισμό του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης για την υλοποίηση του εθνικού προγράμματος κατασκευής μικρών δορυφόρων, που είναι προϋπολογισμού 200,3 εκατ. ευρώ και έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης.

Η Ελλάδα δηλαδή θα κατασκευάσει έναν σημαντικό αριθμό δορυφόρων με μήγεθος όσο ένα πλυντήριο. Στόχος, σε πρώτη φάση, είναι η παροχή ασφαλών υπηρεσιών επικοινωνίας για φορείς της κυβέρνησης. Σε δεύτερη φάση, το δίκτυο των μικρών δορυφόρων θα μπορούσε να ενισχυθεί ώστε να στηρίξει την παροχή εμπορικών υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως για παράδειγμα το δορυφορικό ίντερνετ που προσφέρει η Space X του Ελον Μασκ. Οσον αφορά το Διάστημα ήταν υπόθεση του κράτους. Πλέον, αποτελεί πεδίο επιχειρηματικής δραστηριότητας», σημειώνει στην «Κ» ο πρόεδρος της Ενωσης Ελληνικών Βιομηχανιών Διαστημικής Τεχνολογίας και Εφαρμογών (ΕΒΙΔΙΤΕ) δρ Αθανάσιος Πότσος. Σύμφωνα με παλαιότερη έκθεση της Citigroup, η αξία της βιομηχανίας του Διαστήματος εκτιμάται ότι μέχρι το 2040 θα αγγίξει το 1 τρισεκατομμύριο ευρώ, έχοντας φέτος ξεπεράσει τα 430 δισ. ευρώ.

Τα οφέλη για την Ελλάδα είναι ακόμη μεγαλύτερα επειδή οι μικροδορυφόροι θα είναι made in Greece. Καθοριστικό ρόλο στην κατασκευή τους θα διαδραματίσει ένα οικοσύστημα ελληνικών εταιρειών, οι οποίες τα τελευταία χρόνια με αφετηρία το 2004, οπότε η διαστημική τεχνολογία έκανε τα πρώτα της βήματα στην Ελλάδα, μεγεθύνονταν αθόρυβα. Σήμερα ξεπερνούν τις 50 οι επιχειρήσεις που απαρτίζουν την ελληνική διαστημική βιομηχανία.

Οι εταιρείες

Η ELFON, με έδρα την Παλλήνη, ιδρύθηκε το 1975 με αντικείμενο την κατασκευή καινοτόμων ηλεκτρονικών προϊόντων, έχοντας δημιουργήσει το πρώτο ελληνικό αυτόματο τηλεφωνό. Το 1979 ξεκίνησε να κατασκευάζει καλωδιώσεις για αντιαεροπορικά συστήματα ΗΑWΚ, έχοντας καταφέρει να αποκτήσει ηγετική θέση στον κρίσιμο αυτό τομέα. «Κάθε είδους σύστημα,

από ένα αυτοκίνητο, μέχρι ένα υποβρύχιο, μία φρεγάτα ή ένα διαστημόπλοιο έχει ανάγκη για να λειτουργήσει από την κατάλληλη καλωδίωση που παίζει τον ρόλο του νευρικού συστήματος», εξηγεί ο Νίκος Γιαννουλάκης, διευθυντής ανάπτυξης της εταιρείας. «Θα λέγαμε ότι πρόκειται για ένα σύστημα που απαιτεί χειρουργική ακρίβεια, ώστε να διασφαλιστεί η επιτυχής λήψη του σήματος. Και βέβαια θα πρέπει να είναι σωστά κατασκευασμένο, ώστε να αντέξει έναντι των κραδασμών, της ακτινοβολίας του σύμπαντος, της υγρασίας και άλλων παραγόντων», προσθέτει ο κ. Γιαννουλάκης. Η εταιρεία που εξειδικεύεται στη δημιουργία καλωδιώσεων σε διαστημόπλοια και κάθε είδους εξοπλισμό που είναι αναγκαίος από τη διαστημική βιομηχανία, τοποθετεί, αυτή την περίοδο, την καλωδίωση

Σήμερα ξεπερνούν τις 50 οι επιχειρήσεις που απαρτίζουν την ελληνική διαστημική βιομηχανία.

στο διαστημικό τηλεσκόπιο Plato. «Δημιουργούμε τον αναγκαίο εξοπλισμό με τις καλωδιώσεις που θα ενσωματωθεί στο Plato. Το διαστημικό τηλεσκόπιο, που θα εγκατασταθεί στο Διάστημα –όχι σε τροχιά γύρω από τη Γη– θα διερευνά την ύπαρξη εξωπλανητών και εξωγήινης ζωής. Ένα τόσο μεγάλο αντικείμενο ελληνικής κατασκευής δεν έχει ξαναφτιάξει στο Διάστημα», εξηγεί. «Στις εγκαταστάσεις μας είναι δυνατή η συναρμολόγηση ενός δορυφόρου. Είναι σημαντικό ότι η Ελλάδα διαθέτει τεχνολογία στη διαστημική τεχνολογία. Ειδικά θα απαιτούνταν τουλάχιστον τρία χρόνια για να αποκτηθεί», σημειώνει.

Η Adamant Composites, που ίδρυσε το 2012 μία ομάδα ερευνητών του Πανεπιστημίου Πατρών, μετράει ήδη δέκα χρόνια στην ελληνική διαστημική βιομηχανία. Μεγεθύνθηκε μέσα από τη συμμετοχή της σε περισσότερες από πέντε διαστημικές αποστολές, δέκα έργα βιομηχανικής ανάπτυξης της ESA και 20 ευρωπαϊκά και εθνικά έργα στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης. «Επενδύουμε στην ανάπτυξη και παραγωγή του δικού μας εξοπλισμού με στόχο τη μεγιστοποίηση του αποτυπώματος και της προστιθέμενης αξίας», αναφέρει ο δρ Αντώνιος Βαβουλιάνης, διευθυντής συμβούλου και συνιδρυτής της Adamant Composites. Στο κέντρο σχεδιασμού και παραγωγής στην Πάτρα, σε έκταση 1.100 τετραγωνικών μέτρων, η Adamant Composites έχει αναπτύξει τη δική της τεχνολογία για τη δημιουργία προηγμένων δομών δορυφόρων και πυραύλων. Κάνοντας χρήση συνθετικών υλικών και νανοϋλικών, η εταιρεία μειώνει το βάρος των δορυφόρων, ενώ παράγει κοινπραξίας με μέλη το ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος, το Πανεπιστήμιο Πατρών και τη Sitael Hellas που αναπτύσσει α-

Επιστήμονες της ελληνικής ELFON κατασκευάζουν τον εξοπλισμό (ύψους 3 μ. και μήκους 4,5 μ.) με την απαραίτητη καλωδίωση του διαστημικού τηλεσκοπίου Plato, που θα εγκατασταθεί στο Διάστημα.

ναδιπλούμενες κεραίες μικροδορυφόρων που χρησιμοποιούνται στις τηλεπικοινωνίες και για την εξερεύνηση του Διαστήματος. «Το συγκεκριμένο έργο καλύπτει όλα τα στάδια ανάπτυξης μιας διαστημικής κατασκευής, δηλαδή από τη σχεδίαση μέχρι τη συναρμολόγηση και την τελική κατασκευή και την πιστοποίηση της ετοιμότητας για πτήση το 2023», όπως εξηγεί ο κ. Βαβουλιάνης. Φέτος, η εταιρεία αναμένεται να ολοκληρωθεί και τις δοκιμές πλήρους κλίμακας σε Ελλάδα και Ολλανδία των

αναδιπλούμενων δομών υψηλής ακρίβειας για διαστημικά τηλεσκόπια που χρησιμοποιούνται στην αστρονομία και στην παρατήρηση Γης.

Τα επόμενα βήματα

«Το Διάστημα αποτελεί πολύ σημαντικό στρατηγικό χώρο για τον ψηφιακό μετασχηματισμό», είχε σημειώσει ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Κυριάκος Πιερρακάκης κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στις εγκαταστάσεις της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Διαστήμα-

τος. Η προστιθέμενη αξία του προγράμματος των ελληνικών μικροδορυφόρων σχετίζεται με τη μεγιστοποίηση της ελληνικής συμμετοχής, η οποία θα ανέρχεται σε 60% για τις επίγειες εφαρμογές και σε τουλάχιστον 35% για τον εξοπλισμό στο Διάστημα, το hardware, κατά την ορολογία. Υπολογίζεται ότι έως τα τέλη Μαρτίου οι ελληνικές θυγατρικές της γερμανικής OHB, της γαλλικής Thales και της ιταλικής SITAEL, που επέλεξε η ESA, θα υποβάλουν προ-

ταίριες για τους μικροδορυφόρους. Θα προηγηθεί η κατασκευή 14 νανοδορυφόρων (cubesats), μέσω έργου 15 εκατ. ευρώ που αποτελεί προπομπό-τύπο «πειραματικό σωλήνα» των μικροδορυφόρων. Ο δρόμος προς το Διάστημα δεν είναι χωρίς εμπόδια. Οι made in Greece μικροδορυφόροι θα πρέπει να έχουν κατασκευαστεί το αργότερο έως τα τέλη του 2026 –αρχές 2027. Εν τω μεταξύ, οι εταιρείες καλούνται να κερδίσουν το στοίχημα της προσέλευσης ταλέντων.

Στα σκαριά και ραντάρ-πανόπτης

Ενα ιδιαίτερα σημαντικό έργο που θα υλοποιηθεί σε παράλληλο χρόνο με αυτό των ελληνικών μικροδορυφόρων φέρει την κωδική ονομασία «υπηρεσία προγραμματισμού δορυφορικών αποστολών παρατήρησης γης». Η αξιοποίηση των δορυφορικών δεδομένων παρατήρησης γης είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο για ανάγκες που σχετίζονται με την κτηματογράφηση όσο και για τη διαχείριση φυσικών καταστροφών. Η πληροφορία αυτή μπορεί να αποτελέσει «χρυσάφι», εάν τα δορυφορικά δεδομένα είναι ιδιαίτερα υψηλής ανάλυσης, είναι πολύ πρόσφατα και εάν δίνονται στον χρήστη –σχεδόν αποκλειστικά κυβερνητικοί φορείς– η δυνατότητα προγραμματισμού των δορυφόρων. Αυτό επιδιώκει να πετύχει η υπηρεσία προγραμματισμού δορυφορικών αποστολών παρατήρησης γης για την υλοποίηση των οποίων δεσμευθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης πόροι της τάξεως των 3,3 εκατ. ευρώ.

Το σύστημα θα διασφαλίζει την αποτελεσματικότερη εποπτεία του ελληνικού εναέριου χώρου και του εδάφους.

Πρόκειται, όπως εξηγούν στην «Κ» όσοι παρακολουθούν το συγκεκριμένο έργο, για σύστημα που παραπέμπει στα –σχημάτος οβάλ– ραντάρ της Πολεμικής Αεροπορίας. Θα διασφαλίσει την αποτελεσματικότερη εποπτεία του ελληνικού εναέριου χώρου, όπως και τη λήψη, σε πραγματικό χρόνο, δεδομένων απαραίτητων σε περιπτώσεις φυσικών καταστροφών ή παράνομης δραστηριότητας. Το υπερεξελιγμένο δηλαδή αυτό ραντάρ «πανόπτης» θα είναι σε θέση να εντοπίζει κάθε είδους δραστηριότητα πάνω από το ελληνικό έδαφος και να παρέχει δεδομένα πα-

ρατήρησης από διαφορετικούς αισθητήρες. Θα είναι σε θέση να αξιοποιεί καλύτερα και το ευρωπαϊκό δορυφορικό σύστημα «Κοπέρνικος» του οποίου η χρησιμότητα στην Ελλάδα έχει αναδειχθεί ιδιαίτερα σε περιπτώσεις εκτεταμένων πλημμυρών και πυρκαγιών. Η υλοποίησή του εκτιμάται ότι θα ξεκινήσει το αργότερο μέχρι τον χειμώνα του 2023 με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2025.

Οι χρήστες του συγκεκριμένου συστήματος, που θα παρέχει ιδιαίτερα υψηλής ανάλυσης δεδομένα, είναι ένας μεγάλος αριθμός φορέων του ευρύτερου δημόσιου. Αυτό γίνεται αντιληπτό εάν ληφθεί υπόψη ότι το υπερ-ραντάρ περιλαμβάνει ποικίλες εφαρμογές για την Πολιτική Προστασία, το Περιβάλλον, την Εθνική Αμυνα και την Αγροτική Ανάπτυξη.

Ο προγραμματισμός των δορυφορικών αποστολών είναι ιδιαίτερα διαδεδομένος στο εξωτερικό, έχοντας καταστεί δημοφιλής χάρη σε... ταινίες

κατασκοπείας όπου οι διωκτικές αρχές κάνουν χρήση δορυφορικών δεδομένων για την παρακολούθηση υπόπτων. Οι χρήστες, όπως εξηγούν οι ειδικοί, ζητούν μέσω ειδικού γεωπληροφοριακού συστήματος (του οποίου η δημιουργία περιλαμβάνεται στο σχεδιαζόμενο έργο) τον προγραμματισμό των δορυφόρων στην περιοχή ενδιαφέροντος (π.χ. Εύβοια) και προσδιορίζουν τις βασικές παραμέτρους, όπως της μεθόδου καταγραφής και το είδος της φασματικής ζώνης που παίζει καθοριστικό ρόλο στην ποιότητα της ανάλυσης. Η επεξεργασία των δορυφορικών εικόνων πραγματοποιείται με κατάλληλο λογισμικό, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η τοποθέτησή τους στον χώρο βάσει των πραγματικών γεωγραφικών συντεταγμένων (γεωαναφορά), η πιθανή διόρθωση σφαλμάτων που σχετίζονται με το ανάγλυφο του εδάφους (ορθοαναγωγή) και η ενιαία σύνθεσή τους (φωτομωσαϊκό).

Η καφεΐνη ενισχύει τις αθλητικές επιδόσεις

Της ΧΙΛΑΡΙΑ ΑΣΟΞΕΡ

Η καφεΐνη είναι η πιο ευρέως χρησιμοποιούμενη ψυχοδραστική ουσία στον κόσμο και μία από τις καλύτερα μελετημένες. Οι επιστήμονες εξετάζουν την επίδρασή της στον αθλητισμό και στην άσκηση από τη δεκαετία του 1900. Παρόλο που υπάρχει ακόμη κάποια διαφωνία ως προς τον ακριβή μηχανισμό με τον οποίο η κατανάλωση καφεΐνης επηρεάζει την απόδοση στην άσκηση και αν η αποχή από αυτήν μέχρι την ημέρα του αγώνα μπορεί να ωφελήσει, οι επιστήμονες συμφωνούν ότι ένα φλιτζάνι καφέ πριν από την προπόνηση μπορεί να βελτιώσει την απόδοσή σας, είτε κάνετε πρωταθλητισμό είτε απλά τρέχετε στη γειτονιά σας.

Πού ωφελεί

Υπάρχει μια γενική συμφωνία μεταξύ των επιστημόνων ότι η καφεΐνη δίνει ένα πλεονέκτημα στην άσκηση, είτε πρόκειται για μαραθώνιο είτε για άρση βαρών, είτε για ποδόσφαιρο, δήλωσε ο Νάνσι Γκεστ, διατροφολόγος, προπονήτρια και ερευνήτρια στο Πανεπιστήμιο του

Οι επιστήμονες συμφωνούν ότι δίνει ένα πλεονέκτημα στην άσκηση, είτε πρόκειται για μαραθώνιο είτε για άρση βαρών, είτε για ποδόσφαιρο.

Τορόντο, η οποία ηγήθηκε μιας μεγάλης έρευνας το 2021 σχετικά με την καφεΐνη και την άσκηση. Είτε καταναλώνεται μέσω του καφέ, είτε μέσω ενός συμπληρώματος προπόνησης, είτε μέσω ενός ενεργειακού ποτού, η καφεΐνη τείνει να βελτιώνει την απόδοση κατά έναν μέσο όρο της τάξεως του 2% έως 5%. Ενώ η καφεΐνη βελτιώνει μέτρια τις αερόβιες δραστηριότητες (έντονες, μικρότερης διάρκειας προπονήσεις), όπως η άρση βαρών και το σπριντ, φαίνεται να παρέχει μεγαλύτερο όφελος στις αερόβιες ασκήσεις (λιγότερο έντονες, μεγαλύτερης διάρκειας ασκήσεις), όπως η κολύμβηση, η ποδηλασία και το τζόκινγκ. Για παράδειγμα, μια ανάλυση του 2020 διαπίστωσε ότι οι κω-

πλάτες βελτίωσαν τον χρόνο τους σε κωπλάσια 2.000 μέτρων κατά περίπου τέσσερα δευτερόλεπτα έπειτα από χρήση καφεΐνης. Αυτή η αντίδραση στην καφεΐνη ποικίλλει από άτομο σε άτομο, ανάλογα με παράγοντες όπως το φύλο, η ορμονική δραστηριότητα και ακόμη και η διατροφή. Ορισμένοι βλέπουν βελτίωση της απόδοσης πάνω από 5%, ενώ άλλοι δεν βιώνουν σχεδόν καμία.

Πώς λειτουργεί

Η επίδραση της καφεΐνης στο νευρικό μας σύστημα ξεκινάει με την αδενοσίνη, ένα νευροδιαβιβαστή που συνδέεται με συγκεκριμένους υποδοχείς και μας κάνει να νιώθουμε υπνηλία. Η καφεΐνη δεσμεύεται στους ίδιους αυτούς υποδοχείς, εμποδίζοντας την αδενοσίνη να λειτουργήσει.

«Όταν η καφεΐνη μπλοκάρει αυτόν τον υποδοχέα, το αποτέλεσμα είναι μια διεγερτική επίδραση», δήλωσε η δρ Γκεστ. Αυτό, με τη σειρά του, απελευθερώνει άλλες ορμόνες όπως η ντοπαμίνη και η επινεφρίνη, οι οποίες σχετίζονται με τη διάθεση, την εστίαση και την εγρήγορση. Ορισμένες μελέτες έχουν δείξει

ότι η καφεΐνη βοηθάει επίσης τους μυς μας να παράγουν περισσότερη δύναμη. Το σώμα μας χρειάζεται ασβέστιο για να ξεκινήσει τις μυϊκές συσπάσεις και η καφεΐνη βοηθάει στην κινητοποίηση των ιόντων ασβεστίου, ώστε να έχουν μεγαλύτερη αλληλεπίδραση με τα νημάτια που προκαλούν τις συσπάσεις των μυϊκών ινών.

«Η καφεΐνη ενισχύει την ικανότητα των μυών να συστέλλονται με μεγαλύτερο ρυθμό και έτσι θα μπορούσε πιθανώς να δημιουργήσει μεγαλύτερη δύναμη», συμπληρώνει η δρ Γκεστ.

Το φαινόμενο placebo

Άλλες μελέτες δείχνουν μια άλλη ισχυρή δύναμη σε δράση: το φαινόμενο placebo. Αν περιμένουμε ότι η καφεΐνη θα μας βοηθήσει να αποδώσουμε καλύτερα, αυτό μπορεί να είναι αρκετό. Σε μια μικρή μελέτη, οι ανταγωνιστικοί σπριντ είχαν εξίσου καλές επιδόσεις με καφεΐνη όσο και με εικονικό ρόφημα, όταν τους είχαν πει ότι έλαβαν καφεΐνη. Όταν οι αθλητές έμαθαν ότι τους δόθηκε εικονικό καφέ, έτρεξαν πιο αργά, ακόμη και αν τους είχε πράγματι δοθεί

Μέσω του καφέ ή ενός συμπληρώματος ή ενός ενεργειακού ποτού, η καφεΐνη βελτιώνει την απόδοση στην άσκηση κατά μέσο όρο 2% έως 5%.

καφεΐνη. Για ανθρώπους οι οποίοι δεν είναι επαγγελματίες αθλητές οι θετικές επιδράσεις της καφεΐνης μπορεί να σχε-

τίζονται περισσότερο με την απόφαση τους να πάνε στο γυμναστήριο παρά με τις καλύτερες επιδόσεις τους εκεί.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Ανοδική αναθεώρηση των εκτιμήσεων για τα επιτόκια της Fed

Η τελευταία έκθεση για τις θέσεις απασχόλησης εκτός γεωργικού τομέα των ΗΠΑ αποδείχθηκε σημαντικά ισχυρότερη από όσο αναμενόταν, υποδηλώνοντας ότι η αγορά εργασίας συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερα υψηλό βαθμό στενότητας και οι εκτιμήσεις μέρους των επενδυτών για ολοκλήρωση του κύκλου αύξησης των επιτοκίων από τη Fed σύντομα και για στροφή σε μια περισσότερο υποστηρικτική νομισματική πολιτική μέσω χαμηλότερων επιτοκίων πριν από το τέλος του έτους, ενδεχομένως αποδειχθούν πρόωρες.

Συγκεκριμένα, η οικονομία των ΗΠΑ δημιούργησε 517.000 νέες θέσεις απασχόλησης εκτός γεωργικού τομέα τον Ιανουάριο, η μεγαλύτερη αύξηση από τον Ιούλιο του 2022, το ποσοστό ανεργίας σημείωσε απρόσμενη πτώση από το 3,5% στο 3,4%, το χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων 53 ετών, και ο ρυθμός αύξησης των μισθών ωριαίων αποδοκών, αν και κατέγραψε νέα επιβράδυνση στο 4,4% ετησίως από 4,8% τον προηγούμενο μήνα, παρέμεινε υψηλότερα από τα επίπεδα του 3,0 με 3,5%, που θεωρούνται συμβατά με τον στόχο πληθωρισμού της Fed.

Στον απόηχο των ισχυρών αυτών στοιχείων, ο επικεφαλής της Fed Τζέρομ Πάουελ επανέλαβε σε ομιλία του στο Economic Club της Ουάσινγκτον, την Τρίτη, ότι χρειάζεται περαιτέρω αυξήσεις στα επιτόκια και διατήρηση περιοριστικής πολιτικής για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα προκειμένου να επιτευχθεί εγκαίρως η επαναφορά του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο.

Επισημάνει, δε, ότι τα ιδιαίτερα ισχυρά στοιχεία απασχόλησης είναι συμβατά με την

απόψη της Fed πως ο πληθωρισμός δεν θα υποχωρήσει τόσο γρήγορα όσο αναμένουν οι αγορές. Ανάλογο, και ενδεχομένως πιο επιθετικό ύφος, υιοθέτησαν σε ομιλίες τους αρκετοί αξιωματούχοι της Fed τις επόμενες ημέρες, δίνοντας την εντύπωση ότι η τράπεζα αφήνει πλέον ανοικτό το ενδεχόμενο μεγαλύτερων αυξήσεων τους επόμενους μήνες.

Επηρεασμένη από τις «επιθετικές» αυτές δηλώσεις, αλλά κυρίως από τα ισχυρά στοιχεία για την αγορά εργασίας, η προθεσμιακή αγορά αναθεώρησε ανοδικά τις εκτιμήσεις της για την πορεία των αμερικανικών επιτοκίων.

Συγκεκριμένα, προβλέπει τώρα ολοκλήρωση του κύκλου αύξησης των επιτοκίων της Fed το καλοκαίρι του 2023 με τερματικό επιτόκιο 5,15%, έναντι 4,80% πριν από την ανακοίνωση των στοιχείων απασχόλησης, ενώ προεξοφλεί παράλληλα μείωση στο τέλος του έτους μόλις 25 μ.β., έναντι 50 μ.β. πριν από μία εβδομάδα.

Δεδομένων των ανωτέρω συνθηκών, οι αγορές των αμερικανικών κυβερνητικών ομολόγων κινήθηκαν πτωτικά την εβδομάδα που διανύσαμε, καθώς και οι αντίστοιχες της Ευρώπης, επηρεασμένες από δηλώσεις αξιωματούχων της EKT που υποστήριξαν το ενδεχόμενο η τράπεζα να συνεχίσει την αύξηση των επιτοκίων και το β' τρίμηνο του έτους.

Στις αγορές συναλλάγματος, το δολάριο κέρδισε έδαφος, με την ισοτιμία ευρώ/δολ. να υποχωρεί κάτω από την περιοχική του 1,07 για πρώτη φορά από τα μέσα Ιανουαρίου.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Δημοσιονομικό χώρο «βλέπει» η Τράπεζα της Ελλάδος

Μικρότερο κατά 1,2 δισ. το έλλειμμα του 2022 - Το δίλημμα της κυβέρνησης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Σημαντικά χαμηλότερο από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού του 2023 εκτιμάται ότι θα είναι τελικώς το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2022, με βάση τα πρόσφατα ταμειακά στοιχεία, τα οποία επιβεβαιώνουν την τάση που είχε διαφανεί τον περασμένο μήνα από τα στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού. Τα στοιχεία αυτά, σημειώνουν οικονομικοί παράγοντες, μπορούν να στείλουν ένα θετικό μήνυμα στις αγορές ενόψει της αναβάθμισης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας.

Συγκεκριμένα, στην κεντρική τράπεζα εκτιμούν ότι, βάσει των ταμειακών στοιχείων, που δημοσιεύθηκαν στο Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης, το πρωτογενές έλλειμμα του 2022 θα υποχωρήσει –πλην απροόπτου– στην περιοχική του 1% του ΑΕΠ, δηλαδή περίπου 1,2 δισ. ευρώ χαμηλότερα από την εκτίμηση που περιείχε η εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού του 2023 για πρωτογενές έλλειμμα 1,6%. Κάποιες διαφοροποιήσεις ενδέχεται να υπάρχουν, σύμφωνα με τις πηγές, αν καταγραφούν π.χ. καταπτώσεις εγγυήσεων στο έλλειμμα, αλλά μέχρι στιγμής εκτιμούν ότι η τάση δεν θα αλλάξει.

Περαιτέρω μέτρα

Τα στοιχεία αυτά εξηγούν τις συχνές αναφορές της ηγεσίας του υπουργείου Οικονομικών σε «διαφαινόμενο δημοσιονομικό χώρο», ο οποίος, όπως αναφέρουν, εφόσον επιβεβαιωθεί, θα επιστραφεί στο σύνολό του στην κοινωνία. Στην πραγματικότητα, ο δημοσιονομικός χώρος αφορά το 2022. Ευνοεί όμως και το 2023 επειδή αποτελεί καλύτερη βάση εκκίνησης. Με άλλα λόγια, η προσαρμογή που θα χρειαστεί να γίνει το 2023 προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος του πρωτογενούς πλεονάσματος 0,7% του ΑΕΠ, θα είναι μικρότερη αν ξεκινήσει από ένα πρωτογενές έλλειμμα το 2022, π.χ., 1% του ΑΕΠ, αντί για 1,6% που προέβλεπε ο προϋπολογισμός.

Έτσι, προσφέρονται πράγματι κάποια περιθώρια περαιτέρω μέτρων στήριξης στην κυβέρνηση το 2023, κάτι που αναμένεται να εκμεταλλευθεί ενόψει εκλογών.

Τα καλύτερα από τα προβλεπόμενα αποτελέσματα οφείλονται κυρίως στην ανάπτυξη, η οποία –με τη βοήθεια του πληθωρισμού– ενίσχυσε σημαντικά τα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού.

Τα στοιχεία μπορούν να στείλουν ένα θετικό μήνυμα στις αγορές ενόψει της αναβάθμισης της χώρας.

Ωστόσο, οικονομικοί παράγοντες τονίζουν ότι οι καλύτερες επδόσεις του 2022 πρέπει να αξιοποιηθούν βασικά για να σταλεί ένα σήμα στις αγορές ότι η Ελλάδα βαδίζει με συνέπεια στον δρόμο της δημοσιονομικής προσαρμογής και δικαιούται την επενδυτική βαθμίδα.

Τα καλύτερα από τα προβλεπόμενα αποτελέσματα οφείλονται κυρίως στην ανάπτυξη, η οποία –με τη βοήθεια του πληθωρισμού– ενίσχυσε σημαντικά τα έσοδα. Παράλληλα, έπαιξε ρόλο και η συγκράτηση των δαπανών χάρη στη βελτίωση των τιμών της ενέργειας, ιδίως στο τέλος του 2022. Σύμφωνα με το Δελτίο Μηνιαίων Στοιχείων Γενικής Κυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος, το πρωτογενές έλλειμμα ήταν 288 εκατ. ευρώ το 2022, έναντι 7,419 δισ. ευρώ το 2021. Τα φορολογικά έσοδα ήταν 56,9 δισ. ευρώ, έναντι 46,9 δισ. ευρώ τον προηγούμενο χρόνο.

Από την άλλη, τα ίδια στοιχεία δείχνουν ότι το δημόσιο χρέος σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης διαμορφώθηκε στα 400,276 δισ. ευρώ, έναντι στόχου προϋπολογισμού

για 392,3 δισ. ευρώ, δηλαδή 8 δισ. υψηλότερα. Ωστόσο, οι αναλυτές υποστηρίζουν ότι αυτό που έχει σημασία είναι το χρέος σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης, και εκεί δεν αναμένουν να σημειωθεί σημαντική απόκλιση από τον στόχο (168,9% του ΑΕΠ).

Σύμφωνα με τους ίδιους αναλυτές, εξάλλου, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ το 2022 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί πάνω από το 5,6% που προβλέπει ο προϋπολογισμός του 2023, πλησιάζοντας το 6%, παρά την αρνητική πορεία που έδειξαν τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του γ' τριμήνου. Τα τελευταία αναμένεται να ανθεωρηθούν, καθώς θα προσμετρηθούν οι ενεργειακοί φόροι, που δεν υπολογίστηκαν στα προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Στο «πράσινο» και την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη για δεύτερη συνεχόμενη συνεδρία παρουσίασε αυτή τη εβδομάδα το ΧΑΚ, με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει την Τρίτη στις 100,58 μονάδες, καταγράφοντας ημερήσια άνοδο σε ποσοστό 0,58%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 κατέγραψε κέρδη σε ποσοστό 0,60%, κλείνοντας στις 60,74 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €178.665. Η σημερινή άνοδος οφείλεται κατά κύριο λόγο στα σημαντικά κέρδη στις μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας, ενώ η Τράπεζα Κύπρου δέχθηκε πιέσεις έπειτα από τα μεγάλα κέρδη της Δευτέρας. Από τους επόμενους χρηματιστηριακούς δείκτες, άνοδο κατέγραψε η Κύρια Αγορά και οι Επενδυτικές Εταιρείες με 1,15% και 0,77% αντίστοιχα. Ο δείκτης των Ξενοδοχείων δεν κατέγραψε μεταβολή, ενώ η Εναλλακτική Αγορά παρουσίασε ζημίες, σε ποσοστό 0,83%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκλυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €85.701 (πτώση 0,46% - τιμή κλεισίματος €2,18). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €36.724 (άνοδος 3,80% - τιμή κλεισίματος €1,64), της

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε την Τρίτη στις 100,58 μονάδες, καταγράφοντας ημερήσια άνοδο σε ποσοστό 0,58%.

Demetra Holdings Plc με €26.823 (άνοδος 0,82% - τιμή κλεισίματος €0,49), της Petrolina (Holdings) Public με €12.418 (άνοδος 0,84% - τιμή κλεισίματος €1,20) και της Logicom Public Ltd (άνοδος 0,50% - τιμή κλεισίματος €2,00). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, έξι κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερα πτωτικά, ενώ δύο παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 112.

Η «άνοιξη» στις ελληνικές τράπεζες θα συνεχιστεί, εκτιμά η Goldman Sachs

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΛΙΑ

Θετική για τις ελληνικές τράπεζες δηλώνει η Goldman Sachs, χάρη στις ισχυρές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας σε ένα δύσκολο έτος για το σύνολο της Ευρωζώνης, στη σημαντική βελτίωση των μεγεθών τους ειδικά σε ό,τι αφορά τα κεφάλαια, καθώς και στα οφέλη για τα έσοδα του κλάδου από τις εμπροσθοβαρείς αυξήσεις επιτοκίων στις οποίες έχει προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Ειδικότερα, η αμερικανική τράπεζα επιστημαίνει ότι βλέπει αρκετούς βραχυπρόθεσμους καταλύτες για τις ελληνικές τράπεζες, όπως οι ανακοινώσεις διανομής μερισμάτων (από Εθνική και Eurobank το α' τρίμηνο), οι πιθανές αναβαθμίσεις στις εκτιμήσεις των διοικήσεων εν μέσω ισχυρών μακροοικονομικών προοπτικών, τα κέρδη στα έσοδα από αυξήσεις επιτοκίων και τη συνεχιζόμενη πρόοδο στο μέτωπο των κεφαλαίων. Όπως τονίζει, μια ενδεχόμενη ανακοίνωση μερισμάτων από την Εθνική και τη Eurobank θα ενισχύσει τις προοπτικές διανομής μερισμάτων και για τις Alpha Bank και Πειραιώς – οι οποίες και προγραμματίζουν να διανείμουν μερίσματα στο α' τρίμηνο του 2024 και θα επιβεβαιώσει ότι τα κεφαλαιακά αποθέματα είναι επαρκή για το ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Η αμερικανική τράπεζα προβλέπει περαιτέρω ράλι των μετοχών, της τάξης του 32% κατά μέσο όρο.

Η Goldman Sachs υπογραμμίζει το ισχυρό ράλι που έχουν καταγράψει οι μετοχές των ελληνικών τραπεζών τους τελευταίους έξι μήνες, το οποίο διαμορφώνεται στο 64% σε μέσο όρο και προβλέπει «άφθονα περιθώρια», όπως επισημαίνει, για περαιτέρω σημαντικές επδόσεις, χάρη στους παραπάνω καταλύτες, καθώς και στις εξής εξελίξεις:

Πρώτον, τις ισχυρές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας το 2023, με το ΔΝΤ να προβλέπει ανάπτυξη 1,8%, από τα υψηλότερα επίπεδα στην Ευρωζώνη. Ο πληθωρισμός στην Ελλάδα, όπως σημειώνει, παραμένει κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης χάρη στη χαμηλότερη ενεργειακή ένταση της ελληνικής οικονομίας και τα σημαντικά δημοσιονομικά μέτρα που σχετίζονται με την ενέργεια (εκτιμώνται στο 5,7% του ΑΕΠ το 2021-2022) που είναι πιθανό να επεκταθούν στο 2023. Αναμένει επίσης ότι το ευνοϊκό μακροοικονομικό σκηνικό και η μεγάλη διάρκεια

Της ευρωπαϊκής οικονομικής βοήθειας θα

Η αμερικανική τράπεζα επιστημαίνει ότι βλέπει αρκετούς βραχυπρόθεσμους καταλύτες για τις ελληνικές τράπεζες.

στηρίζουν την πτωτική τροχιά του ελληνικού χρέους – προς το 150% έως το 2025, αυξάνοντας την πιθανότητα η Ελλάδα να ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα το πρώτο εξάμηνο του 2023.

Δεύτερον, τον πιο εμπροσθοβαρή ρυθμό αυξήσεων επιτοκίων της EKT τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο από ό,τι ανα-

μένονταν, ο οποίος έχει οδηγήσει σε υψηλότερα από τα αναμενόμενα επιτοκιακά έσοδα στον κλάδο, ενώ εκτιμάται ότι θα στηρίξει την αναβάθμιση των εκτιμήσεων για την κερδοφορία και των τεσσάρων συστημικών τραπεζών το 2023-2024. Τρίτον, τη σημαντική πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο μέτωπο της κεφαλαιακής επάρκειας και δημιουργίας κεφαλαίου, καθώς και στους δείκτες κάλυψης των ΝΡΕς. Σύμφωνα με την Goldman Sachs, ο δείκτης απόδοσης ιδίων κεφαλαίων ROTE και ο κεφαλαιακός δείκτης CET1 των ελληνικών τραπεζών βελτιώθηκαν κατά 2,5% και 1,4% το 2022 σε ετήσια βάση, ενώ ο δείκτης κάλυψης ΝΡΕς έφθασε στο 60% έναντι 52% το 2021.

Αναμένει ότι η πρόοδος αυτή θα συνεχιστεί το 2023-2024 και προβλέπει ROTE, CET1 και δείκτη κάλυψης ΝΡΕ κατά μέσο όρο στο 10,3%, 15%, 80% το 2024 από 8,4%, 13%, 60% το 2022.

Με βάση τα παραπάνω, η αμερικανική τράπεζα προβλέπει περαιτέρω ράλι στις μετοχές των τεσσάρων ελληνικών τραπεζών, της τάξης του 32% σε μέσο όρο, ενώ ξεχωρίζει την περίπτωση της Τράπεζας Πειραιώς, τονίζοντας ότι αναμένει να επιτύχει μεταξύ των ισχυρότερων επιπέδων προόδου στους δείκτες CET1, ROTE και ΝΡΕ κατά την περίοδο 2022-2024 από όλες τις ελληνικές τράπεζες.

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

© 2023 Deloitte Limited

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

